

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 19. SEPTEMBRA 1974

ŠTEVILKA: 37. LETO: XVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SZ — Železarna Jesenice. Stevilki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

PREDSEDNIK REPUBLIKE JOSIP BROZ TITO Z ŽENO JOVANKO
NA JESENICAH IN GORNJESAVSKI DOLINI

»NA ZDRAVJE DELAVSKEGA RAZREDA JESENIC IN VSE JUGOSLAVIJE, ZA ENOTNOST ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE ZA LEPSHO IN SREČNEJŠO BODOČNOST SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE«

V četrtek, dne 12. septembra, so se Jesenice z okolico prebudile izredno praznično, okrašene s številnimi zastavami in nenavadno živahnostjo že v jutranjih urah. Pričakovali smo najdražjega gosta, človeka, ki je ves naš in mi njegovi — predsednika republike Josipa Broza-Tita z ženo Jovanko. Nepretrgan špalir od Javornika do Jesenic, tisoči občanov, je prisrčno pozdravljalo svojega ljubljene predsednika, ki je vever in dobro razpoložen odzdravljaj množicam, na svoji poti do občinske skupščine, kjer se je sestal s političnim aktivom občine. Predsednika Tita sta spremljala predsednik predsedstva SR Slovenije Sergej Kraigher in članica sveta federacije Lidija Sentjura. Pred občinsko skupščino sta ga v imenu delavcev Železarne pozdravila in izročila šopke cvetja delavca Marinka Klinar in Jože Kliček. Po tem, ko se je predsednik pozdravil z najvišjimi republiški funkcionarji: predsednikom CK ZKS Francem Popitom, predsednikom republiške skupščine Marijanom Brecljem, predsednikom izvršnega sveta Andrejem Marincem, predsednikom republiške konference SZDL Mitjem Ribičičem, predsednikom republiškega odbora ZZB NOV Jankom Rudolfom, predsednikom republiške konference ZM Ljubom Jasničem, komandantom ljubljanskega armadnega območja generalpolkovnikom Francem Tavčarjem, poveljnikom glavnega štaba za ljudsko obrambo Rudolfom Hribernikom in s predstavniki družbenopolitičnega življenja občine, se je s spremstvom napotil v veliko sejno dvorano občinske skupščine na sestanek s političnim aktivom:

tem, ko je sekretar še enkrat pozdravil drugega gosta in njegovo ženo, je prosil predsednika, da lahko prične s sestankom aktiva in ga on tudi vodi. Po kratkih poročilih o življenju in delu ter političnem utripu v občini: sekretarja občinskega komiteja ZK Ludvika Kežarja, predsednika občinske skupščine Slavka Osredkarja, predsednice občinske konference SZDL Mare Taler, predsednika občinskega sindikalnega sveta Antona Grošlja, glavnega direktorja Železarne Petra Kunca, predsednice občinskega komiteja ZMS Angelce Pleš-Murko in predsednika občinskega odbora ZZB NOV Franca Konobljana-Slovenka, ki jih je predsednik Tito z zanimanjem poslušal, je navdušeno pozdravljen, v skoraj petinštridesetminutnem ekspezu podal nekaj najvažnejših misli o sodobnih problemih in nalogah naše notranje in zunanje politike. Govor predsednika Tita in poročila preje navedenih predstavnikov, objavljamo v posebni prilogi.

Predno je predsednik Tito pričel svoj govor, ki so ga občani lahko poslušali pred zgradbo občinske skupščine, je poročevalcem sročeno

(Nadaljevanje na 2. strani)

VREDNOTENJE IZUMOV, TEHNIČNIH IZBOLJŠAV IN KORISTNIH PREDLOGOV

Za vrednotenje izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov, zakon ne predvideva enotnega kriterija. Določilo zakona v 38. členu pravi: Organizacija, ki dobi patent, mora plačati izumitelju pravično odškodnino, razen, če se izumitelj po izumu odpove odškodnini. Organizacija mora plačati odškodnino tudi tedaj, kadar začne izkoriščati izum pred pridobitvijo patenta. Odškodnina iz prejšnjih dveh odstavkov tega člena se določi sporazumno; če se ne doseže sporazum, mora organizacija v enem mesecu od iznajditeljeve zahteve predlagati, naj jo odmeri pristojno sodišče.

Pri odmeri odškodnine upošteva sodišče zlasti: tehnični in gospodarski pomen izuma, koristi, ki jih organizacija lahko doseže z uporabo izuma, vrednost sredstev, ki jih je orga-

nizacija vložila v ustvaritev izuma, delež izumitelja pri izumu, okoliščine, ali je bilo delo na izumu redno delo izumitelja v organizaciji ter

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred zgradbo občinske skupščine je predsednika Tita z ženo Jovanko in ostalimi gosti pozdravil predsednik občinske skupščine Slavko Osredkar

SVET ZK ŽELEZARNE O NADALJNEM RAZVOJU SAMOPRAVLJANJA

Za danes popoldan sklicuje sekretar Valentin Erjavšek šesto sejo sveta ZK Železarne. V razpravo predlaga eno samo vprašanje in sicer: Stanje samoupravnih odnosov v Železarni ter naloge za nadaljnje kvalitetno poglobljanje vsebine delovanja samoupravnih struktur. Uvodni referat na seji bopodal član grupe za razvoj samoupravljanja Joža Varl.

Na zadnji seji sveta v maju letos, je bilo poleg drugega načetih več vprašanj v zvezi z organiziranjem delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in organizacij skupnih služb. O tem je kasneje govoril tudi sekretariat sveta ZK in sklenil, da grupa za razvoj samoupravljanja pripravi ustrezno analizo in stališča o vseh vprašanjih, ki se tičejo uresničevanja določil nove ustave, hkrati pa, da o teh vprašanjih aktivira vse komuniste v Železarni.

Da bi razprave med komunisti potekale kar najbolj usklajeno in da bi bilo mnenja komunistov možno tudi povzeti v končnem poročilu oziroma analizi, se je grupa odločila, da posreduje vsem osnovnim organizacijam in grupam ZK nekaj vprašanj, ki so se nanašala na tri področja:

— delovanje samoupravnih delovnih skupin kot oblik dela zborov delavcev,

— delovanje organov samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela in organizaciji skupnih služb in

— delovanje delegacij v delavskem svetu Železarne, ki se je v razpravah razširil na delovanje celotnega delegatskega sistema.

Na osnovi zbranih mnenj in dveh razširjenih sej grupe za razvoj samoupravljanja, je bilo izoblikovano poročilo oziroma referat, ki vsebuje precej konkretnih stališč do posameznih vprašanj in predlog sklepov, ki naj bi pospešili nadaljni razvoj socialističnega samoupravljanja v Železarni v smislu določil nove ustave.

Pri tem velja poudariti, da je razprava tekla nekoliko preko dogovorjenega roka, vendar pa je o teh vprašanjih, kljub počitniškemu oziroma dopustniškemu času, razpravljala večina članov ZK v Železarni.

Referat, skupaj z zaključki, je v torek, 17. septembra, obravnaval tudi sekretariat sveta ZK Železarne, ki bo svoje eventualne pripombe, dopolnila ali spremembe posredoval na seji sveta.

Seji so prisostvovali tudi sekretar občinskega komiteja ZK Ludvik Kežar, predsednik sindikata Železarne France Kobentar, sekretar Železarne Dušan Stare in prejšnji sekretar sveta in sedanjí predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Ivo Ščavničar.

Na seji so govorili tudi o težah za razpravo o gospodarjenju v Železarni, ki bo v tem in prihodnjem mesecu potekala v oddelkih ZK v Železarni.

O današnji seji sveta ZK Železarne bomo več poročali v naši prihodnji številki.

IZVRŠNI SVET OBČINSKE SKUPŠČINE IN ODBOR ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNI O ŽELEZARNI

V petek, 13. septembra zjutraj, so se na skupni seji sešli člani izvršnega sveta skupščine in odbora za gospodarstvo pri DS Železarni Jesenice, saj so bila na dnevnem redu le vprašanja in problemi Železarne. Največ časa so posvetili vprašanjem poslovnih rezultatov gospodarjenja v prvem polletju in izvajanju antiinflacijskega programa.

Ob pregledu polletnih rezultatov gospodarjenja so v Železarni ugotovili, da niso dosegli skupne proizvodnje kot so jo predvideli s planom in da je ta enaka kot je bila v lanskem prvem polletju. Plana blagovne proizvodnje niso dosegli niti glede na letošnji plan niti glede na isto obdobje lani. Izostanek blagovne proizvodnje je bil 3,1 odstotka, kar seveda vpliva tudi na vse ostale pokazatelje poslovanja.

To in pa dejstvo, da Železarna še vedno predstavlja dobro polovico

gospodarstva občine — oziroma 69 odstotkov celotnega dohodka letošnjega polletja in 77 odstotkov vsega družbenega produkta, je vodilo izvršni svet skupščine občine Jesenice, da se je odločil za skupno sejo. V Železarni so pripravili tudi antiinflacijski program, ki vsebuje vse tisto, s čimer v Železarni niso zadovoljni, morajo popraviti oziroma izboljšati.

O programu in o pomanjkljivosti, ki zavirajo boljše poslovanje, je bilo dosti rečenega tudi na petkovi seji. Podatki torej kažejo, da v Železarni stagnirajo, po besedah razpravljavcev organiziranost še vedno ni takšna kot bi morala biti, način dela je marsikje neustrezen, premajhna je odgovornost pri uresničevanju sprejetih nalog, slaba je proizvodna disciplina, preveč je zaposlenih z nemerljivim delom, efektivni delovni čas pa je premajhen.

Te dni smo lahko slišali, da v povprečju Jugoslovani dela na leto samo 135 dni računano po osem ur na dan. Dnevni izkoristek je torej komaj nekaj nad polovico delovnega časa. Tudi predsednik republike tovariš Tito je ob priliki četrtekovega obiska na Jesenicah govoril o storilnosti. Takole je rekel: »Jaz sam sem bil delavec in vem, kako se je delalo v kapitalistični družbi. Ob obisku v Zvezni republiki Nemčiji sem se pogovarjal tudi z našimi delavci. Povedali so, da zaslužijo dobro, da zaslužijo več kot bi zaslužili v Jugoslaviji. Toda tudi delajo drugače kot v Jugoslaviji. Ko bi tako delali doma kot v Nemčiji — res je, pri tem gre do določene mere tudi za organizacijo dela, bi lahko ravno tako dobro zaslužili. Storilnost bi pri nas morala biti večja. V nekaterih podjetjih je precej nizka, tam bi lahko drugače delali. Mislím, da bi moralo biti delo v podjetjih bolj organizirano kot dosedaj.« Teh Titovih besed so se spomnili tudi na petkovi skupni seji in poudarili, da je treba z boljšo or-

(Nadaljevanje na 2. strani)

V ZADNJI KRVODAJALSKI AKCIJI JE DAROVALO KRI 869 SODELAVCEV ŽELEZARNE

V minuli krvodajalski akciji, ki jo je organiziral občinski odbor Rdečega križa Jesenice in izvajal Zavod za transfuzijo krvi Ljubljana, v dneh od 9. do 14. septembra, se je prijavilo za odvzem krvi 1526 prostovoljnih krvodajalcev iz občine Jesenice. Med njimi je bilo 869 sodelavcev iz naše železarne ali 57 odstotkov vseh krvodajalcev oziroma po številu 34 več kot v krvodajalski akciji lanske leto. Ostali krvodajalci so bili iz ostalih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti, v celoti pa je bilo letos kar 89 krvodajalcev več kakor lanske leto.

Letos je bilo zaradi šibkega zdravja ali prebolevanja kakšne bolezni in podobno, odklonjenih 137 prostovoljnih prijavljenih krvodajalcev ali devet odstotkov. V lanskem letu pa je bilo odklonjenih 134 oseb ali 11 odstotkov na odnos do vseh prijavljenih krvodajalcev.

Podatki nam tako kažejo, da je bila letošnja krvodajalska akcija uspešnejša od lanske in predlanske in da je vsako leto več delavcev in občanov, ki se odzivajo tej plemeniti, humani in solidarnostni akciji. To pa je tudi vsaj približen odraz potrebe po krvi, ki so vsako leto z ozirom na številne nesreče in številna zdravljenja, ki so uspešna le s sočlovekovo krvjo, večje.

Občinski odbor Rdečega križa, socialno zdravstvena služba Železarne, zdravstvene organizacije in vsi, ki so pri organizaciji te akcije sodelovali, se vsem prostovoljnim krvodajalcem iskreno zavaljujejo.

»NA ZDRAVJE DELAVSKEGA RAZREDA JESENIC...

(Nadaljevanje s 1. strani)
postavil nekaj dodatnih vprašanj. »Koliko znaša proizvodnja valjarne jekla v Železarni?« Glavni direktor Železarn mu je odgovoril, da 500.000 ton. »Zanimal se je koliko znaša proizvodnja gradbenega jekla in dobil pojasnilo, da zaradi dogovorjenega proizvodnega programa ni. Naslednje predsednikovo vprašanje je bilo: »Koliko znašajo povprečne plače v podjetju?« Direktor Kunc mu je pojasnil, da 2.950 dinarjev. Na to je predsednik pripomnil: »To je več kot v drugih železarnah v Jugoslaviji, zlasti v Bosni.« Direktor Kunc pa je pripomnil: »Toda manj kot v Sisku in na Ravnah.« Po tem ko je v dodatni informaciji predsednik republike izvedel, da so se osebni dohodki v občini Jesenice v zadnjem letu dvignili za približno 20 odstotkov, je dejal: »Torej za približno toliko kot so porasle cene« in dodal, da so se v Jugoslaviji osebni dohodki realno povečali za osem odstotkov. Predsednikov govor so navzoči navdušeno pozdravili in s spontanim ploskanjem potrjevali njegovo obravnavo. Ko se je sekretar Kežar ponovno zahvalil za obisk in predsednikove besede z objlubo, da bodo vsi delovni ljudje in občani še bolj odločno izvajali njegove smernice, se je predsednik Tito z ženo Jovanko in spremstvom odpeljal v Kranjsko goro navdušeno pozdravljen ne samo na Jesenicah, temveč ob vseh poti skozi Gornjesavsko dolino. Pred novim hotelom Kompara v Kranjski gori, so predsednika in njegovo ženo ter drugo spremstvo pozdravili številni domačini in direktor hotela Bojan Plahuta.

IZVRŠNI SVET...

(Nadaljevanje s 1. strani)
ganiziranostjo doseči, da bo delavec vedel, da v vsakem odstopanju od nalog vpliva na uspeh in dohodek, tudi na lasten dohodek. Posebej so se zavzeli za pogojeno disciplino pri izpolnjevanju nalog. Pogosto se namreč dogaja, da pri sprejetju nalog iščejo samo vzroke, zakaj nekaj niso izpolnili, namesto da bi razmišljali, kako bi naloge najbolje opravili. Menili so, da je potrebno v bodoče ob neizpolnjenih nalogah dosledneje poiskati tudi vzroke in se pogovoriti o nadaljnjih ukrepih. V Železarni vedo, da ne bodo mogli nadoknaditi zamujenega v prvem polletju, kar pomeni, da ne bodo mogli izpolniti letošnjega plana. Za to so tudi objektivni vzroki, saj glede na lastne kapacitete in splošno pomanjkanje jekla v Jugoslaviji, ne bodo mogli povečati proizvodnje. Zato pa je vprašanje realnosti plana, ki mora biti v vsakem primeru naš cilj.

Tako so govorili na petkovi seji. Lahko dodamo, da so problemi, ki zavirajo boljše poslovanje v Železarni podobni tudi v drugih delovnih kolektivih in da bi lahko povsod potrdili geslo, kot so ga v Železarni: Osnovna naloga je borba za večjo produktivnost na vsakem delovnem mestu, oddelku, obratu. Člani izvršnega sveta so bili seznanjeni tudi s potekom investicij v Železarni. Za hladno valjarstvo so se v Železarni pripravili tako kot se za nobeno investicijo in gradnja poteka od sedaj večinoma po programu. Kritično je le pri konstrukcijah, ki jih bo dobavila Metalna in kjer lahko pride do občutnih zakasnitev. Seveda je glede na splošne podražitve še sedanja gradnja dražja, kot pa so predvideli. Podbojarna, ki jo urejajo v stari generatorski hali na Javorniku, naj bi že v novembru poizkusno delala. V prihodnjem letu pa predvidevajo proizvodnjo 200.000 vratnih podbojev. V prostorih stare profilarne pa bodo uredili moderno valjarstvo žice, s čimer bodo bistveno povečali proizvodnjo na zaposlene, predvidevajo kar za petkrat. Na seji so govorili tudi o mehanizmu za obdelavo cen železarskih izdelkov.

T. L.

POŠKODBE V AVGUSTU

Iz podatkov, ki nam jih je posredovala služba za varstvo pri delu, je bilo razvidno, da je bilo v avgustu na delovnih mestih poškodovanih 40 naših sodelavcev. Zaradi teh poškodb smo izgubili 710 delovnih dni. V TOZD Talinice 10 poškodb, 214 izgubljenih dni, v TOZD Valjarne 6 poškodb 192 dni, TOZD Hladna predelava 7 poškodb 69 dni, TOZD VET 15 poškodb 216 dni, Skupne službe 2 poškodb 7 dni ter v Obratu družbene prehrane 12 izgubljenih dni zaradi poškodb v prejšnjih mesecih. V avgustu poškodb na poti v službo ni bilo, pač pa so zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev v TOZD Valjarne izgubili 23 dni in v Skupnih službah prav tako 23 delovnih dni.

Predsednik Tito z ženo Jovanko in drugimi gosti se je v hotelu zadržal na kosilu. Predsednica občinske konference SZDL Mara Taler, je med kosilom še enkrat v imenu vseh delovnih ljudi občine izrazila veliko

DELO STE DOBRO ZASTAVILI

(Nadaljevanje s 1. strani)
»Pravite, da ste bili zadovoljni. Zadovoljna sva bila tudi midva z Jovanko, tako, da je bilo zadovoljstvo na obeh straneh«, je smeje odgovoril v zahvali na zdravico predsednik republike. Menil je, da so poročila, ki jih je poslušal, podala optimistično sliko. »Mislim, da ste delo dobro zastavili. V poročilih sem čutil, da ste vsi dobro razumeli sklepe X. kongresa. Seveda pa je še posebej na komunistih, da to razumejo in da sklepe dosledno izvršujejo. Govoril sem tudi o nekaterih posameznikih, o skupinah, toda to so le posamezni primeri. Ni treba teh stvari dramatiizirati. V članstvu ZKJ in na X. kongresu se je pokazala velika enotnost«, je dejal predsednik Tito. Opozoril pa je, da je treba z vso ostrino nastopiti tudi proti tem posameznim primerom. »To so vendarle čiri na našem telesu in iz partijskega življenja jih moramo odločno izločiti.«

Predsednik je zatem pozval vse navzoče, da se še bolj ozrejo tudi po mladih ljudeh, ki morda še nimajo toliko izkušenj, ki pa se morajo prav tako vzgojiti v dobre marksiste in sodelavce pri graditvi socializma. Še posebno je treba posvetiti vso pozornost, je menil, idejnopoličnemu delu z mladimi ljudmi. »Sicer pa lahko govorimo pri nas nasploh o dobri situaciji«, je nadaljeval Tito, »imamo dobro letino, samo žal, da iz nekaterih drugih razlogov naše široke ljudske množice tega ne morejo že zdaj uživati še bolj. A tudi sedanje težave bomo prebrodili. Naši ljudje pa morajo tudi razumeti, da smo del siceršnje ga sveta in da se zato tudi pri nas odražajo nekateri sedanji problemi iz sveta. Toda, tudi sami moramo narediti vse, da popravimo stvari pri nas. Trgovcem bi morali bolj gledati na prste in čim bolj razviti nadzorstvo ljudstva, tako, da se nihče ne bi mogel več bogatiti na račun delavcev. Skratka: odločno gremo naprej kot komunisti in na koncu bi dvignili to čašo za delavski razred Jesenic in vse Jugoslavije, za enotnost Zveze komunistov Jugoslavije, za še lepšo,

veselje in zadovoljstvo, da so lahko pozdravili Tito v svoji sredini. Dejala je, da njegove besede izrečene na političnem aktivu trdno zavezujejo vse občane, še prav posebno pa komuniste.

srečnejšo bodočnost socialistične Jugoslavije.«

Po kosilu se je predsednik Tito z ženo Jovanko ob kavi še naprej pogovarjal z domačini. Predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice Ivo Ščavničar, je ob pomoči predsednika skupščine SRS Marjana Breclja, seznanil tovariša Tita o pomembnih načrtih gradnje športnih in gostinskih turističnih objektov v Kranjski gori v zvezi s kandidaturjo za svetovno prvenstvo v alpskem smučanju leta 1978.

Predsednik občinske skupščine Slavko Osredkar, je pred slovesom predsedniku Titu izročil v spomin na njegov obisk občine Jesenice umetniško sliko jeseniškega slikarja Jaka Torkarja — gorensko krajino s Triglavom, tovarišici Jovanki pa dve lutki v gorenski narodni noši. Predno je predsednik Tito z ženo Jovanko zapustil hotel, sta se na izraženo željo fotografirala s kolektivom hotela, ki jima je tudi izročil spominsko darilo.

V spominsko knjigo hotela Kompara, je predsednik zapisal: »Zelo sem zadovoljen, da sem imel priložnost obiskati Jesenice in se sestati s kolektivom, ki tako uspešno gradi svojo veliko socialistično bodočnost. Mislim, da so težnje uresničljive, težnje, ki so jih zastavili tudi tukajšnji kolektivi pri nadaljnji graditvi športnih in gospodarskih objektov. Vsem skupaj želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu.«

Prisrčen stisk rok in predsednik Tito se je z ženo Jovanko in spremstvom odpeljal nazaj na Brdo pri Kranju. Naporen delovni dan za predsednika republike, ki s tem verjetno še ni bil zaključen. Dan, kakršen je bil včeraj in kakršen bo jutri. Neposreden, vder in nasmejan, s srcem in delom vedno pri svojem ljudstvu, pri izgradnji samoupravne socialistične in neodvisne Jugoslavije, dežele bratstva in enotnosti. Prvi borec za mir, za mednarodno sodelovanje in prijateljstvo med narodi in narodnostmi. Tak je naš predsednik republike Josip Broz Tito, zato je naš in mi njegovi.

DVE ODLIČNI TEHNIČNI IZBOLJŠAVI

Komisija za novatorstvo in racionalizacije pri DS TOZD VET je na svoji četrti seji obravnavala dva predloga tehničnih izboljšav, katera sta bila realizirana v transportu.

Avtor predloga tehnične izboljšave Ivan Justin, je uspešno rešil izdelavo snežnega pluga za plujeenje širokotirnih naprav v Železarni. Samoiniciativno je v vozovni delavnici izdelal snežni plug, pri tem pa je koristil neuporabni gubljeni podstavek štiriosnega vagona, za dviganje in spuščanje pa je uporabil ročno hidravlično dvigalo. S tem je prihranil Železarni potrebna denarna sredstva za nabavo snežnega pluga. Ocena obratovodstva je bila zelo dobra in mu je bil priznan prihranek v višini 80 odstotkov od nabavne vrednosti novega pluga, ki je 100.000 dinarjev. Stroški doma izdelanega snežnega pluga, pa so znašali 9.935 dinarjev. Na osnovi priznane koristi, je bila avtorju priznana dveletna renta v višini 2.230 dinarjev in sicer se mu prva renta izplača takoj, druga pa v letu 1975.

Avtor predloga tehnične izboljšave Jože Košir pa s svojim predlogom uspešno rešuje predelavo domačih voz za prevoz starega železa iz valjarne Bela. S svojim predlogom znatno povečuje vzdržljivost voz. Komisija je pri svoji odločitvi upoštevala nakazan prihranek, toda ker je dosedaj, po predlogu avtorja tehnične izboljšave, predelanih samo sedem voz od dvainvajsetih, kolikor jih imamo v Železarni, je sprejela sklep, da se avtorju izplača samo akontacija v višini 1.500 dinarjev. Ko pa bodo predelani vsi vozovi, se mora napraviti dokončni obračun

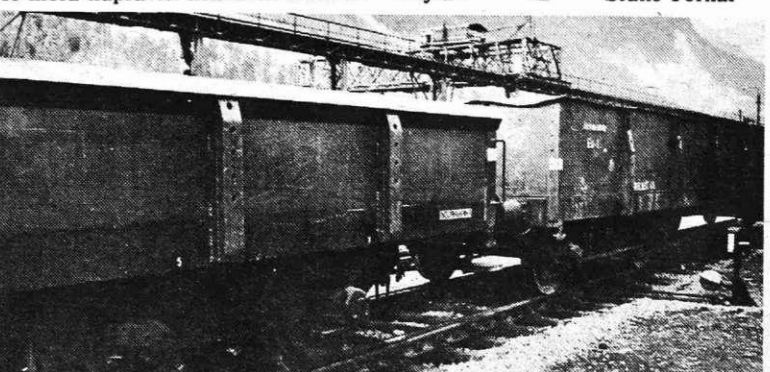
prihranka in na osnovi tega določiti odškodnina avtorju tehnične izboljšave (predelava je razvidna iz slike).

Pri izračunu prihrankov na sektorju za ekonomiko je komisija imela sledečo pripombo. Pri izračunu koristi, ki jih ima Železarna, če neko po svoji zamisli izdelano napravo, ki predstavlja osnovno sredstvo, se upošteva samo tisti del vsote, ki predstavlja enoletno amortizacijo, to je pa lahko samo zelo majhen del celotne vrednosti, kar zavisi od tega, v kakšen letni odpis spada to osnovno sredstvo. Komisija je mnenja, da v primeru, ko dobi avtor samo enkratno odškodnino, tak način obračunavanja ni pravičen. Komisija je sprejela sklep, da se za tolačenje o pravičnosti obračunavanja obrne na pravno službo Zveze novatorjev in racionalizatorjev v Ljubljani.

Komisija je tudi reševala pritožbo avtorja tehnične izboljšave Franca Novaka in jo ugodno rešila. Upoštevala je predlog sektorja za ekonomiko. Avtorju je za uspešno predelavo parnega kotla, tako da lahko kuri plavžni plin ali mazut, priznala dveletno rento, tako da so mu že izplačali odškodnino na račun prihranka v letu 1973, za leto 1974 pa se bo napravil ponovni izračun in se mu razliko izplača v letu 1975.

Komisija ponovno ugotavlja, da je pot obračuna prihrankov še vedno predolg, kar brez dvoma vpliva na razpoloženje avtorjev tehničnih izboljšav.

Stane Torkar

Uspešna predelava domačih voz za prevoz starega železa po zamisli Jože Koširja

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

LIVARNA

Pred kratkim je bila četrta seja sindikalnega odbora v livarni. Referent za oddihe in izlete je poročal o pripravah za izvedbo izleta. Odločili so se za dvodnevni izlet v Poreč s tem, da člani kolektiva vplačajo 70 dinarjev na osebo, svojci pa 220 dinarjev.

V nadaljevanju se je predsednik tov. Avber posredoval informacijo o organizaciji ZB glede pomoči sodelavcu Drago Smoleju. Ob koncu seje so ugotovili, da imajo livarji preveč fizičnega dela in bi morali imeti na razpolago vsaj dva tekoča trakova za pesek. Še več težav bodo imeli pozimi, zaradi zmrzjenega peska. Pripombe so imeli zaradi stimulacijskega dodatka in menijo, da je treba delo livarjev ustrezno stimulirati, ker sedanji način nagrajevanja ne ustreza.

RTA

V četrtek, 12. septembra je bila redna seja sindikalnega odbora. V zvezi s piknikom, ki bo v Črnem vrhu so določili nekatere podrobnosti. Zaradi daljše odsotnosti sedanje blagajničarke Kunšičeve, bo finančno poslovanje vodila Irena Mirtič. Sindikalna organizacija priporoča obratovodstvu naj čimprej uredi vse potrebno v zvezi s pritožbo sodelavca Uršiča. Tovarniške konference sindikata Železarn se bo udeležil Janez Vilman.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

24. redna seja osnovne organizacije sindikata je bila v sredo 11. septembra. Najprej so razpravljali o ozimnici in sprejeli sklep, da bo sindikalna organizacija dodelila pomoč štirim sodelavcem. Seznanjeni so bili

z izpolnjenim pravilnikom o dodeljevanju socialne pomoči, ki bo odlesil enotna za vso Železarno od 300 do 400 dinarjev. Ob koncu seje so obravnavali še predvideni nakup ozimnice v trgovinah na Jesenicah ter naročila ETA paketov.

SKUPNI SESTANEK S PREDSEDNIKI SINDIKATA

Predsednik tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarn je za 18. september sklical skupni sestanek vseh predsednikov osnovnih organizacij sindikata iz obratov ter konference sindikata v TOZD in Skupnih službah. S tem sestankom se je začela v Železarni javna razprava o statutarnem dogovoru o organiziranosti in delovanju sindikatov. Tovarniška konferenca osnovne organizacije sindikata Železarn pričakuje, da bodo osnovne organizacije sindikata v Železarni v predkongresnem obdobju dovolj učinkovite, in da bo razprava o kongresnem gradivu tudi razgibana.

OBISK SINDIKALNE DELEGACIJE SLOVENSKEKIH ŽELEZARN V SOVJETSKI ZVEZI

V torek, 24. septembra bo sindikalna organizacija Slovenskih železarn odpotovala na sedemdnevni obisk k sindikatu v Volgograd in sindikalni organizaciji tovarne Rdeči prapor. Omenjena tovarna ima približno enak proizvodni program kot Slovenske železarn.

V delegaciji so predstavniki železarn in vodstva Skupnih služb SZ. Namen delegacije je, da se seznanijo z delovanjem ter doseženimi uspehi sindikata v Volgogradu ter v tovarni Rdeči prapor. To bo hkrati ugodna prilika za izmenjavo izkušenj pri sindikalnem delu.

VREDNOTENJE IZUMOV, TEHNIČNIH IZBOLJŠAV IN KORISTNIH PREDLOGOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

druge okoliščine, ki so pomembne za odmero odškodnine.

Za tehnične izboljšave predvideva zakon v 35. členu naslednje: O odškodnini za tehnično izboljšavo in posebna dela za njeno uporabo ter načinu izplačila odškodnine, sklene-ta avtor tehnične izboljšave in organizacija, ki jo uporablja, pogodbo. Pri odmeri odškodnine se upoštevajo vse okoliščine, posebno pa tehnični in gospodarski pomen tehnične izboljšave, obseg in trajanje izkoriščanja ter koristi, ki se dosegajo z njeno uporabo in pa osebni prispevek avtorja pri realizaciji tehnične izboljšave.

Iz navedenega je vidno, da je zakon v citiranih členih zelo načelno predpisal določanje odškodnin. Vse podrobnosti so prepuščene organizacijam, ki v svojih samoupravnih sporazumih določajo merilo za izračun odškodnin. Vsi, ki se ukvarjajo z inovacijsko dejavnostjo, dobro vedo, da je največji problem izračunati in dokazati tako imenovano pravično odškodnino. Ker je po našem pravilniku odškodnina odvisna od višine prihranka oziroma koristi, ki jo izum ali tehnična izboljšava daje, je treba zbrati vse podatke o stanju pred uporabo in po uporabi. Šele na podlagi takih podatkov lahko izračunamo letni prihranek oziroma koristi. Izračun ne upošteva naporov, ki jih avtor vloži v izvedbo izuma ali tehnične izboljšave. Upoštevamo pa stroške za izvedbo, v katere spadajo material in delovne ure, po delovnih nalogih ali podatkih obratovodstva.

Znano je, da je velikost koristi v največji meri odvisna od obsega in intenzivnosti izkoriščanja izuma oziroma tehnične izboljšave. Ker je odškodnina odvisna od koristi oziroma prihrankov, je zelo važno, na katerem delovnem mestu, v katerem obratu ali v kateri tovarni se izum ali tehnična izboljšava uporablja. Izraz pravična odškodnina, ki ga zakon uporablja, je torej zelo obširen in nedoločen. Naša merila pri določanju višine odškodnin upoštevajo samo koristi oziroma prihranke, ki jih organizacija z uporabo izuma oziroma tehnične izboljšave doseže. Ta merila so sicer nekoliko enostranska, vendar zaenkrat še najbolj dosegljiva, zato jih predlaga tudi Zveza izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Slovenije. V tem primeru odškodnina ni odraz v izumu ali tehnično izboljšavo vloženega dela, ampak je odraz finančne rezultata, ki ga izum ali tehnična izboljšava organizaciji daje.

S takim načinom izračuna je uveljavljeno načelo plačila po rezultatih dela. Naš samoupravni spora-

zum, ki bo v razpravi v vseh treh slovenskih železarnah, upošteva poleg letnih koristi in prihranka, tudi dobo izkoriščanja in stopnjo ustvaritvene sposobnosti oziroma izobrazbo avtorja. Ker doba izkoriščanja izuma oziroma tehnične izboljšave nedvomno vpliva na večanje koristi oziroma prihrankov, je renta lahko dve ali triletna.

Stopnja ustvaritvene sposobnosti uveljavlja merilo, da bi avtorji z nižjo izobrazbo prejeli relativno višjo odškodnino od avtorja z višjo izobrazbo, ki praviloma lažje uvajajo izboljšave v delovnem procesu. Prav tako naj bi relativno nižje odškodnine prejeli tisti delavci, ki jim je izboljševanje delovnih procesov hkrati delovna dolžnost.

Zakon v obeh navedenih členih omenja, da je treba pri odmeri odškodnine upoštevati tudi tehnični pomen izuma oziroma tehnične izboljšave. Večina pravilnikov v organizacijah združenega dela pri nas popolnoma izključuje vpliv tehničnega pomena na odmero odškodnine. Običajno sta tehnični pomen in ekonomski učinek medsebojno odvisna od faktorja pri vrednotenju izuma ali tehnične izboljšave. Zgodi se, da izum ali tehnična izboljšava v obratu ali tovarni, kjer je ustvarjen, nima takega pomena kot bi ga lahko imel v nekem drugem obratu ali tovarni. V takem primeru mora odgovorna služba ali avtor sam, svoj izum ali tehnično izboljšavo ponuditi tam, kjer bi lahko ustvarjala večje ekonomske učinke. Na primer: neko ustvari v Železarni izum, ki je zaščiten s patentom. Železarna izum uporablja, vendar ni zainteresirana za proizvodnjo naprav, ki so predmet izuma. Avtor v takem primeru dobi odškodnino za uporabo njegovega izuma v Železarni. Če avtor s pogodbo doseže prenos patentnih pravic na svoje ime, lahko svoj izum proda najugodnejšemu kupcu oziroma proizvajalcu podobnih naprav. Samo na ta način lahko avtor dobi pravično odškodnino z ozirom na možnost širše uporabe in tehnični pomen svojega dosežka.

Tone Strajnar

Železarski globus

JAPONSKA

Železarska družba Nippon Kokan pripravlja gradnjo nove železarne Ogishima v tokijskem zalivu. Imela bo letno proizvodno zmogljivost 6 milij. ton surovega jekla. V ta namen bodo investirali 2,16 milijarde dolarjev. Gradili bodo v dveh fazah. Prva bo gotova do spomladi leta 1976, druga do konca leta 1978.

DRUŽBENI DOGOVOR O NAČELIH TER KRITERIJIH IN OSNOVAH POSTOPKA ZA DOLOČANJE DELOVNIH MEST NA KATERIH SE ŠTEJE DELOVNA DOBA S POVEČANJEM

Družbeni dogovor, ki so ga pred kratkim sklenili skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, izvršni svet Skupščine SR Slovenije, RS ZSS in gospodarska zbornica Slovenije, predstavlja pomemben pravni vir za urejanje problematike beneficiranja zavarovalne dobe. Priprava tega dogovora je potekala več kot eno leto, v okviru sindikata in gospodarske zbornice je bila organizirana široka javna razprava tako o osnutku kot predlogu dogovora. Sprejeto besedilo je rezultat dolgotrajnega in napornega usklajevanja stališč podpisnikov. Dogovor namreč obravnava vprašanja, ki jim je že javna razprava o novem sistemu invalidskega in pokojninskega zavarovanja posvetila vso skrb in o katerih so bila že tedaj deljena mnenja.

Z uveljavitvijo novega sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja s 1. 1. 1973 je dobila republika pomembne pristojnosti glede urejanja beneficiranja zavarovalne dobe. Določitev delovnih mest, na katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem, povečanje zavarovalne dobe in znižanje starostne meje je v pristojnosti skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Pri tem mora skupnost upoštevati načela in pogoje, ki so določeni z zveznim zakonom. Ta načela so naslednja:

- zavarovalno dobo s povečanjem je možno določiti le za delovna mesta, na katerih je delo posebno težko in za zdravje škodljivo ali na katerih zavarovanci po dopolnjenih določenih letih ne morejo več uspešno opravljati svoje poklicne dejavnosti;
- povečanje zavarovalne dobe je odvisno od teže in škodljivosti oziroma od narave dela;
- povečanje sme znašati največ 50 %;
- beneficiranje zavarovalne dobe terja sočasno ustrezno znižanje starostne meje za pravico do pokojnine.

Pogoji, ki jih določa zvezni zakon, se nanašajo na delovanje škodljivih vplivov na zdravstveno stanje in delovno zmoglost delavca ter na delovni čas.

Za nekatere delavce, ne glede na delovna mesta (zavarovanci s težjimi okvarami, vojaški invalidi I do VI skupine, slepi, žrtve vojne z določeno telesno okvaro, bolni za distrofijo ter sorodniki mišičnimi in nevro-mišičnimi boleznimi), že zvezni zakon določa, da se jim zavarovalna doba šteje s povečanjem in določa tudi znižanje starostne meje.

Republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je uveljavil beneficiranje zavarovalne dobe za pooblaščen uradne osebe službe javne in državne varnosti oziroma za delavce na določenih dolžnostih v KPZ in zaporih. Nadalje je zakon določil, katera vprašanja je treba urejevati z družbenimi dogovori.

Glavna vsebina dogovora, ki so ga sklenili v uvodu navedeni organi, se nanaša na postopek v zvezi z beneficiranjem zavarovalne dobe. Cilj z dogovorom opredeljenega postopka je zmanjševanje rastočega trenda beneficiranja oziroma uvajanje novih beneficiranih delovnih mest le v strokovno utemeljenih primerih, pri čemer lahko beneficiranje obstaja le toliko časa, dokler z ustreznimi ukrepi niso odpravljeni vzroki, ki so pogojevali beneficiranje.

Dogovor razen postopka vsebuje tudi nekatere načela za določanje delovnih mest, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem. Naj opozorimo le na najpomembnejša. Organizacije združenega dela ter druge delovne skupnosti morajo zaradi zmanjševanja ali odpravljanja škodljivih vplivov na delovnih mestih, na katerih je delo posebno težko in zdravju škodljivo, skrbeti za spremembo tehnoloških postopkov, izboljšanje organizacije dela in skrajševanje delovnega časa. Nadalje morajo upoštevati dnevno, tedensko in letno rekreacijo, občasno premešči delavce s takih delovnih mest ter upoštevati druge splošne in posebne varstvene ukrepe. Za izvajanje potrebnih ukrepov morajo zagotoviti tudi potrebna finančna sredstva.

Večje stroške skupnosti zaradi povečanja zavarovalne dobe in znižanja starostne meje za pridobitev pravice do starostne pokojnine morajo v celoti kriti same organizacije. Le-te se lahko sporazumejejo, da posamezne organizacije krijejo le del stroškov.

Nadalje dogovor določa, da mora praviloma delavec na takih delovnih mestih delati poln delovni čas, ki je za to delno določen. Le na določenih delovnih mestih delavcev, ki delajo v rudnikih v zvezi s proizvodnjo in ki neposredno prebijajo predore, zadostno, če dela delavec več kot polovico polnega delovnega časa pod zemljo v posameznem letu.

Menim, da je treba posebej opozoriti na tista določila o postopku, ki bodo prispevala k uresničevanju že

omenjenega cilja. Pri opredeljevanju tega postopka podpisniki niso mogli mimo teženj, ki so še vedno prisotne, t.j. da skušajo določene organizacije starostno strukturo zaposlenih reševati tudi preko instituta beneficiranja zavarovalne dobe.

Predlog za priznanje zavarovalne dobe s povečanjem lahko podajo ne le organizacije, temveč tudi strokovna združenja in družbenopolitične organizacije. Predlog mora pred odločitvijo skupščine skupnosti predhodno proučiti posebna strokovna komisija skupnosti. Dogovor daje poseben poudarek dokumentaciji, ki mora biti priložena predlogu. Tako mora organizacija svojemu predlogu priložiti poročilo o uporabljenih in o predvidenih ukrepih za zmanjšanje oziroma odpravo škodljivih vplivov ter izračun oziroma finančno kvantifikacijo svojih povečanih obveznosti do skupnosti z navedbo števila delovnih mest, za katera predlaga zavarovalno dobo s povečanjem. Nadalje mora priložiti dokaz o tem, da samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih v združenem delu obravnava to vprašanje. To pomeni, da je osnovna odločitev o tem, ali naj se zavarovalna doba na posameznih delovnih mestih šteje s povečanjem, v pristojnosti samih delavcev v temeljni organizaciji združenega dela. V omenjenem samoupravnem sporazumu mora biti urejen in opredeljen postopek ter način za odločanje delavcev, morajo pa biti tudi označena kot posebno težka in za zdravje škodljiva delovna mesta, za katera se predlaga beneficiranje zavarovalne dobe. In končno, sporazum mora vsebovati tudi določilo o virih za kritje zadevnih stroškov.

Zelo pomembno je določilo, da predloga za priznanje zavarovalne dobe s povečanjem ne more podati tista delovna organizacija, ki ni v celoti izpolnila svojih dolžnosti

glede splošnih in posebnih varstvenih ukrepov in zagotovitve potrebnih finančnih sredstev. V primeru pa, da skupščina skupnosti po izvedenem postopku ugotovi, da so na posameznih delovnih mestih škodljivi vplivi in posebna težavnost dela izključno posledica opuščanih varstvenih ukrepov, zavrne predlog.

Preden skupščina skupnosti dokončno odloči o predlogu, si mora priskrbeti strokovno mnenje ustreznih strokovnih zavodov in organizacij o težavnosti in škodljivosti dela na delovnih mestih, kot tudi o možnostih uvedbe potrebnih varstvenih ukrepov in o rokih, v katerih jih je možno izvesti. Nadalje si mora skupnost pred odločitvijo priskrbeti tudi mnenja republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije, gospodarske zbornice in republiškega sekretariata za delo.

Tako zasnovan postopek bo nedvomno zagotovil, da bo uveljavljanje novih beneficiranih delovnih mest možno le v tistih primerih, ko je to strokovno in družbeno dejansko utemeljeno.

Upoštevajoč že prej omenjeno izhodišče, da naj beneficiranje traja le toliko časa, dokler niso odpravljeni njegovi vzroki, pogovor predvideva obnovo postopka in revizijo. Pobudo za revizijo oz. obnovo postopka lahko dajo sami delavci, organizacije, ali podpisniki dogovora.

Dogovor vsebuje tudi dolžnosti podpisnikov v zvezi z obravnavo in reševanjem problematike delovnih mest, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem. Pri tem je pomembno določilo, da se podpisniki zavezujejo, da bodo usklajevali stališča in koordinirano delovali pri reševanju problematike in pri tem sodelovali ne le z drugimi dejavniki v republiki, temveč tudi v federaciji. Treba je namreč upoštevati, da gre za materijo, ki nujno terjaja medrepubliško sodelovanje.

S sprejetjem dogovora je dana osnova za obravnavanje zahtevkov, ki jih je dobila skupnost za beneficiranje zavarovalne dobe. Skupščina skupnosti je na svoji seji ob koncu meseca junija obravnavala poročilo o zahtevkih za priznanje zavarovalne dobe s povečanjem na novih delovnih mestih v skupnosti SR Slovenije. Sprejela je stališče, da mora vrstni red reševanja posameznih zahtevkov temeljiti na naslednjih kriterijih:

- prednost pri reševanju naj imajo tisti zahtevki, ki so starejšega datuma;
 - istovrstni zahtevki, ki so vloženi v vseh republikah oz. v več republikah, naj se vzporedno rešujejo v vseh skupnostih, torej istočasno.
- Pred nami je torej zelo pomembna naloga. Od strokovnih in družbenih dejavnikov, še zlasti pa od samih organizacij v republiki bo odvisno, kako jo bomo uresničevali.

(Redna mesečna priloga DE-LAVSKE ENOTNOSTI — VZAJEMNOST, 24. avg. 1974)

NEKAJ MINUT S STROKOVNJAKI FIRME ARMCO

Nenapovedano in nedogovorjeno smo se srečali s tremi strokovnjaki ameriške firme ARMCO, ki so povezani z gradnjo naše nove hladne valjarne — velike bodočnosti Železarn. To so bili inženir projektant L. M. Cloran, ki bo ves čas spremljal gradnjo, specialist za ogliškova jekla in valjane trakove, inženir metalurgije Richard E. Strait in šef raziskovalnega inštituta Stephen W. Zeller, ki bosta še večkrat naša gosta. Nevezano in sproščeno so nam povedali svoje prve vtise in mnenja o gradnji in o našem delovnem kolektivu nasploh.

Za nas je še posebnega pomena mnenje inženirja projektanta L. M. Clorana, ki ga bomo stalno srečevali na gradbišču in ki si je lahko ustvaril že prve vtise. Dejal je, da je impresioniran kar je videl. Pozna se, da imate veliko tradicijo in dobre delavce. Delo poteka organizirano in vidi se velika volja delavcev. Ta mnenja, je nadaljeval, se seveda prvenstveno tičejo valjarne, kjer sem se tudi največ zadrževal. Tehnologija je dobra, delo je koordinirano in usklajeno. Vse to, po

njegovem mnenju, daje realne možnosti za izdelavo dobrega jekla in to predstavlja velike izkušnje in prednost, da bodo delavci lažje prevzeli in sprejeli novo tehnologijo v valjarni, ki se gradi in da bodo tudi uspešni.

Glede gradnje nove hladne valjarne je menil, da se je v tem času že veliko naredilo, da se človeku pred očmi spreminja podoba gradbišča, na katerem se že kažejo prve konture novega giganta. Kar se tiče samega dela in strokovnega vodenja tako naših strokovnjakov, kot firm, ki bodo delali na novi hladni valjarni, je prav tako impresioniran. Ko bom dalj časa tu bom lahko še več povedal, to so moji prvi vtisi.

Moram pa reči, da sem bil dobro sprejet, proti vsem pričakovanjem. Istega mnenja sta bila tudi njegova sodelavca, ki si še nista mogla ustvariti nekih določnejših vtisov, vendar pa sta pozorno sodelovala in poslušala vtise inž. Clorana.

V tem nekaj minutnem stiku z uglednimi strokovnjaki iz firme ARMCO, ki sta jih spremljala direktor tehničnega sektorja Bogomil Homovec in Oskar Kurner, sodelavec RO, so s svojo preprostostjo in vednostjo pokazali, da bodo dobri sodelavci in svetovalci našim strokovnjakom.

Inženir Cloran je tudi naše glasilo Železar, ker mu je slučajno prišla ena številka v roko, ocenil kot dobro oblikovan tovarniški časopis.

Črpalna postaja za propan — butan dobiva končno podobo

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 23. 9.	SLIVNIK ALOJZ	BEGEŠ STANE
TOREK — 24. 9.	BURJA ANTON, ml.	TORKAR STANE
SREDA — 25. 9.	KAVČIČ JANEZ	KOSelj ANTON
ČETRTEK — 26. 9.	ARH JOŽE	ARNEŽ FRANC
PETEK — 27. 9.	LEBAR ALOJZ	STARE BRANKO
SOBOTA — 28. 9.	KLOFUTAR PETER	KRAPEŽ BERTI
NEDELJA — 29. 9.	BURJA ANTON, st.	KORDEŽ FILIP

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

od 23. — 28. septembra

Dopoldan: dr. Drago Jeremič in dr. Stanka Šemrov Novak
Popoldan: dr. Branimir Čeh
V soboto, 28. septembra samo dopoldan dr. Stanka Šemrov Novak.

ZOBNA AMBULANTA

Dopoldan: terapevt Viktor Stražišar
Popoldan: terapevt dr. Alojz Smolej
V soboto, 28. septembra samo dopoldan terapevt Viktor Stražišar.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

ŽERJAVOVODSKI TEČAJ

Na osnovi potreb po žerjavovodskih objavljamo interni

RAZPIS za žerjavovodski tečaj

- POGOJI:
- da ima kandidat dokončanih najmanj 6 razredov osnovne šole,
 - da je vsaj eno leto zaposlen v Železarni Jesenice,
 - da imajo kandidati odslužen vojaški rok,
 - da bodo kandidati psihofizično ustrezali zahtevam delovnega mesta.
- Kandidati naj se prijavijo do vključno 30. 9. 1974 obratnim personalkam. KADROVSKI SEKTOR

Razpisna komisija pri SZ — ŽELEZARNA JESENICE

RAZPISUJE

prosta delovna mesta v

ŽELEZARSKEM IZOBRAŽEVALNEM CENTRU — JESENICE

1. Direktorja centra,
 2. Predstojnika tehniške metalurške in strojne šole,
 3. Predstojnika oddelka za izobraževanje odraslih.
- Kandidati morajo izpolnjevati splošne pogoje in druge z zakonom predpisane pogoje, poleg tega pa še:

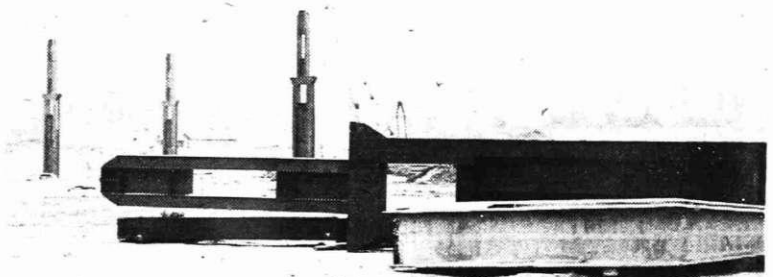
pod 1. in 2.:
da imajo visokošolsko izobrazbo tehniške ali pedagoške smeri in najmanj 5 let prakse v vzgojno izobraževalni dejavnosti,

pod 3.:

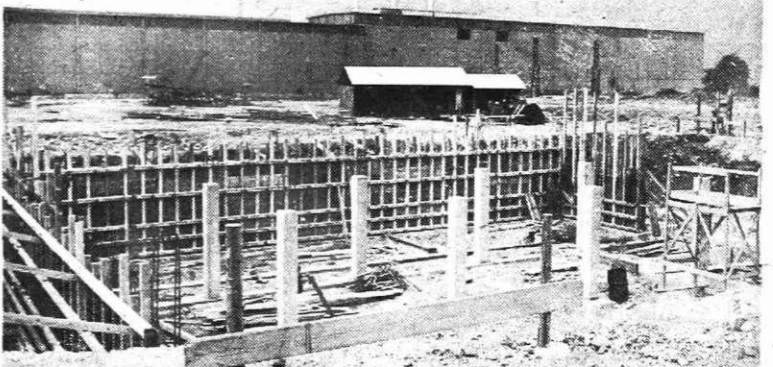
da ima visokošolsko izobrazbo tehnične, andragoške ali pedagoške smeri in 5 let prakse v tehnični ali 1 leto v andragoški stroki.

Glede na zahtevnost dela želimo, da so kandidati moralno politično neoporečni ter da imajo tudi organizatorske sposobnosti, zato prosimo, da prijavi prilogo izčrpnih življenjepisov.

Pismene ponudbe naj kandidati v zapečatenih kuvertah, v roku 10 dni od izida razpisa pošljejo na naslov: »SZ — ŽELEZARNA JESENICE, kadrovski sektor (komisija za razpis ŽIC)«, kjer lahko dobijo tudi podrobnejše informacije.

Na gradbišču nove hladne valjarne so montirani prvi nosilni stebri

Temelji za nove garderobe hladne valjarne na Beli

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Hladna predelava

14. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

V sredo, dne 11. septembra, je predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje pri DS TOZD Hladna predelava, Anton Klemenc, sklical 14. sejo. Za razpravo je predlagal, poleg pregleda sklepov prejšnje seje, še obravnavo osebnega dohodka za mesec avgust, analizo premij in učinkov v avgustu in razno.

Odbor je pri pregledu izvrševanja sklepov prejšnje seje ugotovil, da so bili le-ti v celoti realizirani.

V nadaljevanju je Stanko Malej iz oddelka za nagrajevanje SEOP obrazložil dosežene osebne dohodke v avgustu. Povedal je, da se osebni dohodek za mesec avgust giblje v pričakovanih mejah. Osebnih dohodkov se je v mesecu avgustu pri 195,7 urah na osebo znižal za 4,95 %.

Vzroki za nižji osebni dohodek so predvsem naslednji: manjše število delovnih ur, slabši učinek, manj nedeljskega in prazničnega dela.

Obrati TOZD Hladna predelava, so dosegli naslednji osebni dohodek:

Sledila je obravnava o premijah po učinku, doseženih v mesecu avgustu. Obrati TOZD Hladna predelava so dosegli sledeče premije:

hladna valjarna	29 %
žičarna	28 %
profilarna	27 %
jeklovlek	30 %
elektrodni obrat	19 %
žebeljarna	18 %
vodstvo TOZD	25 %

Tako kot v prejšnjem mesecu, je tudi v avgustu dosegla najnižji odstotek premije po učinku žebeljarna, elektrodni obrat pa le za odstotek višjo. Zato je odbor menil, da je treba nekaj ukreniti, da bo tudi žebeljarna dosegla normalno višino premije.

Ker je to doseganje najbolj kritično v poletnih mesecih, ko se poveča odsotnost proizvodnih delavcev, je bila predlagana uvedba koeficienta sezonskega vpliva.

Sklep odbora je bil, naj se stanje analizira in uvede korekcijo zaradi sezonskega vpliva. Še posebej pa je odbor poudaril, da ostane sklep prejšnje seje v zvezi z žebeljarno, s katerim je odbor zahteval analizo stanja za I. polletje v veljavi in da ga je treba čimprej realizirati.

Odbor je tudi ocenil, da je doseganje premij po učinku nekoliko slabše, na kar je vsekakor vplivala med drugim tudi vročina v tem mesecu. Drugih pripomb na doseženi osebni dohodek v mesecu avgustu odbor ni imel.

SDS, s čemer se odbor strinja. Stanje transportnih sredstev je ugodno; količine nihajo, a so v mejah normale. Zelo zaskrbljujoče pa je stanje livnih voz, saj je 14 izločenih iz uporabe.

Nova lokomotivska delavnica, ki je veljala šest milijonov dinarjev je gotova.

Potrebno bo storiti vse ukrepe za zmanjšanje poškodb tirov v striper hali.

Na podlagi tega je odbor sprejel naslednje sklepe:

1. V letu 1975 bo iz sredstev AZ s sofinanciranjem potrebno nabaviti deset novih livnih voz.

2. Resno je treba vzeti napore za obremenitev sredstev in gospodarjenje s tiri.

3. Čimprej je treba nabaviti voz za kokile, kar pa je povezano z nadaljnjno rekonstrukcijo martinarne.

4. Vsi obratovodje naj vsaj dvakrat mesečno informirajo javno

kako so delovne skupine opravile svoje naloge.

Dušan Sikošek, šef energetskih obratov, je v svojem poročilu navedel zadovoljive rezultate, saj imajo zelo ugodno prodajo v skladu z antiinflacijskim programom. Preskrba z energijo je normalna. Izdelana je bila študija o možnostih istovrstnega obratovanja obeh električnih peči v konicah. Rezultat kaže, da se to absolutno ne izplača.

Odbor je s sklepom zadolžil energijo, da izdela natančno kalkulacijo toplotnega ogrevanja za mesto.

Predstavniki strojnega vzdrževanja pa je dobil zadovoljiv odgovor glede perspektive preskrbe s pitno vodo, ki se bo izboljšala v letu 1975. Energija pa naj s to situacijo seznanja celotni kolektiv preko Železarnja.

F. J. ml.

	julij		avgust	
	ur/os.	din/os.	ur/os.	din/os.
vodstvo hladne predel.	188,7	3.883	184,9	3.651
hladna valjarna	202,9	3.154	196,5	2.929
žičarna	198,3	2.999	190,9	2.815
profilarna	198,0	2.905	195,3	2.959
vratni podboji	192,4	2.811	184,4	2.623
jeklovlek	196,5	2.859	189,9	2.746
elektrodni obrat	195,5	2.438	188,7	2.376
žebeljarna	187,2	2.443	185,5	2.383
TOZD HL. PREDELAVA	197,2	2.856	191,0	2.728

Razlika v osebnem dohodku doseženem v avgustu, je v primerjavi z doseženim v mesecu juliju, v dinarjih in odstotkih naslednja:

	din	%
vodstvo TOZD	-232	5,97
hladna valjarna	-225	7,13
žičarna	-184	6,14
profilarna	+ 54	1,86
vratni podboji	-188	6,69
jeklovlek	-113	3,95
elektrodni obrat	- 62	2,54
žebeljarna	- 60	2,46
TOZD HL. PRED.	-128	4,48

Stimulacijo na izvrševanje operativnega programa so obrati TOZD Hladna predelava dosegli z naslednjimi odstotki:

vodstvo TOZD	7 %
hladna valjarna	8 %
žičarna	6 %
profilarna	10 %
vratni podboji	7 %
jeklovlek	9 %
elektrodni obrat	6 %
žebeljarna	6 %

Operativnega programa v avgustu nista dosegla obrata žebeljarni in elektrodni, zato je bilo treba izvršiti korekcijo za 81 ton pri elektrodnem obratu in za 55 ton pri žebeljarni. Vzrok je predvsem v veliki odsotnosti delavcev na proizvodnih strojih in v pomanjkanju vložka.

Tovariš Lešnik, iz oddelka za študij dela in časa — SEOP, je za tem posredoval odboru analizo premij, doseženih v mesecu juliju za obrat žebeljarno, kot je bilo to sklenjeno na prejšnji seji.

Iz analize je razvidno, da je bila proizvodnja v juliju tako po količini kot storilnosti slabša od povprečja doseženega v prvem polletju letošnjega leta. Manjše je bilo tudi število učinkovitih ur za 10 %, vendar pa v enakem razmerju proizvodnih in režijskih.

Operativni plan je bil v juliju dosežen 108 %, vendar je bil manjši od povprečnega v I. polletju in to za 163 ton oziroma za 14,4 %. Večji so bili tudi stroški.

Na nižjo premijo v mesecu juliju je torej vplivala manjša proizvodnja, padec storilnosti ter večji proizvodni stroški v mesecu juniju.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

15. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora tov. Svetina je sklical 14. septembra že 15. sejo odbora za gospodarstvo pri DS TOZD VET. V razpravo je predlagal: pregled doseženih proizvodnih rezultatov v juliju in avgustu 1974 ter pregled izvajanja antiinflacijskega programa.

Direktor TOZD Miro Noč, je razložil stanje glede izpolnitve obvez in zadovoljitev pri uresničevanju antiinflacijskega programa. Ni še bilo na razpolago ekonomskih pokazateljev glede stroškov in realizacije, ki pa kažejo ugodne rezultate, saj je prodaja tehničnih plinov dvakrat večja od planirane. To pa je v celoti zelo pozitivno za vso tovarno. Kljub nedoseganju družbenega plana blagovne proizvodnje in obratih so tudi stroški na enoto v TOZD VET le 98 odstotni od planiranih. Glede na to bo treba tudi v bodoče več vlagati v razširjeno reprodukcijo. Glede primerjave proizvodnje in zastojev po obratih, je pomembno ugotavljanje soodvisnosti oziroma korekcije, ki ni popolnoma jasna, čeprav jo lahko v daljšem obdobju ocenimo. Kritično stanje je razvidno predvsem v valjarni bluming - štekel, v valjarni 2400, žebeljarni in elektrodnem obratu. Pri tej obravnavi pa smo zopet naleteli na problem opredelitve, delitve in klasifikacije zastojev, kar so člani odbora posebej poudarili.

V nadaljevanju je šef vzdrževanja tovariš Brelih obrazložil stanje in situacijo glede zastojev, posebno v navedenih kritičnih obratih. Glede na to je vzdrževanje izdelalo antiinflacijski program s konkretnimi zadolžitvami. Iz podatkov je razvidno, da v celoti še vedno ostajamo v okviru plana zastojev, za doseganje ciljev antiinflacijskega programa pa bo verjetno potrebno rešiti nekatere tehnične probleme na nastavnih napravah bluminga, valjarne žice in vlagalnih strojih martinarne. Skoraj nemogoče pa je ugotavljanje zaka-

nitosti pojavljanja zastojev, kar opozarja na subjektivne vzroke.

Večja in manjša popravila so bila izvedena v glavnem po planu, odstopanja pa so v času trajanja popravil. Strojne delavnice glede na proizvodnost, dosegajo program in obveze.

Šef vzdrževanja je seznanil člane odbora z dopisom odbora za gospodarstvo TOZD Valjarne, v katerem navajajo, da zaradi prevelikih vzdrževalnih zastojev ne dosegajo plana. Glede tega člani odbora menijo, da je odstotek zastojev, na katere lahko vpliva proizvodnja, še vedno bistveno večji od vzdrževalnih zastojev kot npr.: na blumingu 16,6 : 9,5 + 0,6 energija + 4,2 preventiva. Glede konkretnih sklepov bo odbor počakal na poročilo obratovodij SV in VEN, v realizacijo pa podaja na predlog direktorja TOZD - sledeče smernice:

ZVB: Izboljšati organizacijo in kontrolo mazanja. Zagotoviti pravo rezervnih sklopov.

Bluming: Izvajati medsebojno izravnavo zastojev in preventive v okviru devetih odstotkov.

Elektrodni: Z organiziranim strokovnim pritiskom in pripravo dela preprečiti kampanjsko delo na proizvodnih agregatih.

Splošno: Analitično obravnavati vzroke in klasifikacijo v valjarni Bela in jih analizirati.

Šef transporta ugotavlja v svojem poročilu ugodne pokazatelje, predvsem glede stroškov, čeprav proti koncu leta pričakuje povečanje. Pri nalogah antiinflacijskega programa, so konkretno zadolžili posamezne

Razsežno gradbišče nove hladne valjarne

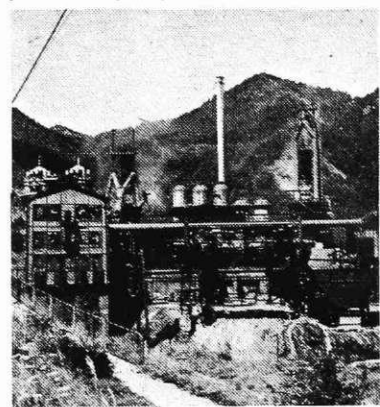
Železarski globus

HONDURAS

Japonska železarska družba Nippon Steel bo v sodelovanju z mehiško železarsko družbo Altos Hornos de Mexico in honduraško vlado gradila novo železarno. Letna proizvodna zmogljivost železarne bo 150.000 ton surovega jekla.

ITALIJA

Italijanska železarska družba Finsider bo pričela graditi svojo peto železarno. Gradili jo bodo v kraju Gioia Tauro, Kalabrija, in sicer v dveh fazah. Ko bo zgrajena prva faza, bodo letno proizvedli milijon ton surovega jekla. Ko pa bo železarna dokončno zgrajena, bo njena letna proizvodna zmogljivost 3,6 milijonov ton surovega jekla. Celotni investicijski stroški znašajo 2,2 milijarde dolarjev.

Plavži s kavperji

ZDA

V zvezni državi Alaski gradijo cevovod za transportiranje nafte z nahajališč Prudhoe Bay do pristanišča Valdez (edino, ki pozimi ne zamrzne). Cevovod bo dolg 1270 km, s premerom 1220 mm in bo gotov leta 1975. S pomočjo osmih črpalnih postaj bodo dnevno transportirali 150.000 ton nafte. Do leta 1984 bodo povečali število črpalnih postaj na 12 in s tem tudi dnevno količino na 250.000 ton. Skupne rezerve nafte na tem področju cenijo na okoli sedem milijard ton.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

Proizvodnja surovega jekla z ozirom na posamezne postopke je bila v letih 1972 in 1973 sledeča:

postopek	milij. ton	1972	milij. ton	1973
		%		%
Kisikovi konvertorji	28,0	64,5	33,5	67,8
SM jeklo	8,3	19,1	9,0	18,2
El. jeklo	3,9	8,9	4,6	9,2
Thomasovo jeklo	2,6	5,9	1,7	3,4
Ostalo jeklo	0,7	1,6	0,7	1,4
Skupaj	43,5	100,0	49,5	100,0
Kontinuirno vlivanje	6,0	13,7	8,0	16,1

Iz tabele je razvidno tudi povečanje proizvodnje kontinuirno vlitega jekla.

TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI FELJTON — TEHNIČNI

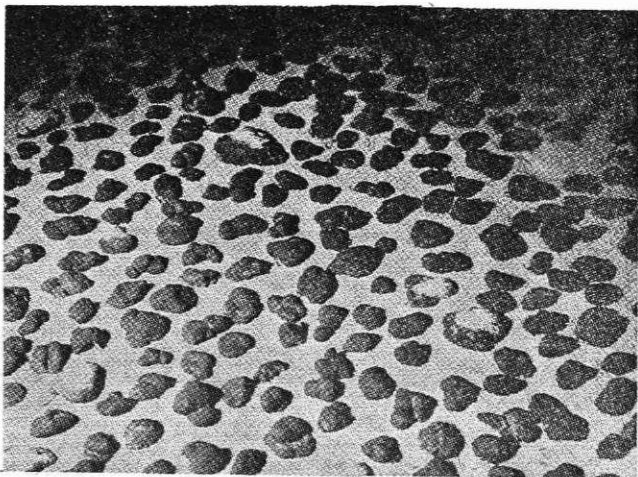
MANGAN NA DNU MORJA

1

Brez mangana bi bila današnja proizvodnja surovega jekla praktično nemogoča. V obliki zlitine železa in mangana (zrcalovina, feromangan) ter silicija in mangana (silikomangan) ga uporabljamo kot dodatek za dezoksidacijo in legiranje pri proizvodnji surovega jekla v SM in električnih pečeh ter kisikovih konvertorjih.

Kot surovina za proizvodnjo manganovih zlitin služijo manganove rude. Med njimi daleč najvažnejša je piroluzit — manganov dioksid — s kemično formulo MnO₂. Nahajališča teh rud niso v svetu zelo razširjena. Največje količine — preko 80 % v svetu znanih zalog — ima Sovjetska zveza. Poleg nje so večje izvoznice manganovih rud še Brazilija, Gana in Indija. Pri tem je zanimivo, da ZDA kot največji svetovni proizvajalec surovega jekla praktično nima na svojem ozemlju večjih zalog manganovih rud. Zato mora skoraj celotno potrebno količino uvažati.

Ker so zaloge manganovih rud tako skopo razporejene v svetu, je vzbudila veliko zanimanje možnost dobiti mangan z dna morja. Že leta 1873 je odkrila britanska raziskovalna ladja »Challenger« na dnu Pacifika majhne rudne skupke, imenovane manganovi gomolji. Vendar je minilo 85 let, preden je ta najdba postala zanimiva. Leta 1958 so z analizami ugotovili na kalifornijski univerzi, da vsebujejo ti gomolji poleg mangana tudi

druge kovine. Zato so postali ti gomolji ekonomsko in tehnično zanimivi.

Gomolji so na nahajališčih, primernih za izkoriščanje, razporejeni na mehkih usedlinah. Njihov premer je v povprečju štiri-centimetre, vendar lahko dosežejo tudi do 25 centimetrov.

Strokovnjaki cenijo, da je samo v Pacifiškem oceanu 10³² ton manganovih gomoljev. To je številka, ki si jo težko predstavljamo, ker ima 32 ničel.

Ker se količinska koncentracija in kemična sestava gomoljev na posameznih območjih morskega dna zelo spreminjata, jih lahko opazujejo z raziskovalnih ladij s pomočjo TV kamer. Ko najdejo področje, ki je primerno za izkoriščanje, vzamejo s posebnimi napravami preizkuske in jih prenesejo na ladjo za izvedbo analize. V projektu so naprave, ki bodo analizirale gomolje kar na morskem dnu.

Za izkoriščanje manganovih gomoljev iz globin med 3000 in 5000 metrov, bodo potrebna velika investicijska sredstva. Tehnični možnosti sta dve: s pomočjo velikih bagrov z verigami in hidravliko, z zelo močnimi črpalniki. Hidravlični postopek že praktično preizkušajo na severnoameriški ladji »Glomar Explorer«, ki je specializirana za delo v velikih morskih globinah. Opremljena je z napravami, ki bodo omogočale dnevno zmogljivost 5000 ton.

Gomolji vsebujejo največ mangana, železa in silicija. Poleg tega pa tudi še nekatere druge tehnično zanimive kovine. To je razvidno iz sledeče tabele, ki prikazuje kemično sestavo manganovih gomoljev iz Pacifika. Številke predstavljajo povprečno, najvišjo in najnižjo vsebnost posameznih elementov 54 preizkuskov v odstotkih.

(Nadaljevanje)

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

JESENIŠKA MLADINA PRED KONGRESOM ZM SLOVENIJE

Le še dva tedna nas ločita od IX. kongresa ZM Slovenije, ki bo od 2. do 4. oktobra v Moravskih Toplicah pri Murski Soboti. Vse priprave na ta osrednji dogodek slovenske mladine so v zaključni fazi in zato upravičeno pričakujemo, da bo kongres v mnogočem pomenil prelomnico dosedanjega delovanja Zveze mladine, ob tem pa tudi boljše osnovo za uresničevanje že sprejetih stališč in sklepov naše organizacije v zadnjih mesecih.

Stališča in sklepi, ki jih je v okviru priprav na IX. kongres ZMS, izdelal sekretariat OK ZMS Jesenice, se zelo pokrivajo s stališči in sklepi ostalih občinskih konferenc ZM po Sloveniji. V naši občini se mladina zavzema, da resolucija, ki bo sprejeta na kongresu, predstavlja resnično idejno in akcijsko usmeritev mlade generacije v naslednjih štirih letih. Poleg tega mora kongres sprejeti program dela, ki ne bo dopuščal nobenih dvomov in odstopanj. Resolu-

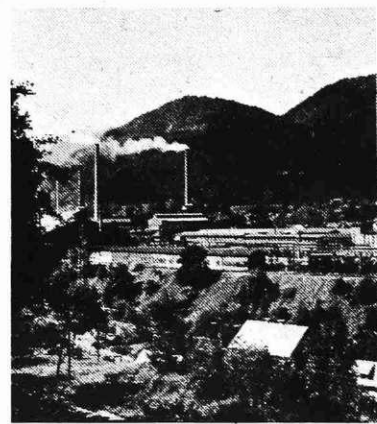
cijo, kot dobro startno osnovo za delo v prihodnje, je treba gledati z dveh vidikov:

— V njej je treba najbolj odločno poudariti predvsem tista vprašanja in probleme, ki so za mlade najbolj pomembni in pereči. Ob tem je treba poudariti, da se mladi zavzemajo za čimhitrejšo rešitev teh problemov.

— Resolucija naj natančno opredeli tiste naloge, ki spadajo neposredno v določen krog delovanja mladit. Tukaj imamo v mislih naloge, ki jih mladi lahko sami izpeljejo oziroma je za izvedbo nalog potrebna širša družbena akcija. Ob tem naj še dodamo, da so člani sekretariata v svojih sklepih zapisali, da se zavzemajo, da pri odločitvah v Zvezi mladine pridejo bolj do izraza interesi mladit delavcev, to je tistega dela mladine, ki neposredno ustvarja. Ravno na tem področju so se v dosedajni praksi kazale številne pomanjkljivosti in zato delavska mladina pričakuje, da bo na bližnjem kongresu o tem stekla obširnejša razprava.

V petek, 20. septembra, bo ob 18. uri organiziral javno razpravo o kongresnih dokumentih mladinski aktiv Blejska Dobrava. Mladi se bodo pri obravnavi teh dokumentov omejili predvsem na poglavje, ki govori o nadaljnji vlogi in usmeritvi dela mladit v krajevni skupnosti.

Priljubljeni odbor za IX. kongres pri RK ZM Slovenije je v teh dneh poslal vsem organizacijam ZM po Sloveniji posebne značke, ki ponašajo IX. kongres ZMS. V naši občini člani mladinskih aktivov in ostali mladinci značke lahko dvignejo na OK ZMS Jesenice. Cena značke je 5,50 dinarjev. J. R.

Silhueta naše železarnice

Sl.

IZ KONGRESNEGA GRADIVA

SPECIALIZIRANE IN DRUGE ORGANIZACIJE, KI VKLJUČUJEJO MLADINO

Specializirane organizacije postavljajo po novem predlogu statuta in organizacijsko političnih izhodiščih, kolektivni člani naše organizacije. Zveza socialistične mladine Slovenije — ZSMS, se mora angažirati, da bo sposobna krepiti idejno usmerjenost in akcijsko učinkovitost mladinskih specializiranih organizacij in društev. S tem se bo širila fronta mladit borcev za samopravno socialistično usmerjenost mlade generacije.

Vse organizacije in društva, ki vključujejo mladino, bodo na podlagi delegatskega sistema lahko vplivale na širša družbena dogajanja, s tem pa bo zagotovljena idejna in akcijska enotnost mladit v naši družbi.

Pri vsem tem pa se moramo zavzeti za takšno kadrovsko politiko v vseh teh organizacijah, ki bo omogočala dogovarjanje in vpliv članstva na delo organizacije ter zaostri la odgovornost za realizacijo dogovorjenih programov.

ZSMS se bo zavzemala za širše vključevanje mladit, iz vseh struktur dela in življenja, v vse oblike interesnega združevanja in tako omogočila mlademu človeku, da realizira svoja interesna nagnjenja in postane soustvarjalec in oblikovalec enotne politike in akcije. Razvoj telesne kulture naj gre v tisti smeri, kjer bo zagotovljena množičnost in uveljavljanje interesov delavcev, tako bo imel vsakdo enake možnosti za šport in rekreacijo.

ZSMS mora podpirati težnjo vseh delovnih ljudi, da postane telesna kultura množična, z jasno idejno usmerjenostjo. Skrbeti mora za materialno osnovo, za nadaljnji razvoj samoupravnih interesnih skupnosti, kajti le tako bomo dosegli, da ta pomembna družbena dejavnost ne bo ločena od dogajanja v družbi, temveč bo njegov sestavni del.

Sl.

LJUDSKA OBRAMBA, REVOLUCIONARNE TRADICIJE IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Delovanje mladit na tem področju mora biti usmerjeno tako, da bo vodilo slehernega člana do spoznanja, da je ljudska obramba, zasnovana na izkušnjah socialistične revolucije, edina možna oblika obrambe samoupravne socialistične družbe. To pa tudi omogoča delovnemu človeku samopravno in kreativno urejanje nalog na tem področju.

Idejno politično usposabljanje ter podružbljanje vseljudske obrambe, razvijanje revolucionarnih tradicij ter izobraževanje na področju družbene samozaščite, morajo postati sestavni del programov in aktivnosti mladit v šolah, delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in drugod.

Zato se morajo mladi, preko svojih delegatov, vključevati v delo koordinacijskih odborov za ljudsko obrambo pri SZDL, odborov za ljudsko obrambo v KS, šolah in delovnih organizacijah.

Zavzemati se moramo tudi za vključevanje, mobiliziranje in ustvarjanje pogojev za vključevanje

žensk v vse oblike priprav in obrambe. V vseh sredinah, kjer delajo mladi, naj postanejo osnovne organizacije ZSMS ob sodelovanju z ZZB NOV, iniciatorji, mobilizatorji in nosilci aktivnosti pri negovanju, razvijanju in prenašanju revolucionarnih tradicij, vrednot in idej ter izkušenj naše revolucije. Seveda pa morajo biti ustvarjene možnosti za sodelovanje in vključevanje ZSMS v vse oblike priprav, za strokovno usposabljanje in izobraževanje vseh struktur mladit.

Svojo aktivnost na področju ljudske obrambe pa morajo osnovne organizacije ZSMS stalno analizirati, ocenjevati in spreminjati ter na osnovi tega programirati in načrtovati delo za primer agresije.

Vseljudska, akcijska in organizacijska usmeritev delovanja ZSMS, mora biti prilagojena morebitni agresiji, vse priprave pa morajo zagotavljati enotnost delovanja z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in obrambnimi strukturami.

Sl.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

19

Kot tak je prihajal v delavske kraje, med njimi tudi na Jesenice. Zato ni čudno, da mu je pokrajinsko vodstvo KPJ za Slovenijo poverilo dolžnost vrhovnega poveljnika Proletarskih akcijskih čet — te prve vojaške organizacije delavskega razreda v Sloveniji, ki je že na pomlad leta 1923 delovala v Ljubljani, v zasavskih premogokopnih revirih in na Jesenicah, kjer je po svojem prihodu na Jesenice poveljstvo prevzel France Farčnik, doma iz Zagorja, ki ga je Trboveljska premogokopna družba odpuščala prav zaradi njegovega delovanja med razredno zavednim delavstvom. Njegov prijatelj in prav tako delavec, ki ga je usoda prinesla iz Trbovelj na Jesenice, pokojni France Škrlič, je o Farčniku napisal med drugim tudi naslednje:

»Takoj po prihodu na Jesenice se je vključil v delo pri Svo-bodi, predvsem na kulturnem in političnem torišču. Organiziral je močan mladinski krožek, vodil člane na izlete, jih učil recitari revolucionarne pesmi in jih vzgajal v zavedni marksistični naraščaj. Vsi, ki so bili v takratnem mladinskem krožku, se še danes pogosto spominjajo Farčnika kot revolucionarja in vzgojitelja, ki je z očetovsko ljubeznijo znal pridobiti mladino in jo vzgajati v mlade revolucionarje in borce za delavske pravice.«

Najmanjša enota proletarskih akcijskih čet je bila vod, ki je štel 10 mož. Nedoločeno število vodov je tvorilo brigado,

verjetno odvisno od števila pripravnikov teh ilegalnih oboroženih proletarskih čet v posameznem kraju. Jedro teh čet so tvorili mladi komunisti, pa tudi drugi zavedni delavci in simpatizerji revolucionarnega delavskega gibanja.

Ker ni nobenih dokumentarnih poročil, je danes najbrž že nemogoče ugotoviti kaj podrobnejšega o sestavi in številu pripadnikov akcijskih čet na Jesenicah. V pogovori z Alešem Lagojo, Francem Hladejem, nekdanjim telovadnim vaditeljem delavske telovadne enote pri jeseniški Svobodi, in drugimi sem leta 1959 zabeležil samo mimogrede, da je proletarska akcijska četa na Jesenicah bila, pa tudi to, da so svoj center Orjunci imeli na Senožetih (predel Jesenic ob stari bolnici, današnji tovarniški ambulantni), da so rovarili tudi na Blejski Dobravi, kaj več pa si o tem takrat nisem zabeležil, ker se Orjuna na Jesenicah v večje akcije proti organiziranemu razredno zavednemu delavstvu ni upala spuščati, zato pogovorom o proletarskih akcijskih četah in Orjuni na Jesenicah nisem za takratno svojo kroniko »Utrinki iz zgodovine jeseniškega delavstva«, objavljeni v jubilejni številki Železarnja novembra 1959, posvetil tiste pozornosti, kakor bi jo, ko bi lahko z začetim zgodovinskim delom nadaljeval.

Žal, sem moral pomlad 1960 s podrobnim raziskovanjem zgodovine jeseniškega delavstva prekiniti, danes pa so ljudje, ki so mi pri tem pomagali s svojimi spomini, že med pokojniki. Tovariš Hladej, nekdanji član vaditeljskega zbora delavske telovadne enote pri jeseniški Svobodi, mi je sicer omenil Rada in Lovra Kaltenekarja, prav tako člana vaditeljskega zbora, da sta bila še pred Farčnikom v »rediteljskem zboru«, to se pravi člana PAČ, po čemer sklepam, da je bila vsa delavska telovadna enota včlanjena v to prvo bojno proletarsko organizacijo v Sloveniji, prav tako kakor člani telovadnih enot po drugih delavskih krajih, saj je na čelu vseh teh telovadnih enot stal tudi poveljni vrhovnega poveljstva PAČ v Sloveniji Franjo Vulič-Vlado.

To sklepam tudi zaradi tega, ker mi je tov. Hladej takrat dejal, da je bil prvi vseslovenski telovadni nastop v Studencih pri Mariboru (1. julija 1923) pravzaprav pregled delavske

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

VIDRA (LUTRA LUTRA)

Svoje prebivališče si izkoplje v zemljo nad vodno gladino, vhod vanj pa naredi večinoma pod vodo. Je izvrstna plavalca, saj lovi predvsem vodne živali, hrani pa se tudi s ptičjimi jajci in mladit, ki jih ropa iz bližnjih gnezd. Značilno zanjo je, da jemed vsemi zvermi najbolj razumna, celo bolj kot lisica.

Lovimo jo v pasti ali pa jo poskušamo izkopati iz njenega domovanja. Kje je vidrino prebivališče, ugotovimo po mestu, kjer prihaja iz vode po zrak ali po hrano, pozimi pa ga spoznamo po sledi, ki jo naredi vidra na zamrznjeni vodni površini.

NAČINI LOVA

Sesalce lovimo v zanke, pasti in mreže. Najenostavnejša zanka je iz žice, konopljene ali najlonske vrvi ali iz spletena konjske žime, ki jo trdno privežemo na deblo, vejo, na količek zaboden v tla, ali na kak drug nepremakljiv predmet. Obod zanke mora biti tako velik, da gre skozenj le glava ali noga živali, ne pa tudi trup. Nastavimo jo na tako mesto, kjer smo že prej opazili živali, ki jih hočemo uloviti. Če zanko držimo v rokah, moramo biti povsem namiru, za stojšče pa moramo izbrati tak kraj, da piha veter od živali proti nam, sicer nas lahko zavoha.

Za lov na večjo divjad uporabljamo takoimenovane fiksne zanke. Naredimo jih iz močnejše žice in jih pritrdimo v višini glave lovljene živali prečno na deblo ali na količek zaboden v tla. Za razne glodalce uporabljamo zanke iz žice ter iz konopljene ali najlonske vrvi, ki jih položimo na odprtino žrtvinega doma in s prostim koncem privežemo na količek. Za lov na lisice in jazbece moramo narediti zanko iz nekoliko močnejše žice, nastavimo pa jo pred vhodom v lisčino ali jazbino. Za zajce in srnjad lahko položimo zanke tudi na tla.

Zanko pa lahko povežemo tudi s posebno sprožilno napravo. V tem primeru potrebujemo žico ali vrv, ki jo na enem koncu privežemo na upognjeno vejo, na drugem koncu pa na rahlo zagozdano sprožilno napravo.

Improvizirane pasti za lov na štirinožno divjad so zaradi pomanjkanja drugega materiala navadno narejene iz lesa. Mednje sodijo t.i. padalice, ki v večini primerov živali tudi ubijejo.

Mreže, v katere lovimo štirinožno divjad, spletemo bodisi iz žice ali pa iz konopljenih oziroma najlonskih vrvi. Za lov na večje živali so dolge tudi do 50 metrov. Razpnejo jih med drevesna debela in vanje seženemo divjad. Za manjše sesalce lahko uporabimo tudi mreže v obliki stožca, ki imajo odprtino le na širšem koncu. Po obodu odprtine napeljejo žico ali vrv, ki jo nato privežemo na količek. Ko žival leze do vabe, ki je v zaprtem zoženem delu mreže, si sama zadrzne žico, napeljejo po obodu in si tako onemogoči izhod.

SLADKOVODNE ŽIVALI

Poleg kopega nam dajejo obilo hrane tudi naše tekoče in stoječe sladke vode ter njihova najbližja okolica. V njih živijo predvsem različne vrste rib. Skoraj vse so užitne, med njimi razlikujemo le bolj ali manj okusne, ki imajo več ali manj kosti, in pa take, ki jih lažje ali težje ujamemo. Poleg rib pa živijo v sladkih vodah tudi druge, manj znane užitne živali, od katerih si bomo pobljše ogledali le nekaj najpogostejših. Mednje spadajo tudi školjke. Od sladkovodnih školjk sta največja skržek in brezzobka.

SKRŽEK (UNIO SP.)

Skržek ima dve debeli, podolgovati jajčasti in od strani stisnjeni lupini, ki sta proti enemu koncu nekoliko zašiljeni. Sta rjavo črni, lahko tudi zelenkasti, merita pa od 5 do 10 cm po dolžini. Skržek živi predvsem v hitreje tekočih vodah, tj. v potokih in rekah, redkeje ga najdemo v jezerih in ribnikih.

BREZZOBKA (ANODONTA SP.)

To ime je dobila zato, ker v sklepu obeh lupin nima zobcev, s katerimi se ponavadi zapirajo školjke. Njeni lupini sta mnogo tanjši kot pri skržku, precej krhki, po obliki pa podolgovato jajčasti ali ovalni in nekoliko bolj sploščeni. Dolgi sta 10 do 20 cm ter rjavkasto zelene barve. Brezzobka živi v počasi tekočih rekah, v večjih ribnikih, jezerih in kanalih.

Školjke, zarite v pesek, blato ali mivko, pobiramo z dna večinoma z rokami.

SESTANKI SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

TOZD Talilnice

V dneh od 6. do 11. septembra se je v TOZD Talilnice sestalo 15 samoupravnih delovnih skupin. Na vseh sestankih so razpravljali o protiinflacijskem programu, samoupravnem sporazumu o štipendiranju ter proizvodni problematiki. Razen tega je SDS druge izmene v martinarni opozorila na težave, ki jih imajo zaradi občutnega pomanjkanja delavcev. Zavzemali so se za redno oskrbo z vodo za umivanje.

TOZD Valjarne

JAVORNIK I

27. avgusta se je sestala SDS uslužbenec Javornik I in valjarne žice. Med drugim so predlagali, naj bi v TOZD Valjarni uvedli stimulacijo za uslužbenca, ker so glede tega prikrajšani v primerjavi z drugimi obrati. Zahtevajo tudi pojasnilo, zakaj so v izjemnem položaju glede stimulacije in če se smatra, da imajo v drugih TOZD več dela. V tem primeru naj bi v okviru Železarn delo porazdelili in temu primerno nagrajevali.

SDS Zupan v adjuataži je imela sestanek 29. 8. V zvezi s protiinflacijskim programom so sprejeli več zaključkov. Zavzemali so se za tesnejše sodelovanje v vseh primerih, kjer je možna rešitev, da dobijo ustrezne rezultate pri delu. Kritično bodo obravnavali napake, ki jih naredi kdorkoli v obratu. Tudi v prihodnje si bodo prizadevali za ustrezen odnos do uporabe zaščitnih sredstev. Nabaviti bo treba ustrezno orodje za jemanje vzorcev za valjarno žice. Z nekaterimi pripombami so se strinjali s samoupravnim sporazumom o štipendiranju ter s predlogom za uvedbo nagrade novator leta. Ogorčeni so zaradi delovanja uprave ob organiziranju dela za pomoč Kozjanskemu. Pokazalo se je, da je bila informacija sindikalne organizacije v TOZD Valjarne brezuspešna. Člani SDS razumejo to kot zavajanje ljudi ali pa nespoštovanje zahtev sindikalne organizacije. Postavljajo zahtevo pred samoupravne organe in družbenopolitične organizacije, da je treba akcijo obnoviti in vključiti tudi člane kolektiva, ki ob prvi akciji niso bili upoštevani.

25. avgusta je imela sestanek SDS Kogoj na lahkah progah. Poslušali so informacijo o sprejetih sklepih na sejah samoupravnih organov, razpravljali pa tudi o protiinflacijskem programu ter o uvedbi nagrade novator leta.

27. avgusta je imela sestanek SDS Udir v čistilnici. Informirani so bili o doseženih rezultatih v mesecu juliju ter o planu za mesec avgust. SDS so bili prav tako posredovani sklepi sprejeti na seji odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarne in sklepi odbora za delovno varnost pri istem samoupravnem organu.

23. avgusta se je sestala SDS Markelj Franc na lahkah progah. SDS je bila posredovana informacija o izpolnjevanju naloga v juliju, ki niso bile realizirane zaradi zastojev. Imeli so precejšnjo odsotnost zaradi dopustov, vodja SDS pa je navzoče opozoril, da bo treba tudi v prihodnje bolj natančno koristiti planirani dopust. Kritično so ocenili čistočo v higienskih prostorih, razen tega pa so razpravljali še o protiinflacijskem programu in sklepih sprejetih na sejah samoupravnih organov.

28. avgusta je imela sestanek SDS Brišar na tehtnici. SDS se je strinjala s posredovano informacijo obratovodstva, ter s protiinflacijskim programom. Prav tako so se strinjali s sklepi sej samoupravnih organov. Obratovodstvu oddelka vrtnih podbojev priporočajo naj posveti več pozornosti varnosti pri delu, ker delavci iz njihovega oddelka ne uporabljajo zaščitnih čelad. Žerjavovodja v takih primerih jih ne bo posluževal ker bi kršil predpise o varstvu pri delu.

30. avgusta je imela sestanek SDS Benedičič. K informaciji obratovodstva in sklepom samoupravnih organov ni imela pripomb, pač pa so s pripombami sprejeli protiinflacijski program. Pripomb tudi ni bilo k samoupravnemu sporazumu o štipendiranju ter k predlogu za podelitev nagrade novator leta.

TOZD Hladna predelava

10. septembra sta se sestali SDS Maček v proizvodnji polizdelkov in SDS na izmeni Lipovšek. SDS Maček je analizirala izpolnjevanje plana za mesec avgust, ki je bil dosežen 92 odstotno. Opozorili so na vhodna vrata v rezalnico, ki jih bo treba popraviti še pred začetkom zime. Na sestanku izmene Lipovšek so prisotne opozorili, da je treba v 24 urah javiti kakršnokoli odsotnost z dela. Delavce so pozvali na prostovoljni odvzem krvi, ponovno pa so opozorili na ureditev higienskih prostorov.

JEKLOVLEK — BRUSILNICA

SDS Arnež je imela sestanek 5. septembra. Razen o že omenjenih samoupravnih aktih so razpravljali še o novem vozni redu za prevoz delavcev.

ŽEBLJARNA

6. septembra se je sestala SDS Globočnik. Vodja SDS je navzoče informiral o pomanjkanju kartonov. Z glasovanjem so zrekli soglasje k predlaganemu samoupravnemu sporazumu o štipendiranju učencev in dijakov.

ŽEBLJARNA — 6. septembra je imela sestanek SDS Piber. Razpravljali so o delu ob sobotah. Postavljeno je bilo vprašanje zakaj primanjkuje kartonov in kdo je zato odgovoren. Imajo tudi precej manjši vpliv na proizvodnjo. Pripombe so imeli tudi zaradi kakovosti žičnikov, izboljšati pa bo treba odnos pomočnikov do žebjarjev.

4. septembra je imela sestanek SDS Mikula v zavijalnici. Beseda je tekla o samoupravnem sporazumu o štipendiranju ter o bližnji krvočudalski akciji. Zavzemali so se za varčevanje z stiketi in kartoni. Nabavni službi priporočajo, da kartone pravočasno oskrbi, ker bodo v nasprotnem primeru imeli veliko težav pri izpolnjevanju odredjenih nalog.

POCINKOVALNICA — 29. avgusta je imela sestanek SDS Kragolnik. Govorili so o planu za avgust ter o možnostih za izpolnitev protiinflacijskega programa v drugem polletju. Med razpravo o predlogu samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in dijakov je bilo postavljeno vprašanje, če je samo Železarna tista, ki skrbi za izobraževanje tudi drugih delovnih organizacij, ko vendar vemo, da je precej kadra iz Železarne odšlo v druga podjetja v občini.

TOZD vzdrževanje, energija in transport

Od 31. avgusta do 3. septembra so se na elektro vzdrževanju sestale tri samoupravne delovne skupine in obravnavale protiinflacijski program, samoupravni sporazum o štipendiranju

nju ter predlog za uvedbo nagrade »novator leta«. Razen tega so med razpravo o obratni problematiki na sestanku SDS elektro vzdrževanje Jesenice omenjali tudi zapraševanje pri peči za prašek.

ELEKTRO TOPLOTNA ENERGIJA

3. in 4. septembra sta se sestali dve SDS ter v RTA ena. Omenjena SDS je obravnavala poročilo za I. polletje s posebnim poudarkom na proizvodne stroške. Vse SDS so razpravljale o antiinflacijskem programu, samoupravnem sporazumu o štipendiranju ter o predlogu za uvedbo nagrade novator leta.

PLINSKA IN VODNA ENERGIJA

V dneh od 28. avgusta do 3. septembra se je sestalo pet SDS. Skoraj na vseh sestankih so, razen o že naštetih samoupravnih aktih, razpravljali o pritožbi delavcev mazutne postaje, o problemih, ki se nanašajo na kategorizacijo delovnih mest, medsebojnih odnosih in se strinjali s priporočilom predsednika DS TOZD VET, da naj bi na vsakem sestanku SDS razpravljali še o predlogih in vprašanjih članov SDS.

GRADBENO VZDRŽEVANJE

V prvih dneh septembra so se sestale SDS pri tesarjih, zidarjih, kleparjih in v oddelku plastike. Analizirani so bili sklepi sej samoupravnih organov, razpravljali so o disciplini ter o smotrnosti koriščenju delovnega časa, o varstvu pri delu, o izobraževanju prek seminarjev.

TRANSPORT

2. in 5. septembra so se sestale SDS na vodstvu transporta, v lokomotivski delavnici, ter delavnici motornih vozil, vozovni delavnici in na prometu. SDS v lokomotivski delavnici ugotavlja težave, ki so nastale po preselitvi delavnice. Spregovorili so še o redu in čistoči. Obe SDS sta obširneje obravnavali protiinflacijski program, samoupravni sporazum o štipendiranju ter predlog za uvedbo nagrade novator leta. Brez pripomb so se strinjali s predlogom predsednika DS TOZD VET Toneta Pintarja, da bodo v prihodnje razpravljali tudi o predlogih in vprašanjih članov SDS.

STROJNO VZDRŽEVANJE

SDS Repinc je na sestanku 6. septembra razpravljala tudi o upoštevanju predpisov o varstvu pri delu. Ugotovili so, da so imeli več zastojev tudi zaradi nepopolnih posad na delovnih mestih. Primanjkuje usposobljeni kader, da bi zadovoljili potrebe. Zastoj naj bi zmanjševali s takojšnjimi ukrepi, s tem pa bi preprečili večje okvare. Analizirana je bila poškodba na vzdrževanju.

SDS na obratovodstvu strojnega vzdrževanja je potrdila samoupravne akte, se strinjala s priporočilom predsednika DS TOZD VET o dopolnitvi dnevnega reda sestankov in imenovala dva podpisnika za usklajevanje morebitnih pripomb.

SDS na vodstvu TOZD VET je imela več pripomb k predlogu za podelitev nagrade »novator leta« in prav tako k predlogu protiinflacijskega programa. Seznanjeni so bili tudi s popravkom kategorije za delovno mesto inšpektor industrijskih peči.

STROJNE DELAVNICE — 22. avgusta je imela sestanek SDS na obratovodstvu in na pripravi dela. Glede uvedbe nagrade Novator leta so bili navzoči člani SDS mnenja, naj bi jo podeljevali vsako leto na ravni Železarne. Ob koncu sestanka so imenovali še podpisnike, ki bodo sodelovali pri podpisu oziroma pri usklajevanju morebitnih pripomb k že omenjenemu samoupravnemu sporazumu.

CENTRALNA PRIPRAVA DELA VZDRŽEVANJE — SDS na centralni pripravi dela je imela sestanek 30. avgusta. Razpravljali so o že omenjenih samoupravnih aktih, ob koncu sestanka pa so se strinjali s priporočilom predsednika DS TOZD VET tov. Pintarja, da naj bi na vsakem sestanku na dnevni red uvrstili tudi vprašanja in predloge članov SDS. Vprašujejo, zakaj je komisija za kategorizacijo pri reorganizaciji TSU ocenila en del s povečanimi kategorijami, drugi del pa z oceno celo zmanjšala obstoječe kategorije. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, zakaj SEOP — oddelek za nagrajevanje, še ni odgovoril na pritožbo na oceno delovnega mesta administrator TRU z dne 24. 6. 1974.

STROJNO VZDRŽEVANJE — JESENIŠKI OBRATI — SDS je imela sestanek 30. avgusta. K obravnavani problematiki pa niso imeli bistvenih pripomb in vprašanj.

STROJNO VZDRŽEVANJE — HVŽ — 2. septembra je imela sestanek SDS Cerkovnik. Razen o predlogu protiinflacijskega programa in samoupravnega sporazuma o štipendiranju so razpravljali tudi o skladišču rezervnih delov. Informacijo je posredoval tov. Bregant — vodja OPTIO. Na odločitev je treba počakati, do končnih razgovorov o strojih za Wat žico. Ker poslovanje z rezervnimi deli večkrat ogroža in moti poslovanje, SDS predlaga, naj bi zadevo obravnavali na seji odbora samoupravne delavske kontrole. Doslej je ostalo le pri obljubah, in končno spada urejeno skladišče tudi v protiinflacijski program. Proučili naj bi možnosti za postavitev kabine za električno varjenje rezervnih delov in naprav v zvezi s kislinami, cinkom in svincom.

STROJNO VZDRŽEVANJE — BELA — SDS Kastelic je imela sestanek 2. septembra. Vprašujejo, kdaj bo urejeno zračenje delavnic na Beli in koliko stanovanj bomo zgradili v letu 1974. Ob koncu sestanka so bili seznanjeni tudi s skupinsko

poškodbo žerjavnih ključavničarjev v valjarni Bela. Razpravljali so še o zaščitnih sredstvih ter o njihovi uporabi.

SDS Ažman se je sestala 1. septembra. Razpravljali so o poškodbah v njihovem obratu. Med razpravo so opozorili na upoštevanje pravil o ravnanju z različnimi agregati, da ne bi imeli v bodoče večjih poškodb. Prav tako so bili seznanjeni z napeljavo butana namesto acetilena. Razpravljali so še o zmanjšanju zastojev v blumingu in v valjarni žice. Samo dežurni ključavničarji lahko veliko pripomorejo k zmanjšanju zastojev ter pri skrajšanju menjav valjev. Nekaj zastojev bi lahko zmanjšali tudi z dobro pripravo rezervnih delov.

STROJNO VZDRŽEVANJE JAVORNIK — 2. septembra je imela sestanek SDS Lapajne. Obravnavali so protiinflacijski program TOZD VET, predlog o podelitvi nagrade Novator leta, samoupravni sporazum o štipendiranju. Spregovorili so še o nedavnih poškodbah v žerjavnem oddelku na Beli ter o bližnji krvočudalski akciji.

HIDRAVLIKA IN PNEVMATIKA — SDS Strgar je imela sestanek 30. septembra. Brez pripomb so se strinjali s predlogom protiinflacijskega programa, dalj časa pa so se zadržali pri predlogu za uvedbo nagrade Novator leta. Seznanjeni so bili še s samoupravnim sporazumom o štipendiranju. Imajo precej problemov s prevozi na Jesenice, ko je treba opraviti nujna popravila. Obratovodstvu naročajo, naj zadevo čimprej uredi. Postavljeno je bilo vprašanje, glede dopustov. Ur. list SRS v številki 18 določa, da letni dopust lahko traja do 36 dni, medtem v Železarni lahko delavec koristi dopust največ 30 dni. Vprašujejo, kdaj bo urejeno tudi to vprašanje.

ELEKTRO VZDRŽEVANJE — PLAVŽ — SDS Herman je imela sestanek 3. septembra. Največ so govorili o protiinflacijskem programu, ter o samoupravnem sporazumu o štipendiranju in o uvedbi nagrade Novator leta.

ELEKTRO VZDRŽEVANJE — JEKLARNA — SDS Kavčič je na sestanku 27. avgusta predlagal, da naj bi na vse zavarovalne elemente namestili napise, iz katerih je razvidno, kako močne morajo biti varovalke. Napraviti je treba načrt vseh razdelilnikov in povezave v jeklarni.

ŽERJAVNI ODDELEK — SDS Koblar — Odar je imela sestanek 3. septembra. Vprašujejo zakaj pri popravilih na žerjavih ne sodelujejo tudi žerjavovodji kljub izdani okrožnici, ki jih obvezuje za takšno sodelovanje.

INSTALACIJA JESENICE — SDS Hudolin je imela sestanek 2. septembra. K protiinflacijskem programu so imeli nekaj popravkov, poleg tega so kritično ocenili predlog samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev. Govorili so o zamenjavi novih gumijevih cevi za plin in kisik, ker so sedanje dotrajane, da bi se izognili morebitni nesreči.

INSTALACIJA JAVORNIK — SDS Bernik je imela sestanek 1. septembra. V razpravi so bili vsi v uvodu omenjeni samoupravni akti. Za podpisnika so imenovali Franca Cerkovnika in Janka Rabiča.

ELEKTRO VZDRŽEVANJE — DES I — SDS je imela sestanek 27. avgusta. Predlagali so čiščenje okenskih površin v delavnici. Delo naj bi opravili na prvo prsto soboto. Pripombe so imeli tudi zaradi oviranja ob večjih okvarah na obratu. Ob nedavnem popravilu 1400 KW motorja v strojnici bluminga je bilo toliko gledalcev, da so morali z delom večkrat prekiniti.

DES II — Na sestanku SDS Oblak 2. avgusta so obrazložili protiinflacijski program TOZD VET. Nekaj pripomb so imeli k predlogu za uvedbo nagrade Novator leta in imenovali podpisnika Janka Rabiča, ki bo sodeloval pri usklajevanju morebitnih pripomb.

Organizacija Skupne službe

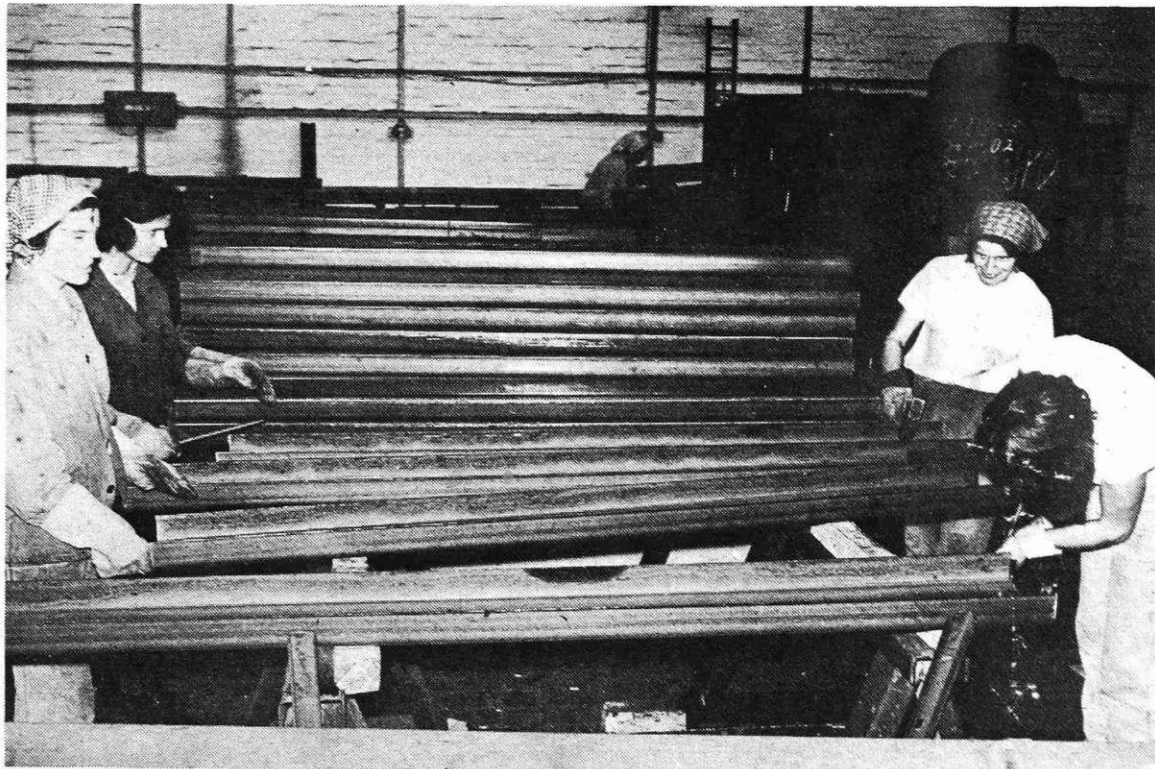
SOCIALNO ZDRAVSTVENA SLUŽBA

SDS Rjazancev je na sestanku 4. septembra sprejela plan dela za leto 1975 ter najpomembnejše srednjeročne naloge. Imenovana je bila skupina medicinskih sester za zbiranje krvočudalcev.

V dneh od 29. 8. do 12. 9. so se sestale SDS v naslednjih oddelkih: SDS Šranc — energetsko gospodarstvo, SDS na oddelku za organizacijo dela — SEOP, SDS Stare — sekretariat, SDS na oddelku za ekonomske analize in planiranje — SEOP, SDS Langus in Varl na kadrovskem sektorju, SDS pri poklicno gasilski in reševalni četi, ločeno na vseh štirih izmenah, SDS Soklič na centru za obdelavo podatkov, SDS Frece na oddelku splošne administracije, SDS na računovodstvu osebnih dohodkov — FRS ter SDS v obratu družbene prehrane. Omenjene SDS bodo tajništvu samoupravljanja posredovale morebitne pripombe za podelitev nagrade novator leta ter k protiinflacijskemu programu Železarne.

OTK

Od 3. do 7. septembra se je sestalo sedem SDS. Prisotni so bili seznanjeni s samoupravnimi akti, pripombe pa bodo posredovali tajništvu samoupravnih organov Železarne. SDS Sok v mehanični delavnici OTK je imenovala tudi delegata za usklajevanje pripomb k samoupravnemu sporazumu o štipendiranju, prav tako tudi SDS Petrič. SDS Pogačnik v kemičnem laboratoriju je bila seznanjena s pričetkom jemanja predvorcev v martinarni in elektrojeklarni ter končnih vzorcev v livni jami za kisik in dušik. Odvzete vzorce bodo pripravljali pripravili za analizo O in N, ki jo omogoča nov aparat.

GOVOR PREDSEDNIKA TITA POLITIČNEMU AKTIVU JESENICE BISTVO ENOTNOSTI NI V PRISEGANJU NA ČLANSTVO, AMPAK V IZPOLNJEVANJU SKLEPOV X. KONGRESA ZKJ

med trgovci, da ne bi mogli navijati cen, kakor se jim zljubi. Uvoz se je zdaj tako povečal, da bomo morali uvesti tudi nekatere omejitve in se bolj usmerjati k domačim izdelkom.

Zdaj smo se nekoliko spametovali, začeli smo graditi cementarne, kar bi bili morali takoj po vojni, ker imamo surovine. Nekoliko pozno smo začeli graditi tudi tovarne aluminija. Teh tovarn prej nismo mogli graditi, dokler nismo imeli dovolj električne energije. Zdi se, da bomo čez kako leto tudi te težave premagali.

Skratka, upoštevati moramo tudi stanje v svetovnem gospodarstvu, glede na inflatorno krizo, nerealna razmerja v valutah itd.

STORILNOST JE PRENIZKA

Dovolite mi, da spregovorim nekaj besed o storilnosti. Jaz sam, tovariši in tovarišice, sem bil delavec in vem, kako se je delalo v kapitalistični družbi. Ob obisku v Zvezni republiki Nemčiji sem se pogovarjal tudi z našimi delavci. Povedali so, da služijo dokaj dobro, da zaslužijo več, kot bi zaslužili v Jugoslaviji. Toda tudi delajo drugače kot v Jugoslaviji! Ko bi tako delali doma kot v Nemčiji — res je, pri tem gre do določene mere tudi za organizacijo dela — bi lahko ravno tako dobro zaslužili. Storilnost bi pri nas morala biti večja. V nekaterih podjetjih je precej nizka, tam bi lahko drugače delali. Mislim, da bi moralo biti delo v podjetjih bolj organizirano kot doslej.

Kar zadeva osebno porabo, moramo upoštevati tudi vse tisto, kar jo obremenjuje. Mnoge občine natakajo razne davkatne na delavske zasluge, da bi gradile to ali ono. Še vedno se preveč gradi na račun delavcev. Tudi to prispeva k inflaciji. Če podjetje, denimo, sklepa pogodbo o kakem poslu, izhaja iz tega, da mora delavec dobiti toliko in toliko, na primer dva ali tri milijone. Toda delavec od tega ne dobi veliko, spet gre več podjetju, da bi lahko naprej gradilo in se širilo itd. Mislim, da bi morali gospodariti smotrnejše, mnogo bolj smotrno, kot smo gospodarili doslej.

VOJNE NE ŽELI NIHČE, A NJENA ŽARIŠČA SO

Dovolite mi, da povem še nekaj besed o zunanji politiki, posebno o vprašanjih, ki nas zdaj vse močno vznemirjajo. Zdaj imamo dve glavni žarišči nevarnosti — Ciper in Bližnji vzhod. Res, tudi na Daljnem vzhodu se stalno in še naprej vojskujejo, tudi tam ni prišlo do pomiritve. Sodim, da položaj na Bližnjem vzhodu ni dober, da grozi precejšnja nevarnost, da bi vojna ponovno izbruhnila. Vem, da nihče, ne Sovjetska zveza, niti Američani, ne žele vojne. Toda ne želite ni dovolj.

Da bi vojno preprečili, je treba kaj storiti. Arabci ne morejo čakati kdove koliko let, da se bo Izrael umaknil z njihovega ozemlja. Izrael pa se ne pokorava resoluciji varnostnega sveta št. 242.

Sklenjen je bil sporazum o ločitvi sil na Golanu in Sinaju. Toda to je samo prvi korak, pa še to majhen. Zdaj bi bilo treba napraviti drug korak. Izrael izjavlja, da se ne bo več umikal in da bo ostal tam, kjer je. Kaj to pomeni? To pomeni, da bodo Arabci morali z vojno zavzeti svoje ozemlje. Nobena od velesil ne želi, da bi prišlo do vojne. Toda kaj naj store Arabci, ali se ukloniti velesilam in ne jemati nazaj tega, kar je njihovo? Vidite, to je zdaj zelo mučen problem. In prepričan sem, vedno volj sem prepričan o tem, da bodo Arabci morali to reševati z drugimi sredstvi in braniti svoje korist.

Oborožujejo se vsi, oborožuje se Izrael. Zdaj je predsednik izraelske vlade spet v Ameriki. Zahteval je 5 milijard dolarjev, da bi dobil od Amerike najmodernejše orožje. In Amerika je v to privolila. Tako vsaj beremo v časopisih. Gre pa za naj-sodobnejše orožje. Kaže, da ga bo Sovjetska zveza Egiptu tudi dala. Siriji ga že daje in ta je zdaj precej dobro oborožena.

NAŠA STALIŠČA O CIPRU JASNA

Zdaj smo še pred eno dilemo. V zvezi s Ciprom smo ukrenili vse, kar smo mogli. Poslanice sem poslal skoraj vsem neuvrščeni in nekaterim drugim državam. Poslal sem jih tudi generalnemu sekretarju OZN Waldheimu, Ameriki, Sovjetski zvezi, Turčiji, Grčiji in Cipru. V Grčijo, Turčijo in na Ciper je odpotoval s temi poslanicami naš zvezni sekretar za zunanje zadeve. Zdaj smo ponovno poslali poslanice stalnim članicam varnostnega sveta. V teh poslanicah smo povedali, da je položaj po našem mnenju tak, da se je treba z odločnimi ukrepi zavzeti za sklenitev sporazuma o Cipru. Kajti tam se položaj, obenem s položajem na Bližnjem vzhodu še bolj slabša, vse skupaj lahko postane velik problem in če izbruhne vojna, lahko dobi širši obseg, lahko pride do svetovnega spopada. Mi se nismo postavili za posredovalce, nismo jim dali konkretnih predlogov o tem, kako mislimo, da bi bilo treba to rešiti. Jasno pa smo povedali, da bo to treba rešiti na enakopravni podlagi, sprejemljivi tako za Turke kot za Grke.

Do državnega udara na Cipru ciprski Turki niso imeli nikakršnih pravic. Zelo so jih zatirali nekateri skoraj polfašistični in fašistični elementi, EOKA in drugi. Mi smo odobraval prv turški desant, do katerega je prišlo na Cipru. Nismo pa se strinjali z akcijo Turkov, ko so kasneje prišli do Famaguste. To smo sporočili, ko je naš zvezni sekretar za zunanje zadeve imel pogovore s predsednikoma vlad Grčije in Turčije, a tudi na Cipru, z Denktasem in Kleridesom. Takrat so lahko videli, kako mislimo.

Turki so poslali nekega svojega predstavnika v Jugoslavijo, v Make-

(Nadaljevanje na 8. strani)

natisnjeno v tujini, da so celo izvolili svoje vodstvo, katerega sekretar naj bi bil nekdo, ki je zunaj naše države. Kdo je dal pobudo za to, je zdaj težko ugotoviti. To bo ugotovilo šodišče med procesom. Kljub temu pa se je tu izkazalo, da nismo bili dovolj budni. Vsi člani naše partije, a ne samo oni, temveč tudi vsi tisti, ki so za program in vlogo zveze komunistov, morajo pomagati, da se takšne stvari ne bodo več dogajale.

Naš odnos do tega je bil nekoliko preširokročen. Na X. kongresu smo povedali, da je konec liberalizma, zlasti kar zadeva budnost. Moramo paziti na take stvari. Ti ljudje bodo vsekakor obsojeni. Mislim, da bo to objavljeno, tako da se bodo naši narodi seznanili, da se je zgodilo tudi to, da so poskušali ustanoviti neko novo komunistično partijo, ki negira vse naše akcije in vse naše uspehe, skratka, vse tisto, kar smo storili od V. kongresa do danes. S tem je zelo jasno povedano, da so popolnoma na liniji informbiroja. Kajti po njihovem smo zavili s poti marksistične ideologije. Zato bi bilo treba zdaj vse izbrisati in ustvarjati nekakšno novo partijo, nekakšno, se razume, stalinistično partijo. Mislim, da je te ljudi treba eksemplarično obsoditi, da bo v prihodnje vsakogar minila volja, da bi kaj takega znova začel. Treba je zaostriiti boj proti vsem tem elementom, povsod, kjerkoli so.

V ZK MORA VLADATI ENOTNOST

Če namreč ne bomo budni, potem bomo morali v letu ali dveh spet imeti kakšno 21. sejo. So ljudje, ki se pečajo z različnimi grupaškimi in drugimi zadevami, tega pa v zvezi komunistov ne sme biti. V zvezi komunistov mora vladati enotnost. Zdi pa se mi, da nekateri ljudje ne razumejo, kaj mora biti bistvo enotnosti. Bistvo ni samo v tem, da pripadaš zvezi komunistov, v tem, da rečeš; sem komunist, sem član Zveze komunistov Jugoslavije. Bistvo je v tem, da spolnjujemo sklepe, ki smo jih sprejeli na X. kongresu. Na X. kongresu pa smo grupaštvo in frakcionaštvo najostreje obsodili. Od grupaštva do frakcionaštva ni daleč. Frakcionaštvo je že organizacija, ki je v opoziciji proti Zvezi komunistov in njenim pravičinim in pozitivnim akcijam. Mislim, da tega zdaj še ni treba dramatizirati. Sem proti temu. To ni dramatična stvar, vendar se, kot vidite, le pojavlja, pa niti ne dolgo po kongresu. To pomeni, da je treba take primere takoj in v kali zatreti.

INFLACIJA NI SAMO STVAR IZVRŠNIH SVETOV

Zaradi inflacije in povečanja cen zdaj leti precej kritike ne samo na zvezno, ampak tudi na republiške vlade. Jaz pa mislim, da inflacija, višanje cen, zniževanja standarda itd. ni samo stvar centralne in

republiških vlad, ampak vseh naših delovnih ljudi. Letos imamo najboljše žetev, boljše, kot smo jo kdajkoli imeli. Letos smo pridelali 6 milijonov 300 tisoč ton pšenice. Takega pridelka v Jugoslaviji še nismo imeli. To je dobrih milijon ton več kot lani. Spomnimo se, da smo še nedavno pridelovali štiri milijone ton. Letos bo tudi koruze verjetno več kot lani. Toda kljub tako velikemu povečanju pridelka cene skačejo. Ljudje se vprašujejo, kako je to mogoče, saj cene navadno skačejo takrat, kadar ni blaga. Letos pa imamo zase dovolj. Se več, nekaj koruze bomo lahko celo izvozili. Pšenice ne bomo izvažali. Doslej smo odkupili že 2 milijona 600 tisoč ton. To pa je dovolj za tisto, kar je predvideno za državno rezervo.

Število zaposlenih je letos za 4 odstotke večje kot lani. Tudi to ni malo. Toda investicije so velike — povečale so se za 41 odstotkov. Realni osebni dohodki so narasli za 8 odstotkov za vso Jugoslavijo, medtem ko so življenjski stroški za 20 odstotkov večji, kar pomeni, da so cene močno poskočile.

Poglejmo zdaj, kaj vse prispeva k inflaciji pri nas. Vi veste, da je inflacija v svetu zelo velika, in to na Zahodu. Celo Zvezna republika Nemčija ima osemodstotno inflacijo, čeprav ima velikanski presežek v zunanjetrgovinski bilanci. Italija bo imela letos nad 8 milijard dolarjev primanjkljaja. Francija je imela samo julija nad 3 milijarde frankov primanjkljaja. Vse to je ogromno. V svetu pušča inflacija in ni mogoče, da to ne bi zadelo tudi nas, ker smo v izmenjavi blaga močno povezani z zahodnim trgov. Samo zaradi podražitve nafte se je naš plačilni primanjkljaj povečal skoraj za 700 milijonov dolarjev. To ni malo. To je zelo velik izdelek za našo majhno državo. Mi uvažamo 6 milijonov ton nafte, kar pomeni, da skupaj z domačimi 3,5 milijona porabimo zdaj okrog 10 milijonov ton. In vsako leto je bomo porabili več in več. Torej moramo še naprej uvažati 6 milijonov ton nafte, pa čeprav se je tako podražila. Ravno tako uvažamo precejšnje količine sladkorja, nadalje, še zmeraj, cementa — okrog 700.000 ton. Doslej smo uvažali okrog milijon ton jekla, zdi pa se, da bomo morali uvoz povečati na poldrugi milijon. Uvažamo 64.000 ton usnja. No, aluminija po vsem sodeč ne bomo več dolgo uvažali, ker so ga naše tovarne začele že precej izdelovati. Vse to stane zelo veliko, kajti cene so strahovito narasle, ne samo nafte, temveč vsemu drugemu. To pa prispeva k inflaciji pri nas.

Mi torej uvažamo dve tretjini surovin, katerih cene so precej narasle. Mislim, da smo zdaj v vsem obsegu začutili, da se tako izrazim, našo zanikrnost, kajti takoj po vojni nismo posvetili pozornosti, proizvodnji lastnih surovin, po katerih bi se lahko ravnala naša domača industrija. Mi imamo veliko raznih surovin, na primer baker, svinec, cink in druge, vendar jih malo uporabljamo. Izvozne cene teh surovin so se zdaj tudi povečale, tako da nam to nekoliko olajšuje položaj.

UVOZ DVAKRAT VEČJI OD IZVOZA

V zadnjem času se je uvoz povečal dvakrat bolj kot izvoz. Izvoz stagnira, uvoz pa strahovito raste — in to je inflacija. Inflacijo povzroča pri nas tudi to, da ne varčujemo, da precej razsipavamo itd. Vrh tega nad trgovci pri nas ni nadzora in trgovci strahovito zvišujejo cene. Proizvajalci manj zvišujejo cene kot trgovci. Velikokrat se dogaja, da imajo trgovci blago pod pultom, tako da bi se zdelo, da ga je malo in da morajo zvišati cene. Dogaja se celo, da veliko tega blaga, zlasti živil, propade. Vse to, eno k drugemu, zlasti pa še pomanjkanje discipline, nam povzroča velikansko škodo. Zato trdim, da za vse to ne zadošča samo ukrepi vlade, temveč morajo na te stvari paziti vsi delovni ljudje, proizvajalci, delavci in kmetje. Zlasti pa je treba narediti red

Jesenice, 12. septembra (Tanjug) — Moram reči, da so mi vaša poročila, ki so bila kratka in konkretna, dobro ponazorila stanje na Jesenicah. Mislim, da imate še veliko prostora in možnosti, da se razvijate še hitreje kot doslej. Dovolite mi, da zdaj povem nekaj o tem, kako gledam na stanje ne samo pri nas, temveč nasploh, v vsej Jugoslaviji.

Po X. kongresu ZKJ so se stvari veliko hitreje premaknile naprej, kar zadeva konsolidacijo in krepitev zveze komunistov Jugoslavije ter njeno vsestransko dejavnost. Doslej smo dosegli lepe uspehe. Kljub temu pa ne bi mogli reči, da smo vsa ta vprašanja rešili.

Se zmeraj imamo razna okolja, še zmeraj imamo ljudi, ki se delajo gluhi za sklepe X. kongresa, in to na razne načine. Tudi takšni so, ki so zdaj ponovno dvignili glavo. Ne gre za veliko število, vendar se to čuti. Mi pa smo, kakor veste, na X. kongresu zelo ostro poudarili, da njegovi sklepi veljajo za vse komuniste, da jih je treba spoštovati in uresničevati. Sodimo, da tisti, ki teh sklepov ne bi spoštoval in uresničeval, ki bi šel v nasprotno smer, nima kaj iskati v naši partiji. Takšnih primerov pa imate tudi zdaj nemalo. Njihovo število ni veliko, vendar so precej aktivni.

Na idejnopoličnem področju so se po mojem mnenju stvari po X. kongresu precej premaknile naprej. Veste, kako je bilo. Na primer na univerzah, a tudi v srednjih šolah so zelo malo pozornosti posvečali proučevanju marksizma. Na univerzah so temu namenili komaj dve uri tedensko. Zdaj se je položaj glede tega v vseh naših izobraževalnih zavodih, v visokih in srednjih šolah zelo popravil. Tega se lotevajo veliko bolj resno in uspehi so dokaj dobri, ker se mladi ljudje bolj seznanjajo z marksizmom. Socializma ne moremo graditi samo z ljudmi, ki so zdaj v letih, čeprav ti ljudje poznajo marksizem. Tako ne bi mogli imeti dobre perspektive. Zato moramo hkrati z graditvijo socializma graditi tudi socialistične, marksistične izobražene ljudi, ki bodo lahko naprej nosilci nadaljnje graditve socialistične Jugoslavije.

BUDNOST PRED GRUPAŠTVOM

Ko sem malo prej govoril o ne-spoštovanju sklepov X. kongresa in omenil pomanjkljivosti, sem mislil predvsem na ljudi, ki se gredo grupaštvo. Tega je pri nas ponekod še danes nekaj, so ljudje, ki poskušajo okrog sebe zbirati druge, pa naj gre za kominformovce, liberalce ali razne druge. Ponovno so začeli dvigati glave. Kominformovci so celo poskušali organizirati nekakšno partijo. Zdaj so ti ljudje, okrog trideset jih je, pred sodiščem. Tem ljudem je tako rekoč pred našimi očmi, pravilneje rečeno, zaradi naše slepote in premajhne budnosti, celo uspelo, da so priredili nekakšen kongres. Razume se, da je bil ta kongres bolj nekakšna fantazija kot karkoli resnega. Kljub temu je pa res, da so imeli velikansko gradivo, ki je bilo

Vedrost in razpoloženje je med udeležence političnega aktiva vnesel s svojo neposrednostjo in vedrino predsednik republike.

(Nadaljevanje s 7. strani)

donijo, da bi videl, kako je nacionalno vprašanje rešeno pri nas. Bili so zelo zadovoljni, ko so videli, kako je to pri nas rešeno v Makedoniji, tako pa je tudi v drugih republikah. Tudi oni so za takšno federacijo, za takšno reševanje mednarodnih odnosov.

Rekli smo, da menimo, da naj bo Ciper popolnoma neodvisen in neuvrščeni, kot je bil tudi prej. To je prvo. Drugo pa je, da naj bosta obe narodnosti, grška in turška, popolnoma enakopravni bodisi v obliki nekakšne avtonomije za turško manjšino ali ene ne na teritorij vezane federacije, ki bi imela skupno osrednjo vladno, na podlagi paritete. Ciper namreč lahko ostane nerazdeljen, enoten, samo z osrednjo vladno. Tega nismo izrekli v obliki predloga, saj pa smo se v tem smislu pogovarjali. Zdaj se razgovarjata Kleides in Denktas o vprašanju humanitarne narave, ker se je tam logajalo marsikaj, tako kot se je tudi pri nas med vojno.

Kakšen je sovjetski predlog, vam je znano. Predvideva udeležbo več držav, poleg članov varnostnega sveta in še nekaterih, včevši tudi eno neuvrščeno državo, ki bi bila Jugoslavija, itd. Turki pa soto gladko zavrnili. Toda v zadnjem času vidim, da Turki po malem popuščajo v nekem stališču in da zdaj niso tako odločno proti temu. Seveda je največ odvisno od ondotnih Turkov in Grkov samih. Ti naj bi v prvi vrsti odločali o tem, ker velesile ne smejo siljevati nobene svoje odločitve, ahko samo pomagajo in morajo pomagati, da se to uredi.

CIA IN DRUGI IZVEDLI UDAR NA CIPRU

Zakaj je prišlo do državnega udara na Ciper? Ta udar so organizirali CIA, grška vojaška hunta in atlantski pakt. Treba je bilo ubiti Makariosa, ker je bil Ciper neuvrščena država, Makarios pa eden ustanovitelj politike neuvrščenosti. Treba ga je bilo odstraniti in spremeniti Ciper v oporišče atlantskega pakta. Kaj bi pomenilo to oporišče? Bilo bi na pomembni strateški točki. Po eni strani bi bilo obrnjeno proti Sovjetski zvezi, po drugi strani pa — proti Siriji, ki je zelo blizu in ki bi se znašla v kotlu, katerega z druge strani zapira Izrael. Sirija bi se znašla v težavnem položaju, ker ne bi imela nikakršne možnosti, da bi jo morju dobila pomoč. To je bil strateški načrt, da bi ustanovili takšno oporišče. Načrt je propadel in hkrati s tem načrtom je propadla hunta.

Videli ste, kako so se nato vrstili dogodki. Zdi se, da predvsem po zaslugi tretje armade v Solunu, katere general je hunti postavil ultimatum, da mora poklicati Karanlisa in da je treba spremeniti politiko. Karanlisa so poklicali in judstvo v Grčiji si je nekoliko odlašalo. Iz zaporov so izpustili nekateri jetniki. Hunta je resda izgubila glavno besedo v Grčiji, še zmeraj pa ne vemo, kako se bo to razpletlo.

To je torej eno žarišče, ki ga mnogi skušajo pogasiti. Te dni sem se pogovarjal z delegacijo Bundetaga, s Schröderjem. Bili so tudi v zraelu. Videli so, da je tam nevarnost velika, da je stvar optičala v lepi ulici in da dolgo tako ne moreti. Izrael se, pravijo, oborožuje, ker se boji, da ga bodo Arabci napadli. Jasno je, da ga bodo nekega dne norali napasti, če ne bo hotel zaustaviti njihovega ozemlja. Izrael se nočno oborožuje, obtožuje pa Sirijo, ker se Sirija oborožuje. Tudi v pogovoru s Schröderjem sem rekel, da je treba pri urejanju te krize ubrati drugo pot, da morajo velesile, predvsem ZDA, pritisniti na Izrael, namesto da mu dajejo orožje in mu pomagajo.

Skratka, ta žarišča se čedalje bolj aostrejujejo in so zelo nevarna. Neuvrščene države so zdaj zelo aktivne, posebno Jugoslavija in še nekatere. Toda mi aktivno delamo preko OZN. Naši predstavniki se am pogovarjajo s predstavniki drugih držav in tako je zmeraj nogoče kaj narediti. Vendar bi to aktivnost morali spodbuditi tisti, ki so za to bolj zadržani, tako da smo rečkrat prisiljeni, da se lotevamo ukrepe tudi mimo njih.

Kar zadeva naše odnose z ZDA, je predsednik Ford v brzojavki, ki mi jo je poslal, poudaril, da meni, da bi se norali naši odnosi še naprej razvijati v čim ugodnejši smeri. Napoveduje torej ugodne odnose z Jugoslavijo.

VARNOST V EVROPI: CILJ MNOGIH

V pogovorih o razorožitvi na Dunaju niso dosegli ničesar. Zdaj gre olj za vprašanja evropske varnosti. Sovjetska zveza je, kakor kaže, za vropsko varnost najbolj zainteresirana. Pa ne samo Sovjetska zveza, emveč tudi mi in drugi. To mi je raz-

zumljivo, saj je to eno najvažnejših vprašanj.

Mi stojimo na enakem stališču. O tem vprašanju sem se pogovarjal tudi s kanclerjem Schmidtom, ko sem bil na obisku v Zvezni republiki Nemčiji. Vprašal sem se, zakaj je zdaj nekaterim do tega, da bi vprašanje evropske varnosti zamrznilo, zakaj odlašati s tem.

Nikoli nisem bil niti prepričan o tem, da lahko konferenca o evropski varnosti reši vsa vprašanja. Mislim sem in mislim, da jo je treba sklicati čimprej in urediti tisto, v čemer se vsi strinjamo, drugo pa uredimo pozneje, postopoma. Če vzpostavimo zaupanje med zahodnoevropskimi in vzhodnimi državami, tedaj bo tudi druge stvari lažje urediti. Kaže, da bo do te konference letos vendarle prišlo.

Naši odnosi z evropskimi državami so dobri. Zdaj smo imeli stike tudi z vladami Francije, Anglije in drugih evropskih držav — v zvezi z zapletanjem položaja na Bližnjem vzhodu in ob Cipru. S temi državami imamo tudi sicer dokaj dobre gospodarske in druge odnose.

Odnosi z Italijo so nekako srednji, ne izrazito dobri ne izrazito slabi. Še zmeraj se moramo mučiti s tem obmejnimi vprašanjem. Ne vemo pa, kje bodo tam v Italiji jutri, kajti fašizem je tam precej dvignil glavo. Videli ste, kakšni atentati, kakšne nevarne stvari se tam dogajajo.

REGRES NAJ VELJA TUDI DOMA

Tudi v trgovinskih odnosih z nekaterimi evropskimi državami imamo težave. Zato moramo paziti, kako in s kom navezujemo posamezne stike. Z embargom so nam zamrzili 140.000 ton mesa. Dobro, zdaj bomo to jedli. Toda še zmeraj je njegova cena visoka, zato smo se odločili, da jo bomo z regresom nekoliko znižali. Če dajemo regres na izvoz, zakaj ga ne bi dajali še takrat, kadar ga sami trošimo. To gre. In dogovorili smo se s predsednikom Bijedićem, da je treba dati regres za meso, kakor smo ga dajali za izvoz, tako da bomo lahko tudi doma imeli cenejše meso. Drugače bodo kmetje začeli klati živino in potem bodo spet potrebna leta, preden bomo živinorejo postavili na noge.

Toliko torej o zunanje-političnem položaju. Vedeti moramo, da ne smemo biti povsem mirni. Zaskrbljenost je precejšnja, ne samo pri nas, ampak tudi v svetu. Jugoslavija si v svoji diplomatski dejavnosti izredno veliko prizadeva in spriču tega, da ima zunaj precejšen ugled, upoštevajo tudi nekaj od tega, kar mi povemo. Povsod so zelo dobro sprejeli tudi dejavnost, ki smo jo zdaj pokazali.

Moramo pa gledati, kako ravnamo in delamo v državi, da nam zaradi tega ne bi trpel ta ugled zunaj. Če bi si namreč spet privoščili medsebojne zdrahe in če bi dovolili raznim skupinam in tipom, da vzdigujejo glave in nam povzročajo razne neveselnosti, tedaj bi nujno pešal tudi naš ugled zunaj.

ONEMOGOČITI OBNOVO NACIONALIZMA

Skratka, povsod moramo nastopiti energično. Zveza komunistov, vsi njeni člani, morajo izvajati sprejete sklepe. Kdor jih ne bo izvajal, kdor jim bo nasprotoval, ta mora iz partije, pa naj bo kdorkoli. Ne bomo dovolili, da bi vzdigovali glave bodisi informbirojevci bodisi liberalci, nacionalisti ali kdorkoli drug. Zlasti nacionalizmu moramo onemogočiti, da bi se spet začel širiti v naši domovini. Položaj je za zdaj kar dober. Toda če ne bi pazili, bi se to lahko dogodilo. Kot sem rekel že na začetku, ne bi želel, da bi se kdaj ponovila kakšna 21. seja. Bila je ena in bila je težavna. Vidite, to sem hotel povedati. (Ploskanje in pritrjevanje).

Del udeležencev političnega aktiva

Predsednik Tito je pozorno sledil izvajanju poročevalcev na političnem aktivu

SEKRETAR OK ZKS JESENICE LUDVIK KEJŽAR KOMUNISTI V BOJU ZA URESNIČEVANJE USTAVE IN RESOLUCIJ KONGRESOV ZK

Dovolite mi uvodoma, da v imenu delovnih ljudi in občanov, v imenu vseh članov ZK-jesenice občine in še posebej vseh prisotnih izrečem pristočno dobrodošlico našemu dragemu gostu predsedniku SFRJ in predsedniku ZK Jugoslavije tovarišu Titu, njegovi soprogi Jovanki in vsem tovarišem iz republiških vodstev, ki ga spremljajo tu med nami na Jesenicah.

Predlagam, da ta kratek čas, ki nam je na razpolago, izkoristimo čim bolj plodno, delovno, predvsem pa iskreno, pristočno in tovariško.

Sestav političnega aktiva, ki ga sestavljajo vsa vodstva družbenopolitičnih organizacij občine Jesenice, samoupravne strukture občine Jesenice, politične, samoupravne in vodstvene strukture železarnice Jesenice in delegacija sosednje občine Radovljica, daje možnost tovariš pred- sednik, da vas na kratko seznanimo z našimi rezultati in prizadevanji na političnem, samoupravnem in gospodarskem področju naše komunne v sedanjem trenutku.

Kakor vsi ljudje Jugoslavije in s tem tudi Slovenije, tako tudi mi na Jesenicah zavestno korakamo korak za korakom v procese nadaljnjega razvoja in utrjevanje samoupravnega sistema in konkretnega uresničevanja ustavnih določil. Trdno osnovo in jasno usmeritev za naše cilje, aktivnost in delovanje nam dajejo sprejeti dokumenti na VII. kongresu ZKS in X. kongresu ZK Jugoslavije.

Poudariti moram, da smo delovni ljudje Jesenic aktivno sodelovali pri obravnavi osnutkov ustav tako zvezne kot republiške, sodelovali pri obravnavi osnutkov resolucij za VII. in X. kongres ZK, jih v okviru naših moči spoznali in dali tudi pripombe in prispevke za izboljšanje vsebine. Ravno zaradi tega se zavedamo, da so določila ustav in sklepi kongresov naši in zaradi tega za vse nas obvezni, da jih uresničujemo. To pa je obveza tako delavcev na Jesenicah, kot vseh delavcev Jugoslavije in vseh državnih organov.

Bili bi neobjektivni, če bi vse te dogodke in delovanje obravnavali

samo z dobre strani, brez objektivne kritičnosti in pri vsem tem ne priznani naših slabosti in napak, ki jih imamo in delamo. Vendar moram reči, da poskušamo vse slabosti z zavestjo in našim prizadevanjem, postopoma vendar vztrajno odpravljati. To pa pomeni biti prisoten v vsakodnevnem življenju zato, da gojimo vse kar je dobro in napredno in se borimo proti vsemu kar je negativno, protisamoupravno, sovražno in preživeto. Doseženi rezultati na političnem, samoupravnem in gospodarskem področju bogatijo naše izkušnje in spoznanja, spodbujajo nas k še boljšemu delu, vzbujajo v nas prepričanje in optimizem, da smo enotni v stanju premagati še tako hude ovire, ki jih dinamika razvoja in zapletenost problemov postavlja pred nas.

Tovariš predsednik. Občina Jesenice spada nedvomno med industrijsko razvite občine. Specifičnost je v tem, da je še vedno, čeprav vedno manj, enostransko razvita. Železarna Jesenice po strukturalni razčlenitvi celotnega dohodka po panogah zavzame 69,1 %, trgovina je na drugem mestu in predstavlja 19,4 %, obrt s 6,1 % deležem zavzema tretje mesto in tako dalje, preko gradbeništva, gostinstva, stanovanjsko komunalne dejavnosti do prometa.

Tudi pri ostalih elementih celotnega dohodka je ta delež z nekaj odstotki razlike približno enak z ozirom na vpliv železarne Jesenice, odnosno industrije nasproti ostalim dejavnostim. Ne glede na to je gospodarstvo naše občine doseglo v prvem polletju letos dobre rezultate.

V primerjavi s istim obdobjem lani, je porasel celotni dohodek za 46,3 %, družbeni produkt za 42,5 %, amortizacija za 29,6 % in dohodek za 46,6 %, kar predstavlja 58,6 % planirane vrednosti. Ti rezultati so doseženi pri 3 % povečanju zaposlenih in pri 19,9 % povišanju osebnega dohodka. Povprečni dohodek znaša v prvem polletju 2.603.— dinarjev.

Ker so podatki vrednostni, je v njih zajeta celotna inflacija, dviganje cen, tendenca padanja akumulacije in drugi negativni pojavi, ki nedvomno znižujejo vrednost takih dosežkov. Pa vendar je potrebno omeniti preudarnost organizacij združenega dela pri razporeditvi celotnega dohodka, saj ne glede na to, da so ustvarjeni in doseženi oziroma preseženi elementi dohodka, ni presežena planirana višina osebnega dohodka, kar je izrednega pomena. Na področju prizadevanja ublažitev tendenc inflacije, za ustavitev padanja akumulacije, zaustavljanja pretiranega zvišanja cen, ohranitev življenjskega standarda delovnih ljudi, odstranjevanja socialnih razlik, aktivno in akcijsko delujemo v naslednjih smereh na področju gospodarstva:

1. Uveljavljanje ustavnih določil in razvoja samoupravnih odnosov v TOZD, KS in interesnih skupnostih.
2. V prizadevanju za večjo storilnost, varčevanju z materiali in sredstvi, izkoriščanju delovnega časa, redu in disciplini in drugimi ukrepi.
3. Tekoče spremljanje gospodarstva, izdelava razvojnih načrtov

TOZD in OZD in vključevanje v srednjeročno in dolgoročno planiranje nadaljnega razvoja.

4. Integracije in povezovanja med TOZD in OZD v občini, regiji, republiki in Jugoslaviji.

Ob vseh teh naporih je potrebno omeniti stanovanjsko izgradnjo, za katero imamo izdelan program in katerega tudi v okviru planiranih in razpoložljivih sredstev uresničujemo. Poudariti pa moram, da nismo v stanju s tem programom nadomestiti primanjkljaja, ki ga na tem področju imamo. Letno (s tem programom) zgradimo 163 stanovanjskih enot. Dokaj uspešni smo pri gradnji otroških vrtcev (od Kranjske gore, Mojstrane, Jesenic, Bl. Dobrave) v vsej občini, kakor tudi pri gradnji šol, seveda v okviru možnosti, ki jih imamo.

Zavedamo se tovariš predsednik, da na vseh navedenih področjih nismo naredili vse. Še mnogo tega imamo za postoriti. Vendar sem prepričan, da s skupnimi močmi vseh delovnih ljudi, ki so pripravljeni graditi socialistično samoupravno in neuvrščeno Jugoslavijo lahko računamo, da bomo premagali tudi v bodoče vse težave za boljše jutri.

Ob sklepu naj še omenim, da občina Jesenice šteje okrog 27.500 prebivalcev, od tega je 13.500 zaposlenih. Imamo Zvezo komunistov, ki šteje 1.636 članov ali 11 % aktivnega prebivalstva. Organizirani smo v 47 OOKV in TOZD, OZD in krajevnih skupnostih. Po organiziranosti pokrivamo vse krajevne skupnosti, v združenem delu pa pokrivamo 87 % zaposlenih. Le v 13 odstotkih števila zaposlenih še nismo prisotni. Struktura članstva ZK je delavska, saj je okrog 60 % neposrednih proizvajalcev. V obdobju priprav na kongresa ZK Slovenije in Jugoslavije vključno do danes, smo sprejeli v članstvo 183 novih članov. Proces nam poteka brez kampanjskega sprejema, ampak stalno preko uveljavljenih seminarjev. Tako nam Zveza komunistov skupno z ostalimi organiziranimi subjektivnimi silami, samoupravno organizirano delavskega razreda in aktivnim delovanjem predstavlja silo, ki lahko in mora uresničiti določila ustav in sklepov kongresov ZKS in ZKJ, za katere so vi, tovariš predsednik, tako močno trudite, da jih uresničimo.

Tovariš predsednik. Tudi delovni ljudje in občani Jesenic se pridružimo smislu in vsebini govora sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Staneta Dolanca ob proslavi na Visu. Trudili in delovali bomo na uresničevanju osnovne misli iz govora da »v naši samoupravni družbi ne bomo dopustili nediscipliniranega in neodgovornega dela«. Zavedamo se, da je ločnica enotnosti v partiji odnos do samoupravljanja in do enakopravnosti, bratstva in enotnosti naših narodov.

Pripravljeni smo se boriti proti vsem nasprotnikom samoupravljanja in vsebinsko delovati na poti resničnega vpliva delavskega razreda na celotno področje družbene produkcije.

PREDSEDNIK SO JESENICE SLAVKO OSREDKAR

PRVE IZKUŠNJE DELEGATSKEGA SISTEMA SPODBUDA ZA BODOČE DELO

Na opis osnovne organiziranosti delavcev v TOZD in občanov — delovnih ljudi v krajevnih skupnostih, kot sta jih na kratko podala predsednica občinske konference SZDL in predsednik občinskega sindikalnega sveta, želimo navezati svoj prispevek — opis organiziranosti nove občinske skupščine, to je skupščine oblikovane po novem ustavnem, to je delegatskem principu.

Zaradi uresničevanja svojih pravic in dolžnosti pri opravljanju funkcij skupščine občine, so delavci, zaposleni v večji TOZD izvolili 70 delegacij s skupno 445 delegati. V 131 manjših delovnih organizacijah bodisi, da so to manjše TOZD ali manjše tako imenovane dislocirane delovne enote, v katerih je zaposlenih manj kot 30 delavcev, opravljajo vsi delavci — člani delovne skupnosti pravice in dolžnosti delegacije. Teh delavcev je 708.

Delegacije so izvoljene tudi v krajevnih skupnostih. V vsaki krajevni skupnosti so občani izvolili svojo delegacijo, kar pomeni, da imamo izvoljenih 11 delegacij s skupno 161 delegati.

Delegacije predstavljajo tudi vodstva družbenopolitičnih organizacij in to za delegate v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine.

Vseh delegatskih mest v občinski skupščini je 96 in sicer:

- zbor združenega dela ima 53 delegatskih mest
- zbor krajevnih skupnosti ima 22 delegatskih mest
- družbenopolitični zbor ima 21 delegatskih mest

Po ustavi imajo pri odločanju občinske skupščine pomembno vlogo tudi družbeno najpomembnejše interesne skupnosti, saj o vprašanjih iz njihovega področja sodelujejo z občinsko skupščino. Nekatere interesne skupnosti, kot temeljno skupnost otroškega varstva, temeljno izobraževalno skupnost, temeljno kulturno skupnost, temeljno telesno skupnost in samoupravno stanovniško skupnost, smo že ustanovili, vrsta drugih pa se ustanavlja, med njimi nekatere tudi za več občin skupaj, to je za vso regijo. Te interesne skupnosti bodo ustanovljene do konca leta.

S tem je občinska skupščina vsaj v grobem oblikovana in vsaj formalno pripravljena za svoje delo. Postavlja pa se vprašanje ali občinska skup-

ščina oziroma njeni zbori tudi sicer deluje po novem.

Glede na organiziranost občinske skupščine po delegatskem principu, mora razpravljati o gradivu, to je o vprašanjih, ki so na dnevnem redu npr. zbora združenega dela predhodno najmanj 1123 delavcev, v primeru pa, da gre za pomembnejša ali pa zelo pomembna vprašanja (katera so ta, je določeno v statutu TOZD) pa mora po statutu posamezne TOZD razpravljati celoten zbor delavcev posamezne TOZD in tudi oblikovati svoja stališča, katera mora delegat v zboru občinske skupščine upoštevati. To pomeni, da mora o najpomembnejših vprašanjih praktično razpravljati več kot 7000 delavcev, upoštevajoč določila statuta TOZD, da zbor veljavno sklepa, če je navzočih več kot polovica vseh članov zbora delavcev.

Podobno velja tudi za gradivo zbora krajevnih skupnosti; tudi tu morajo o njem predhodno razpravljati najmanj delegacije, včasih pa tudi skupščine krajevnih skupnosti ali celo zbor občanov. In končno to velja tudi za družbenopolitični zbor.

Zavedamo se, da je učinkovitost takšnega organiziranega vplivanja in odločanja občanov — delovnih ljudi o skupnih zadevah, odvisna od cele vrste zadovoljivo rešenih, tudi čisto praktičnih vprašanj. Med temi vprašanji je gotovo eno od najpomembnejših vprašanj popolnoma informiranost delegatov, delegacij in vseh delavcev ter občanov sploh.

Vseh vprašanj in problemov, ki se nam že pojavljajo v zvezi s funkcioniranjem še nismo rešili ali vsaj ne povsem zadovoljivo. Napravili smo šele prve korake, ki pa so nam dali tudi prve, čeprav še zelo skromne, pa vendar dragocene izkušnje za naše bodoče delo. Čeprav smo šele na začetku delovanja nove skupščine, saj smo imeli šele dve seji skupščine, danes že lahko posredujemo oceno vsebinskega delovanja občinske skupščine v novem delegatskem sistemu. To oceno so dali delegati, zlasti tisti, ki so poznali delovanje skupščine posredniškega sistema. Delegati ocenjujejo, da gre za resnično novo, boljše kvaliteto delovanja občinske skupščine. Pred nami pa je prizadevanje za popolno uresničitev delovanja občinske skupščine kot smo se odločili in zapisali v naši ustavi.

Darinka Klinar in Jože Kliček, sta v imenu kolektiva Železarne pozdravila predsednika republike

PREDSEDNIK OOS ANTON GROŠELJ JESENICE - JUGOSLAVIJA V MALEM

Dovolite mi, da vas v imenu občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice na kratko informiram, kako daleč smo na Jesenicah s prilagajanjem gospodarskih in drugih delovnih organizacij, vsebini ustavnih dopolnil in uveljavljanjem novih samoupravnih odnosov v vsakdanjem življenju delovnih ljudi.

Za realnejšo sliko pogojev, v katerih se ta proces razvija navajam nekaj najnovejših podatkov.

Jesenice so danes lahko rečemo Jugoslavija v malem, zaradi pester nacionalne pripadnosti zaposlenih. Od 13.500 delavcev, jih je nad 2000 iz drugih republik, večinoma iz socialistične republike Bosne in Hercegovine.

Pomemben delovni učinek prispevajo žene, saj jih je kar 4700, ki opravljajo lažja dela v industriji, predvsem pa v trgovini, gostinstvu, zdravstvu in upravnih službah.

Zaposlovanje naših občanov izven meja domovine je po številu okrog 700, sicer manjše kot drugod, ne moremo pa prezreti, da so to pretežno kvalificirani in visokokvalificirani delavci. Za njihovo izobraževanje smo prispevali znatna sredstva, njihove sposobnosti pa koristijo zadovoljstvom tuje gospodarstvo.

Ob koncu leta 1973 je bil na iniciativo CK ZKS formiran štab, sestavljen iz predstavnikov političnih organizacij, ki je proces prilagajanja delovnih organizacij tistavi, zelo pospešil.

V skladu z načelom, da delovni ljudje med drugim neposredno, samoupravno in družbeno odgovorno odločajo o rezultatih dela svojih rok, se je 13.500 delavcev naše občine združenih v 68 osnovnih organizacijah sindikata, na zborih odločilo, da

Pri slavnostnem sprejemu predsednika republike je sodeloval tudi pihalni orkester Jeseniških železarjev

ustavno konstituirajo 31 organizacij združenega dela s sedežem na Jesenicah med njimi sedem s skupno 27 temeljnimi organizacijami združenega dela v svojem sestavu.

Poleg teh so se delavci 12 dislociranih delovnih enot s sedežem v drugih občinah, organizirali v TOZD. Podobne ustavne pogoje pa ima še 15 dislociranih delovnih enot.

Priglasitve za registracijo pri gospodarskem sodišču so sicer v celoti podane za vse organizacije združenega dela s sedežem na Jesenicah, iz analiz komisije, ki pregleduje predložene statute in sporazume ter iz pripomb sodišča pa je razvidno, da bo potrebno še dosti vsebinskega prilagajanja notranje samoupravne zakonodaje, če jo tako imenujemo, ustavi.

Zavedamo se, da s samo zamenjavo imena in registracijo TOZD stojimo šele na startu do ustavnega cilja. Pot in proces pa bomo skrajšali s sprotnim odkrivanjem in odstranjevanjem nasprotij, ki hromijo to revolucionarno etapo našega razvoja.

Leta 1950 je jeseniški delavec sprejel simbolično ključke tovarne in s tem odgovornost za njeno upravljanje ter razvoj. Sam izgled Jesenic in ekonomski rezultati kažejo, da smo dobro gospodarili. Danes smo po ustavi dolžni in odgovorni, da pogledamo izza vseh vrat ter odločimo o namenu uporabe tudi tistega dinarja, kateremu so dosedaj krojili usodo mimo delavca, ki ga je ustvaril, v njegovem imenu drugi.

Ključki za ta vrata pa gredo zelo neradi iz rok tistih, ki so si jih dosedaj lastili in uporabljali. Obdržati stare pozicije moči in odločanja v eni osebi ali ožjem krogu, je eden od še vedno prisotnih dejavnikov, ki se skuša uveljaviti tudi v določenih samoupravnih sporazumih in statutih TOZD.

Iz politične vsakodnevne prakse občinskega sveta Zveze sindikatov

Jesenice ter obravnavanih primerov preko naše pravne posvetovalnice, je evidentno, da je naša stalna prisotnost, budnost in neposredno delovanje na razvijanju in utrjevanju novih odnosov, osnovna naloga sindikata kot drugih političnih in samoupravnih dejavnikov v TOZD.

Onemogočiti moramo vsako uveljavljanje lastniško-posesniške miselnosti, ki se opaža v posameznih vodstvenih strukturah, zavestno ali pogojeno od dolgoletnega položaja, iz katerega se daje direktive, naloge in ukrepe.

Delavska kontrola, ki že osvaja svojo samoupravno vlogo, bo morala poseči tudi v taka in podobna dogajanja.

Po drugi strani si ne delamo iluzij, da so organi samoupravljanja in družbenopolitične organizacije v TOZD v celoti osvojile novo samoupravno zahtevnejšo nalogo.

Se vedno so prisotni pojavi mlakosti in nezainteresiranosti ter formalnega načina odločanja, ki je še marsikje pogojeno z neustreznim in kompliciranim informiranjem samoupravljalcev o posamezni problematiki odločanja ali pa z direktnim podajanjem šele na sejah.

V 70 delegacijah OZD za različne nivoje odločanja sodeluje 445 delovnih ljudi. Opaža se napredek, da vedno več delegacij prihaja na seje s stališči baze, ki jim je to funkcijo poverila in ne govorijo več v svojem imenu. Trenutno je pripravljen seminar za člane delegacij, ki ga bo izvedla delavska univerza.

Sindikati imamo pri uresničevanju ustavnih ciljev nalogo, da to politiko v poenostavljeni obliki prenesemo do delovnega mesta, da aktiviramo delavce v TOZD, da bodo to svojo osnovno življenjsko celico razvijali, z uporabo svojih ustvarjalnih sposobnosti, stimuliranih z nagrajevanjem po delu, združevali svoje interese z drugimi TOZD in skrbeli tako za svoje ostale, kot družbene cilje.

GLAVNI DIREKTOR ŽELEZARNE JESENICE PETER KUNC STRNJENI BOMO SKUPAJ Z OSTALIM GOSPODARSTVOM PREMAGALI GROZEČO NEVARNOST - NELIKVIDNOST

Ob vašem obisku mi dovolite, da vam predstavim našo železarno. Železarstvo v tej dolini ima več stoletij staro zgodovino. Že pred leti pa smo slavili 100-letnico obstoja industrije na sedanji lokaciji, tesno ob Savi in novi železni cesti. Tradicija in širok proizvodni program kakovostnih jekel je osnovna značilnost našega dela, zato ni presenetljivo, da smo ob obnovi porušene domovine doživljali tudi svojo zlato dobo. Za našo spodbudo in priznanje, ste dragi tovariši Tito, obiskali Železarno že leta 1946, nato pa ste se še večkrat ustavljali na naših železarskih Jesenicah.

Nove tehnološke rešitve, novi potrošni centri, izvor surovin in ne nazadnje presežna delovna sila, je v povojnem času dala prednost izgradnji železarn na drugih lokacijah, nam pa je ostala tradicija in možnost, da ob približno enakih količinah jekla preidemo v bolj kakovostni izbor. Danes Železarna zaposluje 6.100 delavcev in iztrži letno preko dve in pol milijardi dinarjev. Velik del jekla je namenjen naši ljudski armadi. Železarna je v duhu in po črki nove ustave organizirana v temeljne organizacije združenega dela. Neposredno samoupravljanje je poglobljeno s posebi

Del udeležencev političnega aktiva

organiziranimi in zelo aktivnimi samoupravnimi delovnimi skupinami. Železarna je vključena v sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenske železarne — v veliko družino s skupaj 15.000 delavci in letno ustvarjenim celotnim dohodkom preko 5,2 milijardi dinarjev. Vključena je tudi kot aktivni partner v Združenju jugoslovanskih železar. Vse te povezave delujejo na Železarno tako, da je vse bolj specializirana in usklajena z delom ostalih železar.

Nova orientacija Železarne se ne kaže samo v ustavljanju, čeprav za tisti čas sicer zanimive, za nas pa nizko rentabilne proizvodnje, temveč tudi v gradnji novih proizvodnih naprav. Ob poti ste videli veliko, gradbišče. To bo nova hladna valjarna, velika bodočnost naše železarne, saj bomo v njej predelovali žlahtno in plemenito jeklo v hladno valjano dinamino in nerjavno pločevino. Dinamo pločevina bo osnova nadaljnjemu vzponu naše elektro industrije. Količine dinamino pločevine bodo tolikšne, da bodo pokrite zahteve vseh jugoslovanskih proizvajalcev motorjev in dinam. Drugi predmet — nerjavna pločevina, ki jo bomo vsaj na začetku morali tudi izvažati, pa bo omogočil naši industriji za gospodinjstvo opremo, da se ob že sedaj visokem nivoju povzpne še za eno stopnico in tako pridobi na kondiciji v borbi na mednarodnem tržišču. Nekaj proizvodnje pa bo ostalo tudi za gospodarsko pomembno drobno predelovalno industrijo. Proizvodni program je v celoti usklajen z ostalimi železarnami in potrebami naše današnje in jutrišnje predelovalne industrije. Proizvodni bodo visoke kakovosti kot plod naših lastnih raziskav in podpore nekaterih svetovno znanih firm. Objekt bo že na samem vstopu spremljal zunanjo podobo Jesenic. Še večje pa bodo spremembe v tehnologiji, organizaciji, produktivnosti, pogojih dela in poslovnosti znotraj Železarne. S tem bo Železarna na določenem nivoju tudi zaokrožena.

Zanimivost tega projekta je predvsem v tem, da smo v finančni konstrukciji uspeli vključiti tudi tuje partnerje, ki niso samo prodali svoje opreme na kredit, temveč so vložili del svojega denarja s poslovnim rizikom in odobrili kredit za našo domačo opremo. S tem pa se je ob celotni vrednosti investicije, ki znaša 1,5 milijarde dinarjev, delež inozemskih kreditov in kapitala povzpnil na 55 %. Ob pomanjkanju kvalitetnega domačega investicijskega denarja, je to direktna podpora naši domači težki industriji. Na izgradnji projekta se bo srečala vsa pomembnejša jugoslovanska investicijska industrija. Odplačevanje takih mednarodnih investicijskih kreditov ni lahko breme in železarji se tega v celoti zavedamo.

Imamo pa še skrbno pretehtane in izdelane druge projekte. V kratkem bomo pričeli s proizvodnjo podbojev, s čimer bomo omogočili višjo produktivnost naše gradbene operative in tako pospešili izgradnjo prepotrebni stanovanj. Povečujemo proizvodnjo vseh dodatnih materialov in proizvodov iz žice, pri tem pa je velik del namenjen izvozu v Sovjetsko zvezo in Združene države Amerike. Naš največji projekt, ki ga še dodelujemo, pa je rekonstrukcija jeklarne. Sedanja proizvodnja zahteva od jeklarja izjemne napore in le njihova delovna pripravljenost in visoka zavest premagujeta težke pogoje dela. S to rekonstrukcijo pa ne bomo samo izboljšali produktivnost in pogoje dela v jeklarni sami, temveč bomo bolj prizanašali naši okolici in tako ohranili ta prelepi del Gorenjske našim zanamcem v njihovo veselje in ponos.

Ekonomski položaj železarjev, kljub splošno znani podpori bazni industriji, kot ostalim železarnam, tudi na Jesenicah danes ni tak, da bi vsi ti načrti mogli biti realizirani. Za težko in tudi sicer po mednarodnih merilih dovolj produktivno delo, nimamo ustreznega priznanja. Delitev narodnega bruto proizvoda ni najbolj pravična. Čeprav cene naših proizvodov rastejo za naše kupce vse prehitro, rastejo stroški proizvodnje v železarstvu veliko hitreje kot raste dohodek. Kar nelogično se sliši, da ob podpori resolucij o ekonomskem razvoju in nedvoumni sklepov v resoluciji VII. kongresa Zveze komunistov Slovenije ter X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije — ekonomska moč železarjev slabi in je nižja kot je bila v predkongresni aktivnosti. Potrebno je na začetni poti vztrajati, da bi tako strukturalna neskladja ne ogrozila nadaljnega gospodarskega in družbenega razvoja. Kot eden od nosilcev nacionalnega gospodarstva, smo železarji prepričani, da bomo deležni tudi v bodoče družbene podpore pri postavitvi naših proizvodnih zmogljivosti.

V naporih antiinflacijskih programov, železarji ne zaostajamo za drugimi. Interno imamo izdelan svoj program in ga redno spremljamo in ocenjujemo uspeh akcij. Prepričani smo, da bomo ob stritviti naših vrst, skupno z ostalim gospodarstvom premagali tudi grozečo nevarnost — nelikvidnost.

PREDSEDNICA OO SZDL MARA TALER SZDL ŠIROKA FRONTA VSEH SOCIALISTIČNIH SIL

Dejavnost Socialistične zveze v občini Jesenice se je v bližnji preteklosti odvijala predvsem po dveh vprašanjih in to:

- v ustavni razpravi in
- v volitvah in oblikovanju delegacij na vseh nivojih.

Skozi to aktivnost je Socialistična zveza ponovno postala široka fronta vseh socialističnih sil. To nam dokazuje zelo široka in aktivna razprava o ustavi. Tako se je ustavne razprave udeležilo preko 8000 aktivnih udeležencev. Za velik uspeh štejemo predvsem to, da so se v to aktivnost poleg družbenopolitičnih organizacij vključila tudi vsa društva in družbene organizacije. Ob ustavni razpravi smo razpravljali tudi o kadrovske politiki v naši občini in kot poizkus, na samoupravni delegatski osnovi izoblikovali družbeni dogovor za kadrovske politiko v naši občini.

Ob pripravah na volitve smo evidentirali preko 1500 delovnih ljudi kot možne kandidate za delegacije. Od teh evidentiranih je do sedaj že izvoljeno okrog 1000 delegatov, vključno z delegati interesnih in drugih skupnosti, ki so se že oblikovale po novi ustavi.

Vse to smo uspeli na ta način, da smo v vseh krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah formalizirali koordinacijske odbore sestavljene iz vseh družbenopolitičnih organizacij. Tako je skupno in organizirano delovanje vseh družbenopolitičnih organizacij doprineslo k enotnosti in masovnosti akcij. Na navedem samo en primer takega delovanja. Volitve v občinske skupščine. Udeležba ob volitvah je bila skoraj 93 odstotna. Kar je še posebej razveseljivo, je široka dejavnost naših aktivistov predvsem pa mladine. Skratka, s skupnim političnim delovanjem smo dosegli izredno politično vzdušje, sprostiti iniciativo in dosegli masovno sodelovanje. Tako tečejo sedaj intenzivne priprave pri oblikovanju statuta krajevnih skupnosti.

Pri tem ugotavljamo, da vprašanje materialne osnove in pogojev delovanja krajevnih samouprave in družbenopolitičnih organizacij v krajevnih skupnostih še ni rešeno.

Zato bo ena od osnovnih nalog vseh družbenopolitičnih dejavnikov, da čim prej najdemo ustrezne rešitve. Dokler ta vprašanja ne razrešimo, ne moremo pričakovati novih odnosov. Razreševanje tega vprašanja pa je v veliki meri odvisno od neposrednega odločanja po vseh vprašanih življenja in dela v TOZD. Medtem smo na področju interesnih skupnosti že uredili materialno osnovo, odnosno vire finansiranja s samoupravnimi sporazumi za vse skupne potrebe, za katere prispevajo delavci, na podlagi letnih programov dela, iz svojega bruto osebnega dohodka. Pred nami pa je naloga, da izoblikujemo vse interesne skupnosti v smislu ustave tako, da bodo delavci neposredno odločali o sredstvih, ki jih prispevajo za svojo skupno porabo.

Glede na vlogo Socialistične zveze, ki jo opredeljuje nova ustava bo v bodoče potrebna reorganizacija SZDL v tem smislu, da bodo izkušnje iz koordiniranega delovanja doslej, vgrajene v novo organiziranost SZDL. Tu mislim predvsem na organiziranje krajevnih konferenc SZDL in tudi občinske konference. Predvsem se moramo dogovoriti, kako bomo interes delovnega človeka kjer živi, povezali z njegovo TOZD in to preko organizacije sindikatov. Z področje občine bomo organizirali tudi problemske konference kot stalno obliko delovanja na določeni družbeni problematiki. Mi čutimo potrebo, da to organiziramo na področju turistične dejavnosti. Sicer občinska konferenca SZDL že deluje na delegatskem principu, saj vključujemo delegate KO, delovnih organizacij in društev po interesnih področjih. Na podoben način bomo organizirali tudi krajevnice konference.

Dosedanje izkušnje v delu občinske konference SZDL nam kažejo, da postaja SZDL taka organizacija, v okviru katere se usklajujejo interesi in koordinirajo akcije. Postala je pobudnik za razreševanje problemov, predvsem pa pomemben dejavnik v spreminjanju odnosov v naši samoupravni družbi.

Del udeležencev političnega aktiva

goslavije. Razprava o dokumentih za oba kongresa je potekala v vseh mladinskih aktivih. Mladi so v svojih poročilih zapisali: »Želimo, da resolucija, ki jo bomo sprejeli na IX. kongresu, predstavlja resnično idejno in akcijsko usmeritev mlade generacije v naslednjih štirih letih in tak program, ki ne bo dopuščal nobenih dvomov in odstopanj.«

V razpravah smo še poudarili, da moramo resolucijo oblikovati z dveh vidikov:

1. V resoluciji moramo najbolj odločno poudariti tista vprašanja in vse tiste probleme, ki so za mlade najbolj pomembni in pereči.

2. Natančno moramo opredeliti tiste naloge, ki spadajo neposredno v naše področje delovanja in za katere menimo, da jih lahko sami rešimo, ali pa smo vsaj pobudnik širše družbene akcije.

Tako bi dosegli večjo delitev dela med posameznimi družbenopolitičnimi organizacijami in enkratno obravnavo problemov podobne vsebine v določenih sredinah. V nekaterih delovnih organizacijah so mladi že pobudnik za razširitev programov strokovnega in idejno političnega izobraževanja.

Zavzemamo se, da pri odločitvah v Zvezi mladine pridejo bolj do izraza interesi mladih delavcev, to je, interesi tistega dela mladine, ki v naši družbi neposredno ustvarja.

To so bile le nekatere misli, ki so jih mladi navrgli v svojih razpravah o statutu in resoluciji za oba kongresa.

Želimo, da bi bila mlada generacija bolj revolucionarna, da bi naše vrste preveč vedno nekaj novega, da bi se iz naših programov čutil dah mladosti, dah novih revolucionarnih idej, ki si nam jih postavil ti, dragi tovariš Tito.

Pripravljamo skupno s Socialistično zvezo in organi skupščine pobratenje z Valjevom, kamor so bili pregnani v letu 1941 naši Jeseničani.

Ze več kot polovica našega članstva je v pokoku. Če sem iskren moram priznati, da je določen, manjši del članstva tudi manj aktiven. Nekaj jih ni več v ZK. Razni vplivi, tudi religiozni, so jih odtrgali od ZK, pa čeprav so bili med NOB nepopustljivi in borbeni, nekateri pa so imeli tudi nekaj težav.

Se en problem je, ki nas boli. V Svečah onstran Karavank imamo pokopanega našega narodnega heroja Matija Verdnika-Tomaža. Organiziral je NOB na Koroškem in tam v letu 1944 tudi podlegel za težkimi ranami, ki jih je dobil ob nemškem napadu. Letos v januarju, ob 30-letnici smrti, smo počastili njegov spomin. Zelo smo bili presenečeni, ko smo namesto gostoljubnosti bili deležni hudega napada s strani Heimatsdienstovcev. Na posebnih panojih so izpisali žaljivke in parole s katerimi so izražali, da naj slovenski partizani ne hodimo na Koroško in nas tudi drugače žalili. Čudi nas, da avstrijske oblasti, ki imajo svojega zastopnika celo v vrhu Združenih narodov, taka dejanja tolerirajo.

Tovariš predsednik. Želimo, da naši tovariši v sekretariatu za zunanje zadeve temu problemu posvetijo še več pozornosti in se še bolj kot dosedaj zavzemajo za odločna stališča do vseh vprašanj, ki se nanašajo na zamejske Slovence.

Končno bi že bil čas, da nam avstrijske oblasti odgovorijo, zakaj še do danes niso prejeli koroški partizani v Avstriji odklikovanj, s katerimi ste jih vi tovariš predsednik odklikovali.

To je na hitro navrženih nekaj utripov o delu naše organizacije, ki meji na severu na Avstrijo in na zahodu na Italijo in ima zato še toliko bolj odgovorno nalogo. Dobro se zavedamo, da se prav tu ustavi najprej sovražnik, kadar eventualno prihaja preko meje.

Dragi tovariš predsednik! Borci naše občine se vam na tem mestu iskreno zahvaljujemo za vso vašo pozornost, ki jo izkazuje ob vsaki priliki nam borcem narodnoosvobodilne borbe.

PREDSEDNIK OO ZVB NOV FRANC KONOBELJ SLOVENKO DOVOLJ RAZUMEVANJA ZA BORČEVSKA VPRAŠANJA

Jesenice so vam sigurno že delno poznane, tako iz predvojnega, kot povojnega obdobja. Čas NOB smo že delno opisali, vendar je zgodovina iz tega obdobja tako bogata, da imamo pred seboj še veliko dela. Pripravljamo tudi muzej revolucije, ki naj prikaže revolucionarno pot gorenjskega delavca in še posebej — jeseniškega kovinarja v času pred drugo svetovno vojno, ko je v stavkah in delavskih demonstracijah kalil svojo revolucionarnost.

Tako pripravljen se je jeseniški delavec — kovinar masovno vključil tudi v narodnoosvobodilno gibanje.

Jesenice so dale dva narodna heroja. Predlagali smo še tri izredno zaslužne padle revolucionarje; za to priznanje pa smo izgleda bili s predlogom nekoliko kasni.

Organizacija ZB naše občine šteje sedaj čez 2000 članov. Organizirani

smo v 11 organizacijah ZB in petih invalidskih organizacijah.

Aktivno se vključujemo v družbeno politično življenje in do sedaj ni bilo posebnih težav za naše probleme. Naši smo razumevanje tako v oblastnih kot v družbenopolitičnih institucijah.

Dosti časa posvetimo prenašanju tradicij NOB na mlade. Z masovnimi spominskiimi pohodi na Stol, na Pristavo, na Lipniško planino, kjer so pomembna spominska obeležja iz NOB, smo zelo zadovoljni. Tako se tudi na najbolj dojemljiv način vključujemo v SLO.

Z vsakoletnimi zbori Gorenjskih aktivistov OF, ki jih organiziramo vsako leto v drugi občini, — letošnji VI. je bil na Jesenicah, skušamo aktivizirati tudi povojne družbenopolitične delavce in še posebej mladino, ter jim na ta način prenesti izkušnje iz NOB.

Tisoči Jeseničanov je pričakalo svojega dragega predsednika

PREDSEDNICA OK ZMS ANGELCA PLEŠ - MURKO ZM V BOJU ZA AKTIVNO VLOGO MLADIH V IZGRADNJI SAMOUPRAVNEGA SOCIALIZMA

Tudi mi mladi v občini, ki smo organizirani v Zvezi mladine, se po svojih močeh trudimo in borimo za tak položaj mladine in vse naše skupnosti, kot ga določa ustava. Smo družbenopolitična organizacija mladih in se borimo za aktivno vlogo mladine pri graditvi samoupravne socialistične družbe. Obenem želimo doseči idejno politično enotnost mlade generacije ter slediti politiki in programu Zveze komunistov.

V naši občini je 7000 do 8000 mladih. Ti so organizirani v 70 mladinskih aktivih, osnovnih celicah delovanja občinske konference Zveze mladine Slovenije. Delovanje teh aktivov temelji na dograjevanju in izpopolnjevanju samoupravnega in interesnega principa ter principa idejno akcijskih jeder.

Samoupravni princip nam omogoča, da se interesi, stališča in sklepi oblikujejo v javni razpravi in na osnovi dogovarjanja. Vendar se zavedamo, da se odgovornost in obveznosti, ki jih tako sprejemamo, s tem ne zmanjšujejo.

Princip idejno akcijskih jeder uresničujemo z vplivom aktivna mladih komunistov. Ti poskušajo s svojim zgledom, zavestjo in delom vzbuditi zanimanje mladih za doga-

janje okoli sebe, saj precej mladih le pasivno spremlja dogodke svoje okolice in celotne družbe.

Interesni princip delovanja in združevanja preveča našo celotno organizacijo od mladinskih aktivov do občinske konference. Obvezuje nas, da gradimo svoje akcije na najnaprednejših interesih, ki se porajajo med našimi vrstami.

Prav interesni princip, nam omogoča tako obliko delovanja, kjer pridejo stališča mlade generacije do popolne uveljavitve. Med mladimi v naši občini je največ delavske mladine, saj deluje v 50 aktivih. Svoja stališča in sklepe uresničujejo preko delegatov v občinski konferenci mladih delavcev. Mladi iz krajevnih skupnosti dokončno oblikujejo svoje interese v konferenci mladih in krajevnih skupnosti, mladina v šolah pa v konferenci mladih v izobraževanju. Svoje interese uveljavljamo tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Tako se mladi v organizacijah združenega dela povezujejo s sindikalno organizacijo, mladi v krajevnih skupnostih pa s Socialistično zvezo.

V nekaj zadnjih mesecih preveča našo organizacijo priprava na kongres Zveze mladine Slovenije in Ju-

Po kosilu v hotelu Kompas v Kranjski gori, se je predsednik republike še nekaj časa zadržal v razgovoru s predstavniki družbenopolitičnega življenja občine

IZ GLASIL DELOVNIH ORGANIZACIJ SLOVENSKE ŽELEZARNE

INFORMATIVNI

MESEČNO GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

KREDITIRANJE INDIVIDUALNE GRADNJE STANOVANJ

Podobni problemi kakor v naši železarni, so spremljali tudi železarje v Ravnah — malo sredstev in veliko proslincev. Kriterije za dodeljevanje kreditov je vsako leto posebej določal pristojni samoupravni organ, predvsem z vidika višine za kreditiranje namenjenih sredstev in da bi bilo ugodno večjemu številu proslincev. Letos so izoblikovali poseben sporazum o merilih in kriterijih za dodeljevanje posojil za individualno gradnjo. Iz prejšnjega sistema so črtali omejitve dodeljevanja kredita tistim zaposlenim, ki niso gradili svoje stanovanjske hiše v pet oziroma deset kilometrskem območju in fazo gradenj. Do sedaj so bili do kredita namreč upravičeni le tisti, ki so imeli hišo zgrajeno že do tretje gradbene faze.

Po sklepu delavskega sveta železarne Ravne, je letos za kreditira-

nje individualne gradnje stanovanj namenjeno 4.250.000,00 dinarjev. Iz sredstev, namenjenih za odkup stanovanjskih objektov v Kotljah, so dodali še 593.264,00 dinarjev. Skupna sredstva tako znašajo 4.843.264 dinarjev. Ta sredstva so razdelili:

- za novogradnjo 3.687.264 din,
- proslincem, ki naj dobe razliko kredita do zneska 50.000 oziroma 60.000 — 363.000,00 din,
- za adaptacije, dograditve ali odkup stanovanjskih hiš 493.000,00 din,
- za proslince, ki naj bi se jih reševalo iz kadrovskih potreb ali socialnih razmer 300.000,00 din.

Sredstev za kreditiranje individualne gradnje stanovanj imajo letos na Ravnah precej več kot lansko leto, vendar je tudi zaradi spremenjnih pogojev kreditiranja, več tudi proslincev.

DELAVSKA KONTROLA V MEHANIČNI

Komisija delavske kontrole v TOZD Mehanska obdelava železarne Ravne je aktivirala svoje delo, ugotavljajo v svojem mesečniku ravenki železarji. Komisija se je do konca avgusta sestala že šestkrat, sklenili pa so, da se bo komisija redno sestajala vsake štiriinajst dni, ker le to omogoča kontinuirano spremljanje vseh problemov in izvajanje sprejetih nalog. Že na četrti seji so namreč sprejeli program dela za drugo polovico leta, ki zajema:

1. tekočo obravnavo predlogov, mnenj in sugestij posameznih članov delovne skupnosti (v ta namen so med drugim namestili v tovarni posebne skrinjice kamor bodo delavci vlagali svoje pripombe, predloge in podobno),
2. kontinuirano kontrolo izvrševanja sklepov samoupravnih in drugih organov v TOZD MO,
3. poslovanje v drugem in tretjem tromesečju 1974,

4. kontrolo izvajanja določil samoupravnih normativnih aktov,
5. obravnavo samoupravnega sporazuma o sistemizaciji; o delitvi OD; pravilnika o odgovornosti; poslovnika o delu samoupravnih organov in vseh drugih samoupravnih aktov, ki se bodo sprejemali še v tem letu,
6. analizo samoupravnega angažiranja vodilnih in vodstvenih delavcev v TOZD MO,
7. analizo gibanja OD,
8. oceno o upravičenosti — in pogostnosti — dela v podaljšanem delovnem času.

Seveda pa se sodelavci v železarni Ravne srečujejo tudi s številnimi težavami in problemi, ki jih začetno delovanje vsakega novega organa prinaša. Mimogrede povedano, da bodo na Ravnah v doglednem času prešli na novo samoupravno organizacijo, ki predvideva 15 temeljnih organizacij združenega dela.

ODSOTNOST Z DELA NARAŠČA

Na podlagi samoupravnega sporazuma in zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ugotavljajo na Ravnah, da imajo letos vsi skupaj 9000 dni letnega dopusta več. Razen tega je do konca julija znašala odsotnost za razne osebne namene tudi že 4000 dni in sicer:

- za šolanje 1979 dni,
- za najrazličnejše osebne zadeve in primere (poroko, smrt sorodnikov, rojstvo otroka itd.) 1373 dni,
- za šport in telesno kulturo 447 dni.

Ugotavljajo, če bo odsotnost tako naraščala tudi v drugem polletju, bo dosegla najmanj 7000 dni, skupaj torej 16.000 dni.

Skupaj z izrednimi dopusti, ugotavljajo, bo poprečno vsak ravenki železar letos odsoten 25 dni, ali vsi skupaj 100.000 dni. Če to delijo z letnim številom delovnih dni, potem je poprečno skozi vse leto dnevno odsotnih okoli 370 delavcev.

Sodelavci kadrovske službe železarne Ravne, ki so pripravili ta pregled, ob tem razmišljajo: »Tu smo obravnavali le dve vrsti odsotnosti z dela, kje pa so še druge, ki uradno nikoli niso zabeležene.«

Kot ilustracijo navajajo, da je pri vrednotenju te odsotnosti od skupnega števila koledarskih dni v letu treba odšteti: 52 nedelj, 37 prostih sobot in 10 plačanih praznikov, kar pomeni — idealno vzeto — da smo na delu 266 dni. Od tega pa je seveda treba odšteti še redne letne dopuste, v njihovem poprečju 23 dni, kolikor znaša poprečje v njihovi železarni. Z drugimi besedami to pomeni, da je potrebno v preostalih dneh — 243 —

ustvariti planirano proizvodnjo in dohodek. Od tega pa je odvisno vse — osebni dohodek, vlaganja v proizvodne naprave, gradnja stanovanj, šol in drugih objektov.

Najbrž ni dosti boljše stanje v naši, jeseniški železarni. Zato bi se ob vsem tem morali zamisliti tudi mi in narediti primerjalne podatke. To je v tem času, ko si prizadevamo za uresničevanje antiinflacijskih programov, še kako pomembno vprašanje!

UGODNOSTI ZA ŠOLANJE OB DELU

V železarni Ravne splošne pogoje za pridobitev ugodnosti za šolanje ob delu na kateri koli stopnji šole, ureja samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih. V okviru tega pa ugodnosti za šolanje ob delu odobrava skupni odbor za kadre. Delavci, ki želi uživati te ugodnosti, mora izpolnjevati naslednje splošne pogoje:

- da se izobražuje v interesu TOZD in podjetja, kar se ugotovi z letnim planom kadrov in planom izobraževanja, samoupravnim sporazumom o organizaciji in sistemizaciji ter mnenjem linijskega vodje;
- da izobraževanje nadaljuje v svoji stroki ali je sprememba stroke sporazumna;
- da je že, ali bo razporejen na delovno mesto, kjer se zahteva taka izobrazba ali je z načrti predvidena;

— da je v TOZD zaposlen najmanj dve leti in je uspešen pri delu.

Iz sporočil šol je razvidno, da se je prijavilo iz železarne Ravne za šolanje ob delu:

- Višja šola za organizacijo dela Kranj 63,
- Visoka tehnična šola Maribor (I. stop.) 3
- Visoka ekonomsko-komercialna šola Maribor (I. stop.) 3
- Srednja tehniška šola Ravne 38.

Vseh, ki so sedaj deležni denarne in drugih ugodnosti za šolanje ob delu, je v železarni Ravne 176. Od teh je 31 na tehniški srednji šoli strojne smeri in 64 na delovodski šoli metalurške in strojne smeri.

ZELO USPEL PIKNIK KOLEKTIVA SEKRETARIATA

V soboto, 14. septembra, je sindikalna organizacija sekretariata Skupnih služb, priredila v Mlačah pri Mojstrani piknik za vse svoje člane. Kraj je zelo lep, razen tega pa nudi možnost različne športno rekreacijske aktivnosti in je lahko tudi izhodiščna točka za krajše ali daljše izlete.

Pričetek piknika je bil predviden ob 9. uri, ob 10. uri malica, nato športni program: streljanje z zračno puško, vlečenje vrvi in mali nogolet, po želji pa izleti manjših grup v bližnjo okolico. Po kosilu pa aktivnost po želji, za tem pa tekmovanje v teku v vrečah, nato pa zopet malica.

Ves program se je odvijal v glavnem kot je bilo predvideno in je bil izpeljan do konca. Ob tekmovanju je bilo veliko smeha, predvsem pri teku v vrečah pa tudi ob vlečenju vrvi.

Vabilu na piknik sta se odzvala tudi glavni direktor in sekretar tovarne. S tem je bilo vzdušje še lepše.

Na pikniku sekretariata skupnih služb so poskrbeli tudi za rekreacijo. Tako združeni in uporni bi morali biti vsi pri izvrševanju naših proizvodnih nalog

Nekateri udeleženci so za kratek čas odšli v okoliške gozdove, kjer so nabrali tudi nekaj jurčkov in drugih gob. Za piknik so lahko člani prijaviteli tudi zakonca in otroke, le da so zanje plačali minimalno udeležbo. Tudi za otroke in njihovo zabavo je bilo poskrbljeno, tudi za njih so bila organizirana posebna športna tekmovanja.

V popoldanskem času, ko so bila tekmovanja zaključena, je bila razglasitev rezultatov, zmagovalci pa so dobili simbolične nagrade. Vsa tekmovanja so bila bolj šaljive narave, zato je bilo obilo smeha in veselja tudi ob podelitvi nagrad.

Za jedajo in pijačo je poskrbel gostilničar Tina Sranc, kateremu je treba dati vse priznanje, kajti res se je potrudil. Udeležence je nahranil s pečenicami in kislim zeljem, z zrezki na žaru ter hrenovkami, poleg tega pa je imel še dosti zelenjave. Tudi pijače se ni manjkalo, sicer pa ni bilo mogoče pojesti vseh dobrot.

I. F.

PREHRANA IN DELO

Splošno in dolgo je že znano, da je hrana eden izmed odločilnih činiteljev za duševno in telesno kondicijo ljudi ter da hrana ima zelo kompleksne naloge za človeški organizem. Predvsem služi za rast in razvoj organizma in za regeneracijo tkiv — to je naloga beljakovinskih sestavin v hrani, nato zagotavlja s pomočjo ogljikovih hidratov in maščob energetsko ter kalorijsko potrebo organizma za gibanje in delo, a tudi ščiti organizem z zagotavljanjem njegove potrebe po vodi, mineralih in vitaminih.

Že dolgo je tudi znana povezava med ustrežno prehrano delavcev in njihovim delovnim uspehom. Kvalitativno in kvantitativno neustrezna prehrana delavcev ima odmev na delazmožnost in delovni uspeh, na zvišanje »škarta« v industriji, na večje obolevanje delavcev in na večje število poškodb pri delu. Prehrana delavcev je ustrezna, če je pravilno kakovostno in količinsko sestavljena.

Količinsko ustrezna prehrana mora zagotoviti energetsko in kalorijsko potrebo organizma. Delavec, ki je star 25 let, teži 65 kg in ki opravlja srednje težko delo v zmeren klimatskem okolju rabi približno 3200 kalorij dnevno, a delavka, če ni noseča, približno 500 kalorij dnevno manj.

Racionalno je, če se 3/5 teh kalorij krije z ogljikovimi hidrati. Če je kalorijska potreba organizma večja zaradi težjega dela, moramo kalorijsko potrebo kriti z maščobami. Maščobe morajo kriti približno 1/4 dnevne kalorijske potrebe, a pri težkem mišičnem delu je upravičena še nadaljnja poraba maščob.

Neracionalno je, če so beljakovine material za kritje kalorijskih potreb organizma. Osnovni namen beljakovin v prehrani je bilanca dušika za rast, razvoj in regeneracijo tkiv v organizmu. Dnevni fiziološki minimum je gram beljakovin na kilogram telesne teže. Težki fizični delavci, intelektualci in športniki imajo večjo potrebo po beljakovinah v prehrani. Odnos med živalskimi in rastlinskimi beljakovinami mora biti 0,7.

Za vsako porabljeno kalorijo organizem potrebuje po 1 kub. cm vode. K tej energetski potrebi moramo prišteti še vodo izgubljeno s potenjem.

Dnevna potreba kuhinjske soli v organizmu znaša povprečno 7 do 12 g dnevno. Pri večjem potenju je potrebno dodati še 2 g soli za vsak dodatni liter izgubljen tekočine.

Težje mišično delo povečuje potrebo organizma za vitamini

skupine B. Pri težkem mišičnem in intelektualnem delu je povečana potreba organizma za vitaminom C.

Zanimivo je vedeti, da alkohol ima kalorijsko vrednost — 7 kalorij v gramu. Za primerjavo naj povem, da imajo ogljikovi hidrati le 4,1 kalorijo, a maščobe 9,3 kalorije v gramu. Žal kalorij, ki se v organizmu osvobodijo pri zgorevanju alkohola, ne moremo koristiti za delo in ogrevanje. Te kalorije lahko le delno in posredno uporabimo za nadomestilo kalorij bazalnega metabolizma. Zato alkohol odvetujemo fizičnim in umskim delavcem ter športnikom. Ker alkohol povečuje izločanje vode iz organizma, je posebej nevaren za delavce in športnike, ki izgubljajo večje količine potu.

Za povezavo med ustrežno prehrano in delovnim uspehom je bistveno pomembna pravilna dnevna razdelitev obrokov. Običajno jemo trikrat do petkrat dnevno. Dnevno število obrokov hrane nima večjega vpliva na celotno izkoriščanje hrane, ima pa veliki vpliv na razdelitev krvi v organizmu. Zato je dobro za zdravje in za delovni uspeh, če jemo večkrat dnevno manjše obroke.

Kvalitativno in kvantitativno ustrezno prehrano mora vsakemu človeku zagotoviti osnovna prehrana. Dopolnilna prehrana je dopolnilo osnovne prehrane v zvezi z delom. Dopolnilno prehrano tvori dopolnilni obrok. Njegov namen je, da izpolni potrebno energijo med delom in da dvigne telesno in duševno kondicijo ter storilnost delavca. Zato je dopolnilni obrok zaželen in potreben tudi tedaj, če je delavcu zagotovljena kvalitativno in kvantitativno ustrezna osnovna prehrana in sicer kot nujno dopolnilo osnovni prehrani, predvsem za delavce pri katerih je zaradi poklicne aktivnosti potrebno več kot 3200 kalorij dnevno.

Raziskave so pokazale, da je v osnovni prehrani naših delavcev v zadnjih desetletjih napravljen velik napredek. Vendar osnovna prehrana delavcev, predvsem tistih, ki poklicno opravljajo težko ali težje delo, še vedno pogosto ne zadovoljuje v beljakovinah in zaščitnih snoveh, a občasno celo v kalorijah. Zato mora biti dopolnilni obrok pogosto ali vsaj občasno ne le dopolnilna prehrana, temveč tudi korektura osnovne prehrane. To je potrebno nujno upoštevati pri kvalitativni in kvantitativni sestavi dopolnilnega obroka. Dopolnilni obrok mora vsebovati predvsem ogljikove hidrate, vendar mora zaradi korekture osnovne prehrane biti dopolnjen tudi z beljakovinami in zaščitnimi snovmi.

Eden od udeležencev je s seboj prinesel harmoniko, da smo sicer že malo utrujeni zapeli nekaj narodnih pesmi.

Namen piknika je bil spoznanje članov sekretariata med seboj, prijateljsko srečanje, razvedrilo in rekreacija. Moram poudariti, da je srečanje doseglo svoj cilj. Vsi udeleženci so bili izredno zadovoljni in so izrazili željo, da bi bilo takih srečanj še več, saj je ta piknik eden najuspešnejših v sekretariatu doslej.

Predvsem velja ugotoviti, da je edinopravilno, da se taka srečanja organizirajo za celoten sekretariat, ne pa kot je bila do sedaj navada, da so srečanja organizirana po posameznih službah. Škoda, da ni bilo še več udeležencev, saj bi nekateri, ki niso bili na delu, vseeno lahko prišli, sicer pa je bila udeležba zadovoljiva, vsi udeleženci tega tovariškega srečanja pa so bili ob slovesu enotnega mnenja: Kmalu spet na svidenje!

Mario Kocijančič

Spomini na našo revolucionarno preteklost

Ivan Jan Tudi največja tajnost ni zagotovila uspešnega desanta

Največji podvig naše divizije je bil nedvomno v naslednjem: Desant se je že nevarno razširil. Odpor naših je že popuščal in čas se je meril na minute. Moji borci so bili 20 in več kilometrov oddaljeni, mi ki smo bili bliže, smo jih nestrpno čakali. Od njih je bilo odvisno vse. Oni so to vedeli in zato so 20 km dolgo pot z usvo bojno opremo premagali v dobrih dveh urah. Niso hodili — ves čas so tekli. In pomislite samo, kako se počuti človek potem, ko je pod težo opreme pretekel 20 kilometrov! In v takem stanju so se oni takoj spustili v napad. Niso potrebovali povelj, vsakdo je bil komandant, usak je vedel, da je od njega odvisna usoda vrhovnega štaba in našega ljubljenskega komandanta. V resnici je bil ta napad na Tita in vrhovni štab skrajno nevaren. Kakor smo videli, so Nemci dosegli enkratno presenečenje, vendar pa niso dosegli cilja. Prav zaradi te prednosti napadalcev, je bil uspeh partizanskih branilcev še večji. V bistvu so padali izbrali za spust zelo neprimerni kraj. Če bi se padalci spustili na prostor nad pečino, bi bilo reševanje dosti težavnejše. To še posebej zato, ker so Nemci dokaj dobro vedeli, kje je vrhovni štab in ostale ustanove. Med drugimi je begun Nemik Tetarič 27. marca 1944. Nemcem povedal, da je vrhovni štab narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije v Drvarju, da je tam tudi zaščitni bataljon in Titovo zasebno stanovanje... Tetarič je bil do pobega v intendanci korpusa Drvarja, zato je veliko vedel in opisal tudi Nemcem, o čemer pravi zapisnik. In koliko sovražnikovih vojakov je sodelovalo v tej operaciji? Nemška poročila navajajo, da je bilo v to akcijo zajetih okoli 20.700 mož, kamor je uštel tudi 500 SS-padalško-lovskega bataljona, ki je svojo pustolovščino plačal z življenji 700 mož. Nemško zaupno poročilo, ki ga je moral general Rendulić osebno dati samemu Hitlerju pravi, da so Nemci izgubili 1151 mož, od tega 213 mrtvih, 881 ranjenih in 57 pogrešanih, partizani pa 1598 ljudi. Glede na število partizanskih borcev, je ta številka prevelika in lažna. Rendulić se je zaradi neuspeha bal Hitlerja pa je te številke prikrojil po svoje. Potem, ko so mesto osvojili Nemci, so se v raznih quislinških in nemških časopisih pojavila različna lažniva poročila. Celo Frankov list »Mladost« ni zamudil te priložnosti. Toda — trditve v njem so tako nevezdrne, da jih res ne kaže ponavljati. Zato pa pogledajmo, kolikšno važnost je uničenju Tita in vrhovnega štaba naše vojske prisojal Hitler. Nemška vrhovna komanda je prav v istem poročilu, s katerim je 6. junija 1944 letala, sporočila začetek invazije zahodnih zaveznikov v Francijo, sporočila tudi, da se je »pod vodstvom komandanta 2. oklopne armade general polkovnika Rendulića ob sodelovanju padalskega bataljona

»Rösselsprung« začela operacija proti Titovi vrhovni komandi. Ta istočasnost nam vsekakor kaže, da je našo fronto Hitler povezoval

TITO IN ZGODOVINSKE ZMAGE V KONČNIH OPERACIJAH

Z osvoboditvijo Beograda, 20. oktobra 1944, je bil pretrgan nemški obrambni sistem na Balkanu. Naše glavne sile so skupno z Rdečo armado dobile s tem še močnejši zaslon in zamah, ter se pripravljale na nadaljnje in obsežne operacije.

Beograd je takoj po osvoboditvi postal vojaško in politično središče osvobojenega ozemlja in nove Jugoslavije.

Toda naše sile po prehodu prek Save in v Srem, niso mogle takoj kreniti v napad. Zaradi povečanja števila borcev in prehajanja na nov način bojevanja, ki se je vsiljeval v ravnini, je bilo treba pridobivati ne le izkušnje, temveč se tudi notranje utrjevati.

V zvezi z doseženimi uspehi in zaradi potreb je v oktobru in novembru 1944 vrhovni štab NOV odredil mobilizacijo, po kateri so odšli v vojsko vsi moški stari od 17 do 30 let. S temi novinci, ki jih je bilo v Srbiji veliko, so dopolnjevali divizije, ki so naraščale tedaj tako, da so potem štele tudi do deset tisoč mož.

V tem času je vojaško vodstvo organiziralo tudi celo vrsto novih tečajev in šol, kjer so vzgajali različne vojaške strokovnjake, potrebne pri bojevanju na ravninskih frontah. Poleg tega so v vojaških enotah zelo razvili tudi politično delovanje in se tako na vse načine pripravljali na končne operacije.

Vrhovni štab je z novim letom 1945 na Titovo pobudo ustanovil prve velike, manevrske vojaške enote, prve tri armade. V prvo in drugo armado je prišlo po pet divizij, v tretjo pa tri. Tem armadam so priključili tudi posamezne korpusne, ki so delovali na območjih posameznih armad.

V januarju 1945 pa je ogroženi sovražnik v dolini Save zbral močnejše sile in prešel v protiofenzivo. Razvili so se hudi in krvavi boji, ki so bili za naše enote v ravninskih predelih trda preizkušnja in šola. Tako je sovražnik v februarju spet obvladal desno obalo Drave, del naših sil pa se je moral umakniti v Baranja, in sicer na Bilo goru in na Papuk.

Medtem pa so se drugod razvijale ofenzivne akcije zaveznških vojsk. Rdeča armada je skupno s Poljaki 17. januarja 1945 osvobodila Varšavo in potem pritiskala naprej proti Berlinu. V prvi polovici februarja je zavzela tudi glavno mesto Madžarske Budimpešto, in prodirala tudi s te strani naprej proti Dunaju.

Na zahodu so anglo-ameriške čete že dosegle Ren ter začele pritiskati proti osrčju Nemčije,

z ostalimi frontami, zlasti z novo na zahodu. To priča, da je bilo v tistih kritičnih dneh evropske trdnjave jugoslovansko bojišče hud trn v peti Hitlerjevega poveljstva, ki ga ne tedaj in nikoli ni mogel izdreti.

medtem ko fronta v Italiji v glavnem mirovala. To je bilo v vsakem oziru za nas zelo pomembno.

Tako je bila nemška armada s svojimi sateliti vred neprestano preganjana in potiskana na vedno manjše ozemlje.

Naše jugoslovanske sile so v tem sistemu front proti Nemčiji, vezale fronto med Dravo in Jadranskim morjem. S tem je bil okoli nemških sil strateški vojaški obroč vedno močnejši in ožji, naša armada z vsemi odredi in korpusi pa močna spona med Tretjo ukrajinsko fronto na severu, in anglo-ameriško fronto na jugu v Italiji.

V zvezi s tem je bila naloga jugoslovanske armade, da s svojim ofenzivnim delovanjem ne le osvobaja svojo državo, temveč da lajša tudi operacije severnih in južnih sosedov. To je delovalo in veljalo tudi v obratni smeri. Zato je naša armada pod Titovim vodstvom zelo težila k temu, da čimprej osvobodi še preostali del države, predvsem pa še Istro, Slovensko primorje in Koroško. To je bilo ozemlje, ki so ga po I. svetovni vojni vzele Jugoslaviji druge države. Zaradi tedanjih računov in iger zmagovalnih veselij, je bila ta naloga še posebno pereča in težka. Pronicljivost našega vodstva, nagle in odločne, ter do potankosti premišljene operacije naših vojaških enot, so na tem polju obrodile presenetljive uspehe.

Cepprav bi že s samim navajanjem podatkov o uspehih končnih bojev za osvoboditev Jugoslavije najzgovorneje tolmačili veličino teh dogodkov, tega vendar ne moremo zadosti ovrednotiti brez nekaterih dejanj tako doma kot zunaj naših meja. V času zadnjih velikih naporov in bojev tedaj se ni bilo o vsem tem toliko znanega kolikor vemo danes. Prav zato so bile ocene, odločitve in dejanja zadnjih mesecev velike osvobodilne vojne toliko večje in dragocenejše. Da bi se kolikortoliko mogli približati tedanjemu vzdušju, moramo na kratko oživeti ali vsaj omeniti nekatera dejstva.

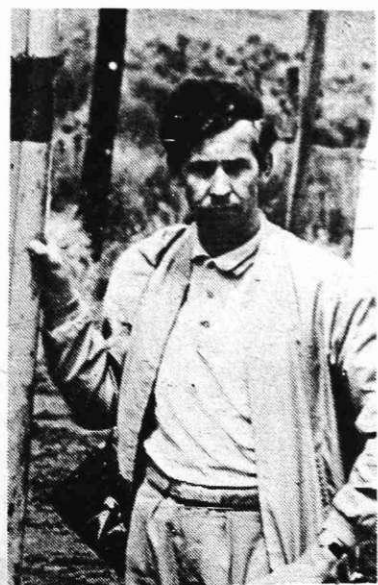
Pri tem so mišljeni predvsem naporu okoli mednarodnega priznanja naših uspehov, s katerimi velike sile niso bile ravno radodarne. Naše vodstvo nikoli ni smelo pozabiti, da so znotraj naših meja tako zagrizeni sovražniki osvobodilnega boja, kot je bil Dragoljub Mihajlović, vojni minister begunske kraljeve vlade s svojimi četniki, da so bili na Hrvaškem močni Pavelčevići ustaši, na Slovenskem pa združena reakcija z generalom Rupnikom in domobranci.

(se nadaljuje)

IZIDOR TROJAR

AFRIKA OKOLI KILIMANDŽARA

Pljuča pettonskega slona tehtajo 137 kilogramov, jetra 10, ledvice 18, srce 02, uhlji 80, trobec 120 kilogramov. Uhlji so pri afriškem slonu tako veliki, da nanje odpade kar šestina telesne površine in jih žival uporablja predvsem za ohlajevanje. Večji slon proizvaja toliko toplote kot 30 ljudi. Srce mu udarja približno tridesetkrat na minuto.

Okoli slona so preoblikovani sekalci, rastejo vse življenje, vendar letno ne več kot pet centimetrov. Slon ima na vsaki strani čeljusti samo en kočnik, velik kakor hlebec, vendar se lahko ta orjaška kočnica šestkrat v življenju obnovi, če se prejšnja izrabita. Kadar jim izpade eden ali drugi kočnik, njihove ostanke izpljujejo ali pogoltnejo. Okla sta pri odraslem slonu težka sto, pri samici pa 18 kilogramov.

Najznamenitejši del slonovega telesa je trobec. Slon lahko s svojim nosom lomi drevesa, koplje jame, ubija druge živali, lahko pa pobira s tal tudi najmanjše novce. S trobecem zajame 15 do 20 litrov vode in si jo potem brizga v usta. Lahko pa si z njim pobrizga vse telo.

Možgani slona tehtajo štiri do pet kilogramov, torej so trikrat težji kot človeški. Povprečna življenjska starost slonov je manj kot petnajst let.

Sloni potrebujejo velike količine krmil, ker hrano slabo izkoriščajo. Pojede okoli 150 kilogramov trave in zelenja. Ko se sloni pasejo, se neprestano premikajo. Kadar se pasejo na sveži travi, ki je poglajala po požaru, se tako predajo temu užitku, da se jim lahko približa na petnajst metrov. Med pašo zapro oči, ali pa gledajo v tla pred svojimi nogami. V Tanzaniji se spravijo sloni nad sadove drevesa marula brž ko dozore. Ti v slonjih želodcih fermentirajo in jih živali se opijanijo. Nekaj slonov postane pri tem napadalnih, drugi pa so »samo v rožcah«. Čeprav pijani sloni vsako leto kakšno zagojedo, ne pomenijo nobene nevarnosti za obiskovalce, saj skrbje, da v bližini postojank ni teh dreves. Domačini delajo iz sadežev pivo marulo, ki je zelo močno. Zato tega drevja ne sekajo za kurjavo.

Sloni so edine afriške živali, ki kopljejo luknje, da bi prišli do vode. V ta namen zrahljajo zemljo z okli, potem jo vzdignejo in s rilcem izkopljejo navpične, včasih meter globoke luknje v tla. Tako odpirajo vodo zlasti v peščenih strugah usahljelih rek. Odpirajo zase in za mnoge druge živali: nosorožce, antilope, zebre, ptiče in jim tako omogočajo, da prebijejo sušo.

Pravijo, da skuša vsakdo, ko se vrne iz tega abstraktnega sveta, napisati o njem knjigo. Lahko jo piše o sebi, o nevarnostih, o srečanju s človekom v rdeči masajski tuniki, o levu, ki je poiskal senco pod avtomobilom.

Toda ne o Afriki.

V njej je Evropejec naključni popotnik, ki ne bo nikoli prestopil učilnice prvega razreda divjine. Kajti ne zna se pogovarjati z drevesi in govorica živali mu je tuja.

KONEC

Ženske so bile en sam pogled in ena sama usta.

— To da je... ni hotela reči do konca Grdenka.

— Pisalo, pisalo! je rekla Strgarka namesto nje.

Debevka, ki je mimogrede ujela možovo hojo po dvorišču, je počasi vstala, ko da hoče samo do praga, da bi videla, če je nad hosto svetlo. In če je morda že čas. A so vstale tudi ženske in segale po jopicah in srpih. Pogledovale so proti mizi, da bi se kaj rekla, a so se samo še zamišljale v zbuje in rdeče misli.

Druga za drugo so se potem nagnetle na prag, pogledovale v ozki izsek neba med hlevom in hišo, otipavale dvorišče, kjer je šaril Debev s karbidovko, in se počasi spustile nanj kot v vodo.

Debev je dvignil luč k obrazu, da bi jim posvetil, ženske pa so zadržale in se začele ovijati v jope.

— Lepo bo! je rekla Strgarka izpod oreha. Od tam se je že videlo v ozki dol, kjer so bile njive.

Ženske so stopile naprej in se ognile vejam, ki so štrlele nadnje. Podrsale so po gladki orehovi skorji in se še samo glasno zagledale v dol. Hosta, ki ga je zapirala od spred in s strani, se je že polnila z luno, ki je lezla izza nje kot odmev velikega požara. Brez tistega hrstenja, ko načne ogenj ostreše. Nobenega poka zaradi vročine, ko se napne in razkolje tram. Samo žar je odmeval s pogorišča in klical v nebo.

Ogenj je vstajal kakor lev. Stal je tam in se oziral ves samotni. Upiral je svoj rumeni pogled v puščavo, ki je dihala v potajenem strahu. Leni in zmehdeno se je vzpel še više in poslušal, kaj diha iz puščave. Ujel je šume ptic.

Zlati in čisti rob lune je začel poskakovati izza drevja.

Dol, so videle ženske, je bil ves zaduščen z meglicami. Megle so se stiskale okoli jelš, vrb, vijugale so se nad potočkom. Redkeje plasti pa so kot prah, ki ga je vzdignil voz, ležale nad njivami in travniki in čakale na veter, da jih poleže.

— Pojó! je rekla Strgarka.

Grdenka je nastavila pol obraza, da bi slišala: — Pojó?

— Pojó, ja! jo je ježno pogledala nazaj Strgarka.

— Pa res! je slišala že tudi Božička. Bodo ali Žagarjevi ali pa Furlančkov. Mrkučev je tudi zraven.

— Furlančki so! se je odtrgala Strhlija.

— Mrkučev že je! je rekla Strgarka. In Žagarjevi so zraven!

Grdenka se je pomikala k ženskam. Zdaj jih je tudi ona čula.

Peli so žalostno in zateglo. Vesela žalost je bila to, iz njih pa jo je trgala divja moč.

Glas, ki je vodil, bi težko speljal do konca, če ga ne bi bili odnesli naprej basi.

PAVLE ZIDAR

13

SVETI PAVEL

Bom vprašal kelnarico, ki sladko vince točijo, če one kaj vedo, kam je veselje šlo...

In basi so poprijeli:

Vesolja ni nikjer, nikjer, nikjer, nikjer, vesolja ni nikjer, nikjer, nikjer...

Melodijo je bilo sem in tja še ujeti, a ne več tako od blizu.

— Žagarci so! je rekla Debevka.

— Žagarci! Žagarci! je pojamlala Strgarka. Jih že hudič spet kam nese.

— V Gorenji dol voglarit.

— H komu neki! se je zadrta Stihlija nad Grdenko. Kdo naj se pa ženi zdaj!

— Saj res! se je zasmejala Strgarka. Tepst se gredo, kot pribito. Počasi so se odmajale na pot. Spredej sta šli Strgarka in Debevka, za njima pa one tri.

Od hleva in poda je zavaloval topel vonj po čebeljih panjih, po nekaj korakih pa ga je spet zamenjal rezki duh zemlje.

Debevka je stopila na stezo, ki je spremljala kolovoz. Strgarka pa je še švedrala po kolovozu in se zaletavala v mokre in trde kepe zemlje. A se je nazadnje vdala; stopila je še sama na stezo, jamraje in počasi.

Šle so druga za drugo. Po nogah jih je lizala mokra trava. Odkrivalo so jo z nogami, da je šumela, ko da jo obvohuje volovski gobec.

— Kaj pa je? je postala Debevka in počakala na Strgarko, ki se je smejala.

Strgarka je počakala še na ostale. Takoj so zabegale z očmi.

— Smejem se..., je rekla in se še enkrat na dušek odsmejala. Poprej vam nisem povedala, da sem brala na sodnji tudi, da so, kaj vemo koga, obsodili, ker ni imel pravilno osvetljenih volov.

Ženske so zafirlele z lahkotnimi glasovi, kot listje, ki ga je pocukal veter.

— Pa se obrnem, je prigovarjala sama sebi Strgarka, če me je kdo poslušal od sodnije, ko sem brala tisto tam. In zagledam portirja, resnega dedca, kako moli pol obraza izpod kape. Kaj; mu pokažem na sodbo, je treba vole osvetliti, če greš ponoči s sejma? Odkar sem na svetu, še nisem slišala ne brala kaj takega.

Ženske so veselo jamrale in se ponikale v gruči. Gledale so v dol, ki je bil ves zajet od host in svetel od lune. Velika je odkakovala od vrhov hoste. Nekaj lis porodne krvi ji je še kalilo čisti pogled. Povsod so že tudi sence naše svoje zglavje. Dramile so se, hodile ena k drugi in si dolgo nekaj govorile, čez čas pa kar naenkrat polegale.

Ženske, ki so hodile med sencami in po njih, so molčale. Otipavala jih je megla in po laseh in obrveh so se jim lesketale kaplje. Včasih si je katera otrla s čela hlad.

Travniki, po katerem so hodile, je bil počez zasekan s črno stezo. Na obeh straneh steze je negibno ležala sinjasta meglica. Slišati je bilo oves, ki je podrhteval. Svetloba na nemirnih resah je valovala kakor voda. Pšenica, suha in obrnjena k tlom, pa je mrmrala od zrelosti. Vsak klas je pokal.

Debevka je upočasnila hojo. Pred njo se je razprostirala njiva kot rumena luža.

Letos sta jo zasejala prav na dnu dola. Njiva je bila budna kot vse pšenične njive nočjo.

— Tale je! je stegnila roko in se ozrla po ženskah.

Te so gledale, merile njivo navzgor in počez in si jele odpenjati jope in pritegovati rute. Sklonile so se tudi k nogam, k obutvi, ki je bila vsa opita od rose, in si jo na tesno privezale. Prijele so za srpe. Božička in Stihlija sta svoje poskusili v travi, druge pa so se že spustile k njivi. Strgarka in Grdenka skup, da bosta pobirali po levi, Debevka v sredi, Božička in Stihlija pa sta hoteli po desni navzgor.

— Zenske! jih je pogledala Debevka. Pa v imenu Boga očeta!

Sklonile so se. Srpi so posekali prve poležance. Šop za šopom so odlagale za sabo. Bil je bila suha in je hrstela, kot da bi drobil les. Srpi so prijemali nizko. Ostra strnišča jim je že bodla roke.

— Ljuljke imaš pa tudi dosti! je soplja Božička in pestovala snop.

Debevka se je vzravnila.

— Kaj je, teta?

— Da je ljuljka, sem rekla.

— Saj si je Debevka ovijala vez za snop okoli roke.

PROGRAM DELA OBČINSKE KONFERENCE SZDL JESENICE

V preteklem tednu je predsednica Mara Taler sklicala razširjeno sejo izvršnega odbora občinske konference SZDL Jesenice. V obravnavo je predložila predlog programa dela občinske konference SZDL do konca letošnjega leta, delovni osnutek statuta Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in predlog samoupravnega sporazuma o sodelovanju in organizaciji vlaka bratstva in enotnosti občin iz SR Slovenije in SR Srbije ter poročilo o poteku akcije Vlak bratstva in enotnosti 1974. Seje so se poleg članov izvršnega odbora udeležili še predsedniki krajevnih odborov SZDL in sekretar občinskega komiteja Ludvik Kejžar ter predsednik občinskega sindikalnega sveta Anton Grošelj.

Prvi del programa dela konference do konca leta, zajema področje organiziranja SZDL v občini Jesenice in sicer javne razprave o predlogu statuta SZDL Slovenije z organizacijo seminarja, izdelavo in sprejem statutarne dokumentacije občinske konference in krajevnih konferenc SZDL, kadrovskih priprav za konstituiranje konferenc in organov občinske in krajevnih organizacij SZDL ter konstituiranje krajevnih konferenc SZDL.

Organiziranje in konstituiranje krajevnih samouprav, je drugi sklop nalog programa, ki predstavljajo izdelavo in sprejem statutarne dokumentacije krajevnih skupnosti.

Tretja pomembna programska obveza je konstituiranje samoupravnih interesnih skupnosti, od izdelave statutarne dokumentacije na principu delegatskih odnosov, do konstituiranja le-teh.

Poleg navedenih nalog je v programu zajeta permanentna skrb za pomoč prizadetemu Kozjanskemu, vprašanje srednjeročnih načrtov, informiranje in izobraževanje delegatov, konstituiranje odborov za splošni ljudski odpor, evidentiranje možnih kandidatov za vodilne funkcije v organizacijah SZDL in formiranje koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravno družbo in cerkvijo.

Program dela je zelo konkreten z navedbo zadolžitve posameznih organizacij in organov SZDL ter opremljen z roki izvršitve.

Program dela so na seji ugodno ocenili in ga potrdili.

Na seji je bila podana tudi kratka informacija o osnovnih značilnostih delovnega osnutka statuta Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije, ki bo še nekoliko dopolnjen in predložen v javno razpravo članom oziroma organizacijam SZDL.

Na seji so tudi soglašali s samoupravnim sporazumom o sodelovanju in organizaciji vlaka bratstva in enotnosti, ki ga podpisuje 25 občin

iz SR Slovenije in prav toliko iz SR Srbije. Z njim se ureja vsakoletna izmenjalna organizacija in medsebojni obiski občanov občin podpisnic z vlakom bratstva in enotnosti.

SKLICANE SEJE VSEH TREH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

V prihodnjih dneh so sklicane ločene seje vseh treh zborov občinske skupščine Jesenice in sicer v torek 24. septembra tretja seja družbenopolitičnega zbora, v četrtek 26. septembra pa drugi seja zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti. Delegati oziroma delegacije, so gradivo za sejo prejeli že pred mesecem dni, tako da so v okviru delegacij ali v širših okvirjih lahko izoblikovale stališča in mnenja do posameznih obravnavanih vprašanj.

Vsem trem zborom je predloženo v razpravo: Predlog odloka o potrditvi zaključnega računa proračuna občine Jesenice za leto 1973; Predlog odloka o potrditvi zaključnega računa bivšega družbeno investicijskega sklada za leto 1973; Predlog odloka o prepovedi prodaje in točenja alkoholnih pijač v določenem času na območju občine Jesenice; Osnutek odloka o pogrebem obredu v občini Jesenice; Osnutek odloka o pokopališkem redu za pokopališča na območju občine Jesenice; Predlog odloka o določanju prispevka od spremembe namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča; Predlog odloka o zavarovanju plemenitne pojaste čebel — matic pod Zelenico; Predlog odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov občinske skupščine Jesenice; Predlog družbenega dogovora o oblikovanju štipendijske politike v SRS; Imenovanje iniciativnega odbora za ustanovitev skupnosti socialnega skrbstva; Sprejetje predloga zazidal-

na letošnji kombinirani vlak bratstva in enotnosti med gorenjskimi in štajerskimi občinami, je z Jesenic prijavljenih 42 občanov, ki bodo v SR Srbiji obiskali družine, ki so jim med izgnanstvom v letih 1941—1945 nudile zatočišče. Prihodnje leto pa bodo le-ti vrnili obisk jeseniškim družinam.

Ob sklepu seje so govorili še o državnih odlikovanjih in o pripravi na proslavo dneva republike — 29. novembra, za katero je program predložil in izrazil pripravljenost organiziranja le-te, mladinski aktiv krajevnih skupnosti Plavž.

nega načrta za samski dom Kovinar na Jesenicah; Predlog za razrešitev in imenovanje novega člana v poslovni odbor konzorcija za izgradnjo vršinskih žičnic ter predlog za imenovanje novega predsednika tega odbora.

Razen tega pa bosta družbenopolitični zbor in zbor krajevnih skupnosti razpravljala še o predlogu odredbe o dopolnitvi odredbe o preimenovanju ulic in trgov na območju mesta Jesenice.

Navidežno obsežen dnevni red, ki zajema številna interesna področja, vendar pa bo potek sej lahko krajši in učinkovit, če bodo delegati res prišli na sejo pripravljeno, to je z oblikovanimi mnenji in stališči svoje delegacije ali širše interesne skupnosti.

K vabilu so priložena stališča statutarne komisije in predlogi komisije za volitve in imenovanja ter kadrovska vprašanja, ki jih bodo delegati lahko primerjali s svojimi.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

V sredo 25. septembra bo 4. seja vseh treh zborov občinske skupščine. Osrednja točka dnevnega reda bo obravnavanje poročila o gibanju gospodarstva v občini v prvem polletju 1974. Razen tega bodo obravnavali tudi osnutek programa vsebine in datumov sej občinske skupščine in njenih zborov za obdobje september 1974 — junij 1975. Sklepali bodo o odlokih o organizaciji upravnih organov občinske skupščine, o delovnem področju skupščinske službe in o povračilu stroškov delegatom in članom organov skupščine. Delegati bodo na seji izvolili komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov ter izrekli soglasje k imenovanju novih ravnateljev osnovne šole v Gorjah in v Radovljici, razen tega pa bodo imenovali tudi 12 članski iniciativni odbor za ustanovitev komunalne samoupravne interesne skupnosti.

Na 1. seji novoimenovane komisije za organizacijsko kadrovska vprašanja pri občinskem sindikalnem svetu, v torek 17. septembra, so obravnavali potek evidentiranja možnih delegatov za 7. kongres ZSS, po osnovnih sindikalnih organizacijah. Delegati za kongres bodo volili na sejah vseh sindikalnih konferenc, ki bodo v času od 23. septembra do 2. oktobra za vsa področja dejavnosti. Razen tega so na seji pretresali tudi predloge konferenc o imenovanju novega sekretarja občinskega aktiva mladih delavcev.

V četrtek 19. 9. bo 30. seja izvršnega odbora kulturne skupnosti Radovljica, na kateri bodo sodelovali tudi predstavniki vseh občinskih družbenopolitičnih organizacij, zavodov in ustanov — porabnikov sredstev kulturne skupnosti. Obravnavali bodo osnutek novega zakona o kulturnih skupnostih, osnutek dogovora o usmeritvi razvoja kulturne dejavnosti od 1975 do 1976 ter se dogovorili o izhodiščih in nalogah pri sestavljanju programa za 1975. leto. Na seji bodo spregovorili tudi o pripravah na uskladitev organizacije in konstituiranje TKuS v skladu z novo ustavo ter v ta namen imenovali akcijski odbor.

Občinski odbor ZZB NOV Radovljica je obvestil nekdanje borce jeseniško-bohinjskega odreda, da bo do ponedeljka 23. septembra 1974 zbiral prijave za proslavo 30-letnice ustanovitve JB odreda in odkritje spominske plošče v Predjambi v Postojni. Proslavo bo organiziral odbor JB odreda v nedeljo 29. septembra. Posebni avtobus bo vozil z Bohinjskega Bleda in Radovljice. Vsi bivši borci JB odreda bodo prispevali za prevoz 10 din, ostali udeleženci pa po 50 din. Na proslavi bo sodelovala tudi delegacija sedanega JB odreda s prapori občinske organizacije ZZB.

Na zadnji seji krajevnega odbora SZDL Ribno, so razen o pripravah za izvedbo nove organiziranosti in konstituantne bodoče konference SZDL in zbora delegatov KS, spregovorili tudi o možnostih za dograditev mostu čez Savo in asfaltiranje ceste Ribno—Koritno. — O tem je pred nekaj dnevi razpravljala tudi svet KS. Odsek dolg 700 m so že asfaltirali s sredstvi samoprispevka občanov, ki so zbrali 80.000 din. za nadaljnja dela pa bodo dobili denar od občinske skupščine in cestnega sklada. Za most nameravajo nameniti denar, ki ga bodo dobili od prodaje zemljišča Kompas v neposredni bližini njegovega gostišča. Na seji so tudi sklenili, da bodo v oktobru sklicali občni zbor DPD Svoboda Franc Jedretič in ponovno poživili delo domačih amaterjev.

Izvršni odbor občinskega odbora RK je 11. 9. na seji potrdil poročilo o finančnem poslovanju in pri tem ugotovil, da je bilo uspešno predvsem zaradi močno razvejane lastne dejavnosti. Izrekli so priznanje zlasti zdravstveno prosvetni komisiji, ki jo vodi prizadeta predsednica dr. Metka Praprotnik. Na seji so se dogovorili tudi o pripravah na teden boja proti tuberkulozi od 22. do 29. novembra in za nosilce organizacijskih nalog določili komisiji za zdravstveno prosvetno vzgojo in za mlade člane RK. Po daljši razpravi so sprejeli tudi program dela občinskega odbora RK za drugo polletje 1974 in programe vseh štirih komisij. Najpomembnejša naloga RK v jesenskem obdobju bo priprava za letošnjo krvodajalsko akcijo ter vsakoletna proslava krvodajalcev.

Glede na to, da bodo v kratkem začeli rušiti stavbo Park hotela na Bledu, bodo morali izseliti tudi vse trgovske in druge lokale, ki so jih imeli v najemu podjetja in zasebniki. Trgovsko podjetje Murka bo svojo prodajalno Tekstil s prvim oktobrom preselilo v pritlične prostore restavracije Blegaš, ki je last hotela Jelovica. Vendar pa je to samo začasna rešitev, zato se vse bolj kaže potreba po novem trgovskem središču na Bledu.

V naslednjem tednu bodo začeli v radovljiški občini sklicevati druge seje sindikalnih konferenc. V ponedeljek 23. septembra bo seja konference sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije, v torek pa konferenca delavcev vzgoje in izobraževanja. Vse konference bodo opravile svoje seje do 2. oktobra. Razen poslovnikov bodo na sejah sprejeli programe dela in poročila o strukturi občinskih konferenc in drugih organov sindikatov in izvolili delegate za 7. kongres ZSJ in 8. kongres ZSS.

Na seji novoizvoljene komisije za kulturo pri občinskem sindikalnem svetu so za predsednika izvolili Zbontar Damjana iz tovarne Plamen Kropa. Komisija je ugodno ocenila potek kulturne akcije v letošnjem letu in podprla predlog kulturne skupnosti, da se ta akcija razširi v prihodnjem letu razen na gostovanje poklicnih gledališč tudi na najuspešnejše amaterske skupine, v delovnih kolektivih pa še z likovnimi, glasbenimi in literarnimi predstavami. Komisija je pripravila tudi predlog celotnega programa kulturne akcije za 1975. leto in sklenila, da do 1. oktobra v vseh sindikalnih organizacijah imenujejo komisije oz. poverjenike za kulturo.

Solidarnostna akcija za pomoč Kozjanskemu v radovljiški občini po oceni koordinacijskega odbora, ki se je sešel prejšnji teden, poteka bolj uspešno, kot kažejo prvotni podatki SDK. Že do 4. septembra je bilo od predvidenih 120 milijonov starih dinarjev, zbranih 110 milijonov din. Do konca meseca, bo celotni znesek precej večji od predvidenega, saj je še cela vrsta delovnih organizacij, ki zaradi objektivnih vzrokov svojega zneska niso nakazale.

V radovljiški občini deluje sedem strelskih družen z 230 odraslimi člani in nekaj sto članskimi pionirskimi krožki. Navzlic velikemu zanimanju in pripravljenosti strelcev pa vse družine ne morejo razviti dejavnost kot bi želele. Domala povsod se ubadajo s pomanjkanjem primernih prostorov za zimsko vadbo strelcev, odprtih strelšč in pa prostorov za shranjevanje orožja in streliva. Zato so ta problem načeli tudi na koordinacijskem odboru za SLO, ki bo skušal vsaj delno zagotoviti boljše pogoje za njihovo delo.

Vzporedno z bilancami o rezultatih letošnje turistične sezone, so zbrani tudi še podatki o obisku najpomembnejših kulturnih objektov v občini. Očitno je, da je to odvisno tudi od bolj ali manj ugodnega turističnega prometa. Obisk ni dosegel lanskoletnega števila zlasti v muzejih, ki sodijo med najbolj zanimive privlačnosti za turiste. V 12 mesecih lani je Kovaški muzej v Kropi obiskalo nekaj nad 14.000 turistov, do 1. septembra letos pa 10.300. Muzej talcev v Begunjah lani 36.625, v osmih mesecih letos pa 27.254. Izjema je samo čebelarški muzej v Radovljici, ki je letos zabeležil že 3.378 obiskovalcev, lani pa zaradi obnovitvenih del, ko je bil v prvem polletju zaprt le 2.786 obiskovalcev.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE OB 30 - LETNICI USTANOVITVE JESENŠKO - BOHINJSKEGA ODREDA V PREDJAMI

Odbor borcev jeseniško-bohinjskega odreda z Jesenic in krajevnih organizacij ZB NOV Bukovje, organizirata v nedeljo 29. septembra 1974, ob 10. uri v Predjambi pri Postojni odkritje spominske plošče v počastitev 30-letnice ustanovitve tega odreda.

Prevoz z avtobusi bo organiziran z Jesenic, Radovljice in Bohinjskega Bleda. Borce jeseniško-bohinjskega odreda vplačajo ob prijavi 10 dinarjev, kot prispevek za prevoz, ostali udeleženci pa plačajo 50 dinarjev.

Prijave zbira občinski odbor ZZB NOV Jesenice in Radovljice do vključno ponedeljka, 23. septembra 1974. Borce iz ostalih krajev naj se poslužijo rednih prometnih zvez in osebnih vozil.

Odhod avtobusov bo ob 6.30 uri izpred zdravstvenega doma na Jesenicah s postanki na vseh avtobusnih postajah do Zirovnice.

Za udeležence iz Bohinjskega Bleda je odhod ob 6. uri izpred hotela Črna prst, s postanki do Radovljice.

Skupen odhod vseh avtobusov je izpred avtobusne postaje v Radovljici ob 7. uri.

POČASTITEV SPOMINA PADLIH BORCEV NA POKLJUKI

V nedeljo, dne 1. septembra, smo bivši borci krajevnih organizacij ZB NOV terena Plavž, organizirali počastitev spomina 79 padlih borcev 3. bataljona Prešernove brigade, ki so padli 15. 12. 1943 na Pokljuki, kjer je postavljen tudi spomenik.

Zjutraj ob osmih sta nas dva avtobusa — bilo nas je približno 90 udeležencev — izpred stavbe občinske skupščine pripeljala prav do spomenika na Pokljuki. Nekateri so prišli tudi z osebnimi avtomobili in ob deveti uri nas je bilo zbranih že več kot 100 udeležencev tega spominskega srečanja.

Ob zaključku programa je o takratni bitki pripovedoval Janez Ambrožič, ki se jo je bil udeležil in je le po naključju ostal živ.

Preden smo zaključili spominsko svečanost pri spomeniku, smo zapeli še nekaj partizanskih pesmi in se napotili nekaj višje v breg, kjer je grobišče padlih borcev. Tudi tam smo zapeli nekaj pesmi in z enominutnim molkom zaključili celoten spominski del tega srečanja.

Temu je sledil zabavni del srečanja. Nekaj po 17. uri smo se odpravili nazaj na Jesenice, zadovoljni in s trdno voljo, da moramo taka srečanja pri spominskih obeležjih padlih borcev pri nas, organizirati večkrat. Anton Žerjav

RED IN ČISTOČA, Vendar NE NAJBOLJŠA

Komisija za red in čistočo pri Turističnem društvu Jesenice je ugotovila, da se je zadnja leta, kar zadeva čistočo na Jesenicah, stanje precej izboljšalo. K temu so vsakakor pripomogli ustrezni ukrepi skupščine občine Jesenice in organizacije združenega dela Kovinar Jesenice, kjer postopoma razvijajo nove službe, ki skrbijo in so zadolžene za čistočo v mestu ter okolici.

Razumljivo pa so v zvezi s tem še pomanjkljivosti, predvsem kar zadeva odlaganje smeti. V tem pogledu je zelo slabo na področju od čiščenja v kamnolomu, do transformatorja Podmežaklo, na Tomšičevi cesti ob mostu Ukove, na Mali Ukovi in Čopa do transformatorja, zanemarjeno je igrišče za otroke ob prvih treh stolpnih na Plavžu in podobno.

Ugotovljeno je, da se na nekaterih mestih Podmežaklo sprehajajo podgane kar po cesti, da vozniški motornih vozil svoje avtomobile puščajo kar na pločnikih. Posebno pogosto je to na Tomšičevi cesti.

O vsem tem je komisija obvestila upravni odbor Turističnega društva, ki bo pristojnim za urejanje teh problemov, predlagal primerne ukrepe. B.

Izpraznjeno umetno jezero v Mostah s poglabljeno strugo nazorno kaže koliko nesnage se je nabralo v teh letih.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

novinci smo upravičeno pričakovali, da bo s tem cena ogrevanja nižja, kar je popolnoma logično, nikakor pa ne višja od prejšnje. Oglejmo si za ilustracijo tabelo porabe toplotne energije za sezono 1973—74.

Seštevek nam pokaže, da smo porabili 3243 Giga kalorij toplotne energije po 50,00 dinarjev ali skupaj za 162.150,00 din. V tej sezoni pa smo stanovalci plačevali ogrevanje mesečno: za trosobno stanovanje 140,00 din, za dvosobno stanovanje 120,00 din. V eni stolpnici je 25 trosobnih stanovanj in 27 dvosobnih. Preprost račun nam pove naslednje rezultate:

25 stan. po 140,00 din	3.500,00 din
27 stan. po 120,00 din	3.240,00 din
skupaj	6.740,00 din

stom cena ogrevanja zviša in sicer od 50,00 din na 160,00 din Giga kalorige, ali za kvadratni meter ogrevane površine 5,20 din. Ne vemo, ali je v tem izračunu všteta tudi predsoba, kjer pa ni radiatorja. Če vzamemo za primer, da bomo tudi v sezoni 1974—75 porabili isto količino toplotne energije, pridemo do naslednjih rezultatov:

Stanovanjsko podjetje bo v tem primeru nakazalo Železarni din 964.800,00. Razlika znaša 446.000,00 din. Ob koncu izračuna naj povem še

Naj navedem le primer varnostnega ventila za paro v predelovalnih obratih (hala žičarne II). Ventil je bil vso zimo pokvarjen in para je neprekinjeno uhajala. Posebno se ob prostih dnevih, ko je bil zaradi zmanjšane porabe pritisk v toplotodu večji. Ali obstaja možnost, da bi nam denar za porabljeno toplotno energijo upoštevali kot odbitek na izplačilnem listku.

Pritožbo na to podražitev so vložili le stanovalci stalnice cesta Maršala Tita 3. Zakaj hišni sveti niso sklicali sestankov vseh stanovalcev in upoštevali pripombe vseh ter na podlagi teh vložili pritožbo na ustrezne organe?

Naj na koncu poudarim, da stavovalci vemo za podražitev naftnih derivatov, oziroma surovine za kurjenje kotlov, zato je bilo podražitev pričakovati. Ta pa bi morala biti seveda realna in v skladu s cenami surovin. Zavedati se moramo, da stanujejo v teh stolpnih v veliki večini delavci s poprečnimi osebnimi dohodki in nam ni vseeno, kakšna je cena stanovanja, ogrevalist in ostalih uslug. Osební dohodek se nam je v Železarni dvignil s 1. 7. 1974 za 100,00 din, kar pa je še za kritje razlike v ceni kurjave premalo. Odgovor nekaterih, zakaj smo šli delavci v takšna stanovanja, če jih ne moremo plačevati je neumesten in ni v skladu s socialističnimi načeli. Želim, da mi kdorkoli od tistih, ki so za to odgovorni in tudi plačani da ustrezen odgovor.

Janko Fon

V soboto, 14. septembra je gobarska družina z Jesenic organizirala v klubskih prostorih BK Jesenice v Bazi zanimivo in poučno gobarsko razstavo. Na razstavi je bilo na ogled preko 90 vrst užitnih in neužitnih gob, tako, da so obiskovalci razstave, katera je bila odprta še vso nedeljo, res imeli priložnost mnogo tega videti in se marsikaj naučiti.

Razstava je bila odprta v soboto ob 17. uri, ob tej priliki je bilo tudi poučno predavanje, na katerem je predaval Tone Korenc o pomenu gob in njihovi uporabi, kar je ilustriral tudi z barvnimi diapozitivi. Predavanja se je udeležilo preko 50 ljudi.

V nedeljo pa je bil ob razstavi še gobarski piknik, na katerem so člani gobarskega društva postregli vsem z okusnim gobjim golažem iz sedmih različnih vrst gob. Da je razstava uspela nam pove to, da si jo je ogledalo več kot 1000 ljudi.

Gobarska družina Jesenice obvešča vse nabiralce gob, da bo od sedaj naprej vsak ponedeljek od 16. do 18. ure v Bazi pregled gob, katere bodo nabiralci prinesli na vpogled. Tam bo strokovnjak, ki bo razlagal, katere gobe so užitne, katere ne. Obenem gobarska družina prosi, da nabiralci, kateri hodijo po gobe in letih ne poznajo, pustijo pri miru in naj jih ne brcajo ali drugače uničujejo.

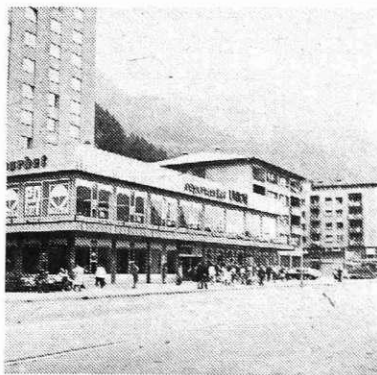
Vsi prisotni so izrazili željo, da bi bilo takšnih gobarskih razstav in piknikov še več.

CK

Konec poletja je Mladinska knjiga poslala na knjižni trg prvo serijo nove knjižne zbirke z naslovom HUMOR. Zbirka bo prav gotovo razveselila številne bralce; vedrega branja nikoli ni dovolj. Nekateri pravijo, da smo Slovenci bolj žalostni ljudje. Če so knjige merilo, bo to najbrž kar držalo, saj je bilo doslej natisnjenih razmeroma malo šaljivih knjig, tako izvirnih kakor tudi prevedenih. In še to, kar je, je marsikdaj bolj zaprašen. Humorično in satirično pisanje je pogosto vezano na kake aktualne dogodke, pa zgubi pravo barvo in privlačnost za bralca, ko se dogodki in okoliščine, ki so pisatelja spodbudile, nekoliko odmaknejo. Vselej seveda ni tako, tudi v tej zvrsti najdemo dela »za vse čase«: kot primer navedimo Lukianove satire, ki v 18. stoletjih po svojem nastanku — tako se vsaj zdi — še niso zgubile svoje prvotne svežine. Mogoče zato, ker so nastale na prelomu dveh velikih dob, kar je tudi značilnost našega časa? Vsekakor za večino satirikov in humoristov ne velja, kar smo rekli o Lukianu. — Tudi v knjižnici smo novih zbirk navadno veseli, vendar skoraj vedno z določenimi pridržki. Že pred meseci smo v tej rubriki zapisali, da si založbe pri podobnih knjižnih zbirkah vsaj spčetka vse prerade pomagajo s ponatiski. Knjigarnam — te so vse izdave prejšnjih izdaj medtem že razprodale ali pa poslane na odpad — je kajpak vseeno, knjižnice, ki pa hranijo še izdave prejšnjih izdaj, pa se znajdejo pred dilemo: ali bi kupile novo izdajo ali ne. Te dileme ni vedno lahko rešiti, mogoča so namreč najrazličnejša presenečenja. Pogosto se zgodi, da bralci po novi izdaji pridno segajo, čeprav se prejšnjih izdaj, ki so že leta ali celo desetletja ležale na policah, niso niti pritiknili. Ta usoda je doletela tudi nekatera izmed del iz zbirke HUMOR, o katerih bomo kaj več spregovorili spodaj. Prej pa povejmo še to, da niti ena izmed teh knjig ni zdaj izšla prvič.

Honoré de BĂLZAC: Okrogle
povesti.

To je menda že četrta izdaja te Balzacove mojstrovine pri nas. Prvič je prevod **Okroglih povesti** izšel l. 1954 v razkošni bibliofilski izdaji z ilustracijami znamenitega francoskega ilustratorja Gustava Doréja in našega grafika Elka Justina. — **Okrogle povesti** so ob Balzacovem močnem ciklu romanov, ki sestavljajo *Človeško komedijo*, njegav-

Trgovsko in prometno središče mesta

šno stransko delo, lahko bi rekli celo nekakšen stranski produkt. S tem nečemo določati kvalitete. Vsekakor drži, da je **Človeška komedija** Balzacovo življenjsko delo, **Okrogle povesti** pa so ... težko je povedati, kaj. Veliki mojster francoskega realizma je v njih po vsem videzu izživel tisto plat svoje narave, ki v »resnih« romanih ni mogla priti do besede. Najbrž je bilo v zgodovini človeštva malo tako vsestransko razvitih ljudi, kot je bil Balzac. V **Okroglih povestih** je pač prišla do besede njegova galska dovornost, njegova čutnost in radoživost. Tu je lahko Rabelaisov rojak zasukal zgodbo tako, kot se mu je zahotelo, ne da bi se pri tem čutil vezanega s pravili, ki so nedvomno vodila njegovo roko in um, ko je ustvarjal Očeta Goriota, Strica Ponsa, Zgubljene iluzije in druga temeljna dela evropskega realizma.

John STEINBECK: Polentarska polica. — Ulica ribjih konserv.

Ton, v katerem sta napisana ta dva kratka Steinbeckova romana, opravičuje njuno uvrstitev v zbirko HUMOR. Steinbecka smo pri nas v zadnjih desetletjih precej prevajali, simpatije si je pridobival zlasti s tem, da je neolepšan prikazoval ameriško življenje, zlasti kar zadeva podeželski življenj. Pri nas je imel največji uspeh njegov roman **Vzhodno od raja** — po katerem je bil posnet zelo uspešen film z Jamesom Deanom v glavni vlogi —, socialna romana Negotova bitka in Sadovi jeze, pa še vrsta nadvse zanimivih krajših del (**Biser, Ljudje in miši** itd.).

Marcel A YME: Zelena kobila.

Če je Steinbeck tipičen predstavnik novega realizma, tega ne bi mogli reči za novejšega francoskega pisatelja Ayméja. V Ayméjevih delih se na svojevrsten način prepletajo realistični in fantastični elementi. Roman **Zelena kobila** je edina njegova knjiga v slovenščini. Pred desetletji smo lahko prebrali dve njegovi krajši zgodbi, ki sta izšli v zbirki novejših francoske proze, (ta je izšla pri založbi Obzorja z naslovom **Potovanje po veliki Garabaniiji**). Naslov ene od teh dveh zgodbi — **O človeku, ki je hodil skozi zid** — precej razločno nakazuje, kakšno vrsto proze piše Marcel Aymé.

Janko MLAKAR: Gospod Tre-
bušnik.

Mlakar, ki ga poznamo predvsem kot planinskega pisatelja, je ustvaril Trebušnik enkrat v začetku tega stoletja. Povesti — oziroma šaljivi potopisi o tem junaku (ki ga je bržkone navdihnili Daudetov Tartarin iz Tarascona) so prvič izšli pri Mohorjevi družbi v letih pred prvo svetovno vojno. V uvodu k svojim Izbranim planiskim spisom, ki so izšli trideset let za tem, nam Mlakar pove o svoji humoristični žilici: »Jaz sem jako resen človek in se nagibljem celo k sentimentalnosti in melanholiji. Zato se mi najbolj dopadejo žalostne povesti. ... Vesel sem v družbi, šaljiv v predavanjih in v spisih zgolj iz ljubezni do bližnjega. Ljudje bi radi slišali kaj vselega, jaz pa jim ustrežem.« — Sedanji **Gospod Trebušnik** je nekoliko popravljen izbor iz večernih besedil.

Na Soteski dokončujejo oporni zid

Če to vsoto pomnožimo s številom stolpnice dobimo rezultat 33.700,00 din mesečno. Ker pa smo porabo toplotne energije plačevali vse leto, moramo to vsoto pomnožiti še s faktorjem 12. Končni rezultat je torej kar 404.400,00 din. Po tej, danes že stari ceni je, kot je razvidno iz tabele, stanovanjsko podjetje nazakalo Železarni 162.150,00 din, od stanalcev pa je dobilo 404.400,00 din. Razlika v ceni je torej v korist stanovanjskega podjetja za din 242.250,00.

Stanovanjsko podjetje pa nas je 27. 7. 1974 obvestilo, da se s 1. avgu-

25. 3. 1974	Gledališče	16.579,55
29. 3. 1974	Gledališče	8.605,75
4. 6. 1974	Gledališče	8.605,75
7. 12. 1973	Otroški vrtec Sava	7.479,00
3. 1974	Otroški vrtec Sava	7.479,00
28. 6. 1974	Otroški vrtec Sava	3.739,55

Koliko je plačal TVD Partizan nima podatkov. Podatek sem navele del zato, ker mi je jasno, da se je vsota v korist stanovanjskega podjetja le še povečala. Razumljivo je, da se del teh sredstev porabi za vzdrževanje napeljave, medtem, ko so popravila radiatorjev zajeta v stanarini. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko so stala vzdrževalna dela v preteklem letu.

Vprašujem, zakaj ne bi montirali števecv za porabo in bi tako imeli natančne podatke o porabljeni toplotni energiji. Tako bi plačevali le dejansko porabo, odpadlo pa bi negodovanje na račun Železarne in stanovanjskega podjetja. Ker sem tudi sam dolgoletni delavec v Železarni in ravno delavcev Železarne je v teh stolpnih največ, se čudim, da podjetje kaj takšnega odobrava. Zakaj moramo plačevati toplotno energijo po tako visoki ceni, medtem ko po vsej Železarni uhaja para v atmosfero.

Člani jeseniške družine gobarjev so v Bazi pripravili zelo poučno razstavo

**DOPISUJTE
V ŽELEZARJA**

ZA ZAKLJUČEK ŠE V CRIKVENICO

V teh dneh v organizaciji in izvedbi delavske univerze Jesenice, tečeta prva dva dvodnevna seminarja za člane delegacij v temeljnih organizacijah združenega dela in organizacijah združenega dela naše občine. Seminarja sta bila sicer predvidena že v poletnih mesecih, vendar so ju organizatorji na željo večine prijavljenih preložili na ta čas.

Seminarja, ki potekata ves dan, zajemata šest izredno aktualnih tem in sicer: Družbeno ekonomska ureditev; Družbenopolitična ureditev; Temelji delegatskega in skupščinskega sistema; Družbeni dogovori in samoupravni sporazumi; Komuniciranje v delegatskem sistemu in Program dela organov občinske skupščine.

Čeprav je seminar za udeležence dosti naporen pa so po izjavah nekaterih z vsebino in predavanji zelo zadovoljni. Po delovnem programu delavske univerze Jesenice, naj bi tovrstni seminarji potekali permanentno in se tudi stopnjevali.

Komisija za rekreacijo, kulturo in oddihe pri društvu upokojencev na Jesenicah, je organizirala minulni četrtke krožni avtobusni izlet po alpski cesti. Prvi postanek je bil na Vršiču, drugi pri Koči ob izviru Soče in tretji v Bovcu. Mejo so udeleženci prestopili na Predelu in nadaljevali vožnjo do Trbiža in dalje do Žabnice. Z gondolo so se odpeljali na Višarje in si ogledali znamenitosti turistične točke in zgodovinsko cerkev. Navdušeni nad izletom, ki je nudil nepozabne poglede na izredno lep planinski svet in ogled raznih zgodovinskih znamenitosti v posameznih krajih, so se udeleženci vrnili skozi Rateče na Jesenice.

V ponedeljek, torek in sredo, imajo jeseniški upokojenci zaključni izlet v Crikvenico. V počitniškem domu železarne Jesenice bodo izkoristili dvodnevni pension in se v sredo večer vrnili na Jesenice.

PROSLAVA OB 200-LETNICI ROJSTVA VALENTINA STANIČA

Ob 200-letnici rojstva našega prvega gornika Valentina Staniča, je Planinska zveza Slovenije na Staničevem domu pod Triglavom, v nedeljo, 15. septembra, odkrila spominsko ploščo temu velikemu alpinistu. Na to prireditev je bilo povabljenih mnogo gostov, predstavnikov planinskih društev in drugih. Prišlo je mnogo Staničevih rojakov iz njegove vasi Bodež. Na slovesnost so prišli tudi člani pevskega zbora Lira iz Kamnika.

Najprej je pevski zbor zapel pesem Jakoba Aljaža Oj Triglav moj dom, zatem pa je Staničev življenje opisal predstavnik Planinske zveze Slovenije Tone Strojnik, ki je med ostalim dejal:

Valentin Stanič je bil duhovnik. Poleg tega stanu je bil še pisatelj in pesnik, učitelj in ljudski zdravnik, tiskar in sadjar, kmetovalec in znanstvenik, predvsem pa alpinist. Zaradi vseh teh dejavnosti je bil med ljudstvom priljubljen. Valentina Staniča lahko imenujemo našega prvega alpinista. V tistih časih je bilo izredno dejanje hoditi v gore, to še tembolj, ker so v gorski svet upali le redki srčni možje, pa še ti v spremstvu preizkušenih in vajenih domačinov. Bil je tudi prvi turist na Grossglocknerju in drugih vrhovih v Avstriji okrog Salzburga, kjer je študiral.

Obogaten z izkušnjami s salzburskih gora, se je leta 1802 spet vrnil v domače kraje in kot četrti človek po vrsti stopil na teme očaka Triglava. Staniča lahko imenujemo prvega zimskega alpinista doma in na tujem. Bil je začetnik nove dobe alpinizma — hoditi v gore brez vodnika. Niti Nemci, niti Angleži niso imeli takrat takega alpinista, kot Slovenci. Toda slava našega alpinista ne bi bila tako velika, če Stanič ne bi imel naslednikov: dr. Klemen Jug, dr. Henrika Tumo in drugih.

Govorilo je sledila recitacija pesmi, ki je bila zložena prav v spomin Valentinu Staniču. Pevski zbor je na koncu zapel še nekaj pesmi.

Mnogo udeležencev te slovesnosti je preživelo lep dan v gorah. Razšli smo se z željo, da se čez štiri leta, ko bomo praznovali 200-letnico prvega pristopa na Triglav spet srečamo.

JESENIŠKI ALPINISTI PRETEKLI TEDEN

Še vedno lepo vreme je delno pripomoglo k lepemu uspehu, ki sta ga dosegla mlada plezalca Dorči Kofler — član AO Mostrana in Niko Hrovat — član AO Jesenice, v severni steni Triglava. V petih urah sta namreč preplezala težko smer v vpadnici Črnega grabna. To je bila sedma ponovitev. Prvič sta jo preplezala Košir in Mlekuž, 13. septembra 1964. Smer je dolga 300 metrov in ocenjena s peto težavnostno stopnjo.

K slavi ob odkritju spominske plošče Valentinu Staniču, ki so se ga udeležili tudi štirje naši člani, pa je prispeval poseben del znani alpinist Uroš Zupančič, ki je kljub svoji visoki starosti še vedno zelo aktiven. Istega dne je namreč preplezal prvenstveno smer, ki poteka po polihah in okrajkih južne stene Rjavine — v treh urah (ocena III, IV). Poimenoval jo je po Valentinu Staniču.

Dan poprej pa je bila v Rjavini preplezana tudi smer Krušič—Dimitrov, v Debeli peči pa smer Jesih—Potočnik. Zdravko Hanžek

BALINANJE

V soboto, 14. septembra je bilo v Kranju gorenjsko prvenstvo v zbijanju. Sodelovalo je 15 zbijalcev, med njimi tudi trije Jeseničani: Dornik, Kozamernik in Bazo. Zmagal je član Radojliče Humerca pred Kranjčanom Škrabom, tretji je bil Jeseničan Dornik. Kozamernik si deli 8.—9. mesto, Bazo pa je bil deseti.

V nedeljo je bil v Bazi klubski turnir na pobudo gobarske družine Jesenice. Na turnirju je sodelovalo šest ekip. Zmagala je ekipa v postavi: Marjan Stržisar, Pavel Lotrič, Alfonz Dornik ml. in Drago Dermota. Ta ekipa je tudi osvojila prehodni pokal, ki ga je poklonil BK Jesenice. Gobarji — balinarji pa so sklenili, da bodo odslej vsako leto pobudniki za takšna in podobna tekmovanja. CK

INVALIDOM JESENIC

Društvo invalidov Jesenice obvešča svoje člane, da organizira dvodnevni izlet (28. in 29. 9. 1974) v Crikvenico.

Prijave sprejemamo v pisarni društva, Jesenice, C. maršala Tita 66 (Gasilski dom) vključno do 25. 9. 1974.

(18. in 25. 9. 1974 od 15. do 17. ure in 20. 9. 1974 od 10. do 11. ure).

DEŽURNE TRGOVINE V NEDELJAH V ČASU POLETNE SEZONE 1974

V nedeljo, 22. septembra, sta dežurni trgovini:
— samopostrežna Špeccerija market UNION,
— klasična Rožca 7 Kor. Bela — v vasi.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi ljubljenejega sina

ALEKSANDRA JAKOPA

se žalujoči najtopleje zahvalujemo za hitro pomoč na kraju nesreče, da bi rešili mlado življenje dr. Čehu, dr. Čebokliju in bolniškemu osebu kirurškega oddelka bolnice Jesenice, kakor tudi vozniku rešilnega avta Franciju Potočarju in vsem, ki so ga spremili v prerani grob. Topla hvala predavatelju Ivo Boršniku, njegovim sošolcem in sošolcu Dragu Bohincu za poslovitne besede ob odprtem grobu, prvemu letniku tehnične šole ŽIC in ravnatelju TS — ŽIC za podarjena venca in vso pozornost. Zahvalo izrekamo tudi Tonetu Varlu za pozornost in pomoč.

Iskreno zahvalo smo dolžni sindikatu valjarne 2400 in sindikatu žičarne ter vsem sodelavkam in sodelavcem za pozornost in materialno pomoč.

Hvala za vse darovano cvetje in vence. Za pomoč v najtežjih trenutkih se zahvaljujemo družinam Vengarjevi, družinam Čimžar, družini Nočevi in Jakopovi ter Brusovi in Markovičevi.

Neutolažljiva mamica, oče Stanko z družino, sestra Pavlika, oči Pavel, družina Venko, stari oči in stara mama in družina Jakop

ZAHVALA

Sindikatu Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob smrti moje žene. Jože Rozman

ZAHVALA

Sostanovalcem v bloku na Benedičičevi 2b se zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti mojega očeta. Loti Čimžar

ZAHVALA

Ob moji 50-letnici se vsem iskreno zahvaljujem za čestitke, predvsem pa sodelavkam in ostalim, ki so mi kupile darilo. Milka Preželj

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

21. in 22. septembra amer. barvni film BOMBA IZ CANZAS CITYA, v režiji Jerrold Fredman, v gl. vlogi Raquel Welch, ob 17. in 19. uri.
23. in 24. septembra amer. CS barvni film VRELI DIAMANT, v režiji Peter Yates, v gl. vlogi Robert Redford, ob 19. uri.
25. septembra amer. CS barvni film MALI IN VELIKI MOŽ, v režiji Arthur Penn, v gl. vlogi Faye Dunaway, ob 19. uri.

26. septembra zaprto.
27. septembra franc. CS barvni film BULEVAR RUMA, v režiji Robert Enrico, v gl. vlogi Brigitte Bardot, ob 19. uri.

28. septembra franc.-italij. barvni film KORZIKANSKO MASČEVANJE, v režiji Iv Boase, v gl. vlogi Juan Lean, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

21. in 22. septembra amer. CS barvni film VRELI DIAMANT, ob 18. in 20. uri

23. in 24. septembra amer. barvni film BOMBA IZ CANZAS CITYA, ob 20. uri.

25. septembra zaprto!
26. septembra kanad. CS barvni film PROSTITUTKA ALI SVETNICA, ob 20. uri.

27. septembra amer. CS barvni film MALI IN VELIKI MOŽ, ob 20. uri.

28. septembra amer. CS barvni film ZDAJ GA VIDIŠI, ZDAJ GA NE VIDIŠ, ob 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

21. septembra amer.-arg. CS barvni film MARIJA STUART.

22. septembra kanad. CS barvni film PROSTITUTKA ALI SVETNICA.

25. septembra amer. CS barvni film VRELI DIAMANT.

26. septembra amer. CS barvni film MALI IN VELIKI MOŽ.

28. septembra amer. barvni film BOMBA IZ CANZAS CITYA.

RAZGLAS O RAZGRNITVI

Geodetska uprava pri občinski skupščini Jesenice objavlja na podlagi 20. in 21. člena zakona o zemljiškem katastru (Ur. list SRS št. 16/74) javno razgrnitev geodetsko-katastrskih podatkov izmeritev naselja Gozd-Martuljk iz leta 1972. Podatki bodo razgrnjeni v prostorih bivše osnovne šole v Gozdu (sedaj Viator) od 23. 9. 1974 dalje vsak ponedeljek, torek in četrtek od 16. do 20. ure ter ob sobotah od 8. do 13. ure.

Lastniki in uporabniki zemljišč na tem območju naj prinesejo k razgrnitvi vse uradno veljavne dokaze o pridobitvi zemljišča, če njihove pravice še niso vpisane v zemljiškem katastru.

Lastniki oziroma uporabniki, ki do 15. novembra 1974 ne bi prejeli povabila k razgrnitvi, imajo pa zemljišče v navedenem ravninskem območju Gozda, lahko preverijo podatke po tem datumu v prostorih Geodetske uprave na Jesenicah do 31. decembra 1974.

RAZPIS ZA SPREJEM NOVIH UČENCEV V GLASBENO ŠOLO JESENICE V ŠOLSKEM LETU 74/75

Glasbena šola Jesenice bo v šolskem letu 1974/75 sprejela naslednje nove učence:

- oddelke za pihala:
4 učence za blokflavto in 4 učence za klarinet,
- oddelke za trobila:
2 učenca za rog,
- nauk o glasbi:
30 učencev, ki so že končali vsaj prvi razred osnovne šole.

Odlični učenci tega oddelka bodo imeli prihodnje leto prednost pri vpisu na instrumentalne oddelke.

Vsi novi učenci tega oddelka naj se javijo k preizkusu posluha in k vpisu v sredo, 18. ali 25. septembra ob 7.30 ali ob 16.30 v glasbeni šoli.

Pripravnica: sprejeli bomo 30 učencev od dovršenega 5. do 7. leta starosti. K vpisu v pripravnico naj pridejo učenci s starši v sredo, 25. septembra 1974 od 10. do 12. ure ali od 16. do 18. ure.

ŠOLSKI CENTER — RADOVLJICA GOSTINSKA ŠOLA NA BLEDU — PREŠERNOVA 32

razpisuje
za šolsko leto 1974/75

VPIS V ENOTO ZA ODRASLE PRI POKLICNI GOSTINSKI ŠOLI NA BLEDU

Izobraževanje za poklic kuhar in natakar v tej enoti traja dve šolski leti. Vpiše se lahko, kdor je končal 8 razredov osnovne šole in je najmanj dve leti zaposlen na delovnem mestu kuharja oziroma natakarja ter bo na tem delovnem mestu zaposlen tudi v času šolanja.

Vpiše pa se lahko tudi tisti, ki je končal 8 razredov osnovne šole ter je star najmanj 18 let in zaposlen, ne glede na to ali je že delal kot kuhar oz. natakar. Vendar si bo moral v tem primeru do konca šolanja pridobiti tudi ustrezno strokovno prakso.

Podrobnejše informacije daje uprava Gostinske šole, Bled, na Bledu Prešernova 32 (bivša osnovna šola), ali po telefonu št. 77331.

Pisanim vprašanjem je treba priložiti znamko za odgovor.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru HVŽ se najlepše zahvaljujem za odobreno brezplačno letovanje v Crikvenici. Rudolf Majcen

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob moji bolezn. Franc Ferlič

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč. Režka Komac in hčerka Živa

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru adjustaže bluming se zahvaljujem za obisk in darilo v času mojega bolovanja. Irena Novak

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru nabavne službe se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja. Boris Kokošinec

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru martinarne se najlepše zahvaljujem za brezplačno letovanje v Crikvenici. Upokojenec Maks Vidmar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata valjarne žice se prisrčno zahvaljujem za brezplačno letovanje v Crikvenici. Gabrijel Munih

ZAHVALA

Sodelavcem in sindikalnemu odboru elektro toplotne energije se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejel ob upokojitvi. Na delovnih mestih želim sodelavcem ve liko uspehov. Franc Klemenčič

Šah

ŠAHOVSKI DOM SPET ODPRT

Po dveh mesecih je na Jesenicah spet odprt šahovski dom. Šahisti so ga udarniško preuredili in prebelili, saj je brezhibna dvorana najboljše jamstvo za uresničitev vseh načrtov, ki so si jih jeseniški šahisti zastavili v jesenskem in spomladanskem času. Odbor je že sestavil načrt in program dela za naprej, sestavil pa je tudi spored vseh šahovskih prireditev v tej sezoni. Program je izredno pester pa tudi natrpan.

Hitropotezni turnirji bodo tako kot vsa leta nazaj, redno mesečno ter priložnostni ob praznikih. To so turnirji povsem odprtega tipa, ki so omejeni na izredno kratek igralni čas (navadno pet minut) in zaradi tega ena izmed najbolj priljubljenih oblik igranja. Hitropotezne turnirje že eno sezono nazaj društvo točkjuje po posebnem ključu in na koncu sezone sestavlja listo najboljših jesenskih hitropoteznih igralcev.

Poleg hitropoteznih turnirjev je na programu tudi nekaj turnirjev z daljšim igralnim časom. Že naslednji teden se bo začel turnir drugokategornikov, do konca leta pa se bodo zvrstila izločilna tekmovanja za finalni društveni turnir, ki bo v začetku leta 1975.

Jesen bo tudi nekaj srečanj s šahisti drugih klubov. Dvoboj s ŠD Žiri se je v nedeljo, 15. septembra, že končal, jeseniška druga ekipa pa je visoko zmagala z 8:2. Jeseni bo prav gotovo najpomembnejše tekmovanje v republiški ligi, kjer so preteklo sezono Jeseničani dosegli odlično četrto mesto. Prva ekipa sicer ni tako kvalitetna kot v času, ko so se Jeseničani uvrstili celo na državno prvenstvo in so v ekipi igrali celo šahovski mojstri, vendar pa je ekipa trenutno dokaj enotna in stabilna. Druga ekipa pa bo igrala v gorenjski ligi. Za naslednjo igralno sezono je društvo zopet organiziralo šahovsko šolo za tiste mladince in pionirje, ki so na šolskih tekmovanjih dosegli najboljše rezultate. Šahovsko šolo bosta izmenično vodila trenutno najboljša jeseniška šahista Branko Zorko in Lado Krajnc. Društvo upa, da se bo šahovske šole udeleževalo kar največ mladincev in pionirjev, predvsem pa tisti, ki so že v letošnji sezoni igrali po šolskih krožkih ali kakorkoli drugače. Najboljše iz šahovske šole bo potem društvo pošiljalo na tekmovanja in turnirje.

VPIS V ČLANSTVO HD JESENICE

Hokejsko društvo obvešča, da bo od 24. 9. 1974 dalje, vsak torek od 16.—18. ure možen vpis v članstvo HD Jesenice in plačevanje članarine. Članarino bo pobiral Polde Strajnar v pisarni na kegljišču Podmežaklju. HD Jesenice

Nogomet

NAKLO : JESENICE 1:3 (1:2)

V četrtem kolu prvenstva TNZ Gorenjske, so jeseniški nogometaši v soboto gostovali v Kranju, kjer so odigrali prvenstveno tekmo z moštvo Nakla in zmagali z rezultatom 3:1 (2:1).

Naši nogometaši so za razliko od prejšnjih dveh kol, zaigrali mnogo bolje, predvsem v napadu in si ustvarili precej zrelih priložnosti za dosego golov. Od številnih so izkoristili le tri in zasluženjo osvojili dve prvenstveni točki.

Gole za NK Jesenice sta dosegla Kovačič 2 in Rakovič 1.

Mladinsko moštvo je prav tako gostovalo v Kranju, kjer je odigralo prvenstveno tekmo z moštvo Triglava in zmagalo z rezultatom 2:1 (1:1).

Mladi nogometaši z Jesenic so zaigrali dobro tako v obrambi kot v napadu in njihova zmaga, kljub pristranskemu sojenju sodnika Prigorac iz Kranja, kateri jim je mimogrede povedano razveljavil popolnoma regularen gol, ki ga je dosegel Milašič, ni bila v nevarnosti.

Gole sta dosegla: Mlačnik in Jeršin.

Pionirji so v soboto kot domačini odigrali prvenstveno tekmo proti pionirjem iz Britofa in zmagali z rezultatom 3:1 (2:0). Fizično močnejši gostom so naši pionirji s tehničnim, predvsem pa poizrtvalno igranjem dokazali, da so tokrat boljše moštvo in so zasluženjo osvojili dve točki. S tem so prizadejali gostom prvi poraz v prvenstveni sezoni.

Gole sta dosegla: Omanovič A. 2 in Omanovič N.

V soboto 21. septembra igra jeseniška članska ekipa v športnem parku Podmežaklju prvenstveno tekmo z moštvo Korotana iz Kranja. Tekma bo ob 15.30 uri.

Mladinsko moštvo igra v nedeljo ob 10. uri prav tako doma s sovrstniki iz Tržiča.

Pionirji gostujejo v soboto v Senčurju, kjer bodo odigrali prvenstveno tekmo s tamkajšnjimi pionirji. S.

DINAMO PRVI NA TURNIRJU

V petek, soboto in nedeljo, 13., 14. in 15. septembra je bil v dvorani Podmežaklo mednarodni turnir na katerem so nastopila moštva Dinamo iz Rige, ATSE iz Gradca in Jesenice. Prva tekma in hkrati otvoritvena v letošnji sezoni na Jesenicah, je bila v petek, ko sta se pomerili moštvi ATSE iz Gradca in Jesenice, rezultat tega srečanja pa so upoštevali v tekmovanju za pokal Karavank. Ker so naši hokejisti prejšnji tork premagali v Gradcu to moštvo z rezultatom 7:4 (za pokal Karavank), so ljubitelji hokeja na Jesenicah pričakovali, da se bo to ponovilo tudi v petek zvečer. Toda krepko so se ušli. Namreč, domačini so srečanje izgubili z 2:3 (0:2, 1:0, 1:1), čeprav so v prvih štiridesetih minutah imeli veliko več priložnosti, da bi si zagotovili ugodno vodstvo. Jeseniški hokejisti, ki so proti moštvu iz Gradca nastopili brez Juga, Felca in Mlakarja, so delali začetniške napake pred vrati nasprotnika, tako da so tudi najugodnejše priložnosti ostale neizkoriščene. Res je tudi to, da so imeli gostje v vratih odličnega vratarja Schilnerja, ki je tudi prvi vratar avstrijske reprezentance in je branil zares odlično.

Po vodstvu gostov v prvi tretjini z 2:0, so domačini v drugi rezultat zmanjšali na 2:1 in ko smo pričakovali, da bodo poleg premoči v igri, svoje pogostejše napade na vrata ATSE kronali tudi z zadetki, so se v zadnjih dvajsetih minutah tudi gostje razigrali, našim pa se je poznalo, da so bili preveč fizično izčrpani. To so graški hokejisti izkoristili in prevzeli igro v svoje roke ter narekovali svoj tempo igre. Pri tem je sreča, da je mladi vratar Jesenic Marjan Zbontar branil zelo dobro v teh izredno težkih trenutkih. Lahko bi se zgodilo, da bi jeseniški hokejisti doživeli zelo hudo poraz. Naj omenimo le to, da so gostje v zadnji tretjini, kar trikrat imeli izredno priložnost premagati Zbontarja, ko so njihovi igralci sami pridrsali pred vrata Jesenic, vendar so bili v odločilnih trenutkih premalo zbrani.

Poraz proti ATSE je pomenil ne le izgubo dveh točk v pokalu Karavank, temveč tudi zagotovljeno zadnje mesto na mednarodnem turnirju. Torej, sezona se ni začela za naše hokejiste spodbudno, čeprav ne moremo trditi, da se niso trudili, saj so bili boljši v prvih dveh tretjinah, vendar niso znali izkoristiti številnih priložnosti.

Gola za domače sta dosegla: T. Košir in M. Jan.

V soboto sta se pomerili moštvi Dinamo iz Rige in ATSE. Že pred začetkom srečanja je bil zmagovalec znan, saj je razlika med sovjetskim in avstrijskim hokejem prevelika, da bi lahko prišlo do kakršnegakoli presenečenja. Sovjetski hokejisti, ki so prišli na Jesenice že prejšnji tork in bodo ostali do 19. t. m., so si privoščili ta »luksuz«, da so v soboto dopolne normalno trenirali, ne glede na to, da so zvečer igrali z ATSE.

Srečanje je minilo v veliki premoči hokejistov iz Sovjetske zveze, ki so nadigrali nasprotnika prav v vseh elementih hokejske igre, kar ni niti čudno, zato pa tudi sama tekma ni bila tako zanimiva. Morda je bilo za gledalce zanimivo le to, da je Dinamo v prvih štiridesetih minutah dosegel le pet zadetkov. Pri tem moramo še enkrat poudariti, da je vratar Schilner branil ponovno zelo dobro, vendar so mu pri tem pomagali tudi Sovjeti, ki so zelo malo streljali na njegova vrata. Imeli smo vtis, da želijo igralci Dinama doseči gole izključno le iz neposredne bližine. Tudi ko so Avstriji poslali v gol rezervnega vratarja, Sovjeti niso spremenili svojega načina igre, le da je ta slabše branil in je prejel še sedem golov. Tako je Dinamo zmagal z rezultatom 12:2 (2:1, 3:0, 7:1).

V zadnji tekmi turnirja pa sta se v nedeljo zvečer srečali ekipi Dinamo in Jesenice. Začetek sicer ni bil obetajoč za naše, saj so prejeli gol že v prvi minuti, toda nadaljevanje je pokazalo, da imajo tudi domačini »ostre zobe«. Zaigrali so zelo hitro in prodorno ter presenetljivo povedli v 11. minuti s 3:1. Domačini so imeli še dve lepi priložnosti (eno vratničo), ki ju niso izkoristili. Ko so hokejisti Dinama videli, da imajo opraviti z razigranim nasprotnikom, so v obrambi zaigrali ostreje, pri tem pa so tudi zelo dobro in natančno uresničevali košarkarsko varianto »mož na moža«. Posledice takšne igre so se kmalu pokazale, saj so gostje kmalu izenačili, ob koncu prve tretjine tudi povedli s 5:3. Tudi v tem srečanju nista nastopila Felc in Jug, kmalu pa sta se poškodovala S. Košir in M. Jan, tako da je v

moštvo prišlo do nekaterih prisilnih menjav.

Ker so Jeseničani narekovali v prvi tretjini prehud tempo za njihove zmogljivosti, so v nadaljevanju popustili. Fizično veliko bolj pripravljeni gostje pa so povsem zagospodarili na igrišču. Omembe vreden je tudi podatek, da so gostje v dopoldanskih urah imeli skoraj triurni trening, od tega dve uri kondicije. To se jim zvečer ni poznalo, saj so v drugi in tretji tretjini narekovali hud tempo, medtem ko so se domačini v glavnem le branili. Občudovanja vredna je bila tehnika oddajanja in sprejemanja paka igralcev Dinama, da ne govorimo o natančnosti podaj ter kombinatoriki igre in hitrosti akcij, pri katerih sodeluje vseh pet igralcev.

Tako so hokejisti Dinama zmagali z rezultatom 9:4 (5:3, 3:0, 1:0), poraz, ki sicer ni visok in je celo uspeh za naše, vendar je treba priznati, da so gostje na trenutke igrali tudi ležerno, preveč so komplirali pred našimi vrati. Res pa je tudi, da je v drugi in tretji tretjini vrata jeseniškega moštva branil zelo dobro mladi Marjan Zbontar.

Gole za Jesenice so dosegli Mlakar 2, Poljanšek in Hafner.

Tako so hokejisti Dinama osvojili prvo mesto na turnirju ter prejeli pokal občinskega sindikalnega sveta. Drugi so bili graški hokejisti, tretje mesto pa je pripadlo domačinom.

D.

JESENICE : DINAMO

V drugi prijateljski tekmi med hokejisti Dinama z Rige in moštvom Jesenic v torek, 17. septembra, so ponovno zmagali gostje z rezultatom 14:0 (6:0, 5:0, 3:0). Jeseničani so nastopili brez sedmih standardnih igralcev, namesto njih pa so zaigrali nekateri igralci Kranjske gore.

Ves čas srečanja so bili gostje boljši in bi bila lahko njihova zmaga še večja.

D.

SPREJMIMO OLIMPIJO ČIMBOLJ ŠPORTNO

V četrtek zvečer bo v dvorani Podmežaklo gostovala ljubljanska Olimpija, ki se bo z domačimi hokejisti pomerila v okviru tekmovanja za pokal Karavank. Glede na znane dogodke v našem hokeju, je možno, da bodo neodgovorni gledalci skušali nešportno reagirati na tej tekmi, ki se bo pričela ob 19. uri. Zato vsa športna javnost Jesenic priča, zlasti od tistih pravih simpatizerjev športa in hokeja, da bodo preprečili vsakršne poskuse nešportnega vedenja neodgovornih gledalcev, ki bi utegnili škodovati jeseniškemu hokeju in HD Jesenice. V nasprotnem bi lahko prišlo do najhujših posledic, od katerih bi imelo največ škodo HD Jesenice, z njimi pa vsi ljubitelji hokejske igre ne le z Jesenic, temveč iz vse Gorenjske in Slovenije. Kazni za incidente, ki jih povzročijo gledalci, so izredno hude, poleg tega pa mečejo slabo luč na klub, ljudi in mesto.

Sprejmimo hokejiste in moštvo Olimpije športno, saj so oni za vse kar se je v preteklosti zgodilo najmanj krivi.

Košarka

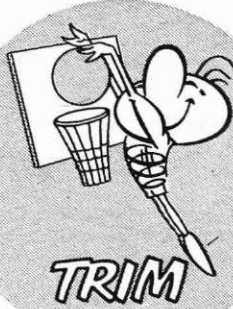
KOPER : JESENICE (člani)
80:63 (35:27)

Prvenstvena tekma 14. kola v 1. SKL-B, sodnika Kolendo (Šk. Loka), Sušter (Celje), gledalcev 100. Jeseničani so prvo tekmo, po ponovnem sprejetju v ligo odigrali proti drugouvrščenemu moštvu Kopra. Nastopili so precej oslabljeni, saj do nadaljnje odločitve tekmovalne komisije, ne sme nastopati Dušan Piriš, trener Božič pa ne sme voditi tekme. Izguba Piriša se zelo pozna v igri pod košem, še bolj do izraza pa je prišlo to prav v tekmi proti ekipi Kopra, ki je v povprečju najvišja v ligi.

Koper je nastopil v najmočnejši postavi in v mirni tekmi zanesljivo zmagal, predvsem zato, ker so izkoristili svojo premoč pod košem.

V sredo so Jeseničani igrali doma proti Elektri iz Šoštanj, v soboto pa bodo v gosteh pri ekipi Prul.

Nastopili so: Lozar 4, Mišič 2, Piriš P., Šmid 2 (4:2), Hrastar, Bobič, Vauhnik 23 (2:1), Vujačić 30 (6:4), Campa, Mihelič, Noč 2.

JESENICE : OLIMPIJA (člani)
47:72 (27:38)

Tekma za pokal, sodnika Rus (Kranj), Ivanuš (Nova Gorica), gledalcev 100. V četrtfinalu za pokal na področju Slovenije so Jeseničani dobili najtežjega nasprotnika — zveznega prvoligaša Olimpijo iz Ljubljane. Jeseničani so se dobro držali v začetku tekme, ko so precej časa držali neodločen rezultat.

Proti koncu prvega polčasa in v začetku drugega, so precej metov zgrešili, tako da je Olimpija, ki je nastopila v popolni postavi uspela doseči zadostno razliko. Jeseničani so se zopet razigrali proti koncu tekme in zmanjšali razliko na uspešnih petindvajset točk.

Nastopili so: Lozar, Mišič 3, Piriš D., Šmid 4, Hrastar, Bobič, Vauhnik 13, Vujačić 17, Campa 6, Mihelič 4, Noč. I. N.

Rokomet

PO PRIČAKOVANJU

V soboto, 14. septembra so rokometarji Jesenic gostovali v Krškem, kjer so se v IV. kolu LCRL pomerili z istoimenskim moštvom. Z boljšo igro so pred 600 gledalci prepričljivo zmagali domačini z rezultatom 40:22.

Za RK Jesenice so nastopili: Šporar, Rebolj 2, Pogačnik 7, Prešeren 3,

Šubic, Dizdarevič 4, Pavlič 5, Geršak 1 in Krmelj.

Izključitve: Jesenice 2 min., Krško 0.

Sedemmetrovke: Jesenice 8 (4 zadetki), Krško 9 (pet zadetkov).

Po utrudljivi vožnji so Jeseničani prispeli šele proti večeru v Krško, kjer so ob 18.30 odigrali tekmo pod reflektorji, s tretjeuvrščeno ekipo lestvici. Domači so vodili vso tekmo in niso dovolili gostom, da bi jih resno ogrozili. Predvsem se je domačim poznalo, da imajo razsvetljeno igrišče, kar jim omogoča treninge tudi v večernih urah. Jeseničani pa zaradi prezasedenosti igrišča za osnovno šolo do 18.30 (zaradi šolske telesne vzgoje) te možnosti nimajo in jim ostaja v jesenskih mesecih zaradi mraka vedno manj časa za trening in zato bi na igrišču nujno potrebovali razsvetljavo. Telovadnica pa ne ustreza pogojem za trening, niti za igro.

Prvi polčas se je končal z rezultatom 21:9 v korist domačinov.

Tudi v drugem polčasu so bili domači boljši in so počasi večali razliko iz prvega polčasa in tako z boljšo igro dobili srečanje z rezultatom 44:22.

Po tem srečanju so rokometarji Jesenic prešli na zadnje mesto lestvice z eno točko.

V Krškem so naši, kot ponavadi, grešili v obrambi, igrali pa so tudi prehitro. Namesto, da bi zadrževali žogo in s tem manjšo razliko v golih, so počenjali nasprotno in tako so domačini razliko iz prvega polčasa (12 zadetkov), povečali v drugem na 18. V moštvo je po dolgem času zaigral vratar Krmelj, manjkal pa je Šturm.

Sodnika Kučimirovič in Andolšek z Ribnice, sta sodila slabo, saj sta piskala prekrške, ki so bili ali pa jih ni bilo in to velikokrat v korist domače ekipe.

V soboto, 21. septembra bo gostovalo na Jesenicah na igrišču za

osnovno šolo moštvo Dupelj, proti katerim si Jeseničani lahko priborijo dve točki. Zato bi bilo lepo, če bi ekipo prišlo spodbujati čim več ljubiteljev rokometu, tako bi tudi oni pripomogli pri osvojitvi pomembnih točk za obstoj v LCRL. Tekma bo ob 16. uri.

SPET ZMAGA B EKIPE

Druga ekipa Jesenice, ki nastopa v II. GRL, je v nedeljo, 15. septembra na domačem igrišču za osnovno šolo, prepričljivo premagala ekipo ALP-LESA B iz Železnikov z rezultatom 26:17.

Za Jesenice B so igrali: Boldežar, Šporar 8, Radinovič 5, Šefaj 4, Koprivec, Peternel 3, Laskovšek, Zgonc, Ključanin 2 in Prešeren 5.

Gostje so prvi povedli, domači pa so izenačevali vse do rezultata 3:3, nakar so prevzeli pobudo in večali vodstvo, predvsem zaradi hitrejših in učinkovitejših igre ter dobili prvi polčas s 17:9.

Tudi v drugem polčasu so igrali dobro in tako obdržali vodstvo in razliko, ki so si jo ustvarili v prvem polčasu. Tekma se je končala z rezultatom 26:17. Po treh tekmah je to druga zmaga B ekipe Jesenice, ki so s štirimi točkami pri vrhu prvenstvene II-GRL.

Za B ekipo je v nedeljo nastopil tudi Prešeren, ki je v soboto igral v Krškem za prvo ekipo in je bil najstarejši igralec v domačem moštvu. Dobro so igrali predvsem Boldežar, ki je branil nekaj sedemmetrovk (gostje so jih streljali 13, zadeli so 3, ostale pa so bile plen vratarja, ali pa so zgrešile cilj), Peternel. Šporar in Radinovič.

Tekmo je dobro sodil ŽUN iz Kranja.

-tok

Med stanovanjskimi naselji se bodo kmalu vrstili taki prizori